

ΠΕΛΕΚΑΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ὡσπερ Πελεκάν, τετρωμένος τὴν πλευ-
ράν σου, Λόγε, σοὺς θανόντας παῖδας ἐ-
ζώωσας, ἐπιστάξας ζωτικούς αὐτοῖς κρουνοὺς.

Ἄπο τὸν ὄρθρο τοῦ Μ. Σαββάτου.

ΑΝΟΙΞΗ 1962

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 1963

Ἀριθ. Φύλλου 14

Ἀριθ. Δελτίου 20

Νίτσας Εύνδα	Τὰ Ἱερά Στίγματα τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου	σελ. 2
Ν.Καζαντζάνη	Κήρυγμα στὰ φάρια	" 5
"Ἐντουίν Ἀρνολντ	Τὴν ἀγάπη ἐνίωσαν τοῦ Βουόδα(ποίημα)	" 6
Πιέρ Μπουρταμπούρ	Ὁ Βουόδας καὶ τὸ φάρι	" 7
Πῶλ Λῶρενς Ντάνμπαρ	Συμπόνια (ποίημα)	" 8
Ρ. Ταγκόρ	Μασκάρεμα	" 9
Σβάμι Πραμπαβανάντα	Στερνές δοκιμασίες	" 9
Κριστοφερ Ἰσεργουντ	Τὰ σύγγεφα (ποίημα)	"10
Δημ. Θεοδωρίδης	Ἀγαπημένο μου πουλάκι (ποίημα)	"10
Τερέζας Σειραβοάκη	Εὐχαριστῶ τὸ Δημιουργό	"11
Ζ.Α.Παπαντωνίου	Ἀηδοῦάκι μου, ἀηδόνακι (δημοτικό τραγούδι)	"11
Λιθουανίας	Τὸ αἷμα (ποίημα)	"12
"Ἐντουαρντ Μεζελάιτις	Ὁ ερχομὸς Σου	"12
Ρ.Ταγκόρ	Μιχαήλ (ποίημα)	"13
"Ὀλγας Βότση	Ὁ Θεὸς καὶ οἱ θεοί	"14
Τ.Τ.Βρατσάνου	Πάτερ ἡμῶν	"16
"Ἐμμετ Φόξ	Ἡ ἱστορία τοῦ Γκαουτάμα	"18
Χ.Τζ. Ουέλς	Ἡ ἀληθινὴ εἰρήνη	"19
Χεχάκα Σάπα	Μακαριοὶ οἱ εἰρηνοποιοί	"20
"Ἐμμετ Φόξ	Ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν γαλήνην	"22
Τζ. Χόντσον	Ἡ ἀληθινὴ μεταφυσικὴ	"26
Ρενέ Γκενόν	Λίγα λόγια γιὰ τὸ ἐργο τοῦ Ρενέ Γκενόν	"29
Κάρλ Γιάσπερς	Ἡ αἴσθησις τοῦ βάρους (ποίημα)	"30
Νικηφόρου Βρεττάκου	Κι ἄλλα	"30
Ουίλλιαμ Σαίξπηρ	Ψυχῆς φτερούγισμα (ποίημα)	"30
"Ἑλλης Δ. Κωφοῦ	Τὸ ἐμβλημα τῆς Θ.Ε.Ν.	"31
Τάσου Βαλαδώρου	Αἱ πνευματικαὶ θεραπείαι	"37
Κώστα Εύνδα	Ὁ "Πάρσιφάλ" τοῦ Βάγκνερ	"39
Αγλ. Ζάννου	Τὸ πορτραῖτο τοῦ Μωυσῆ	"42
Δημ. Θεοδωρίδης	Νὰ σμιλεύεις τὸ ἄγαλμά σου	"43
Πλωτίνου	Μάραρο καὶ γλύπτης	"43
Ἀλ. Καρρέλ	Τὸ αριστούργημα (ποίημα)	"44
Μελισσάνθης	Γλύπται τῶν πεπωμένων μας	"44
Δημ. Νομικοῦ	Περὶ συλλογῆ (ποίημα)	"45
Νικηφόρου Βρεττάκου	Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς πείρας	"45
Αἴμε Μπλέκ	Ἡ τραχιά ζωὴ καὶ ἡ πείρα.	"46
Μένανδρου	Στὸ βουνὸ κατῆστηα	"46
Τ.Τ.Βρατσάνου	Τὸ ἀλέτρι (ποίημα)	"48
Δημ. Θεοδωρίδης	Ἡ κηλιά (ποίημα)	"49
Δημ. Θεοδωρίδης	Στὸ πιὸ ψηλὸ κλαδί (ποίημα)	"49
Σαπφῶς	Θά φτάσεις (ποίημα)	"49
Αγλ. Ζάννου	Νὰ ξυπνᾶς ψυχές	"50
Σίλβερ Μπέρτς	Ἡ συγκρηφιὰ τῶν ἁμαρτωλῶν	"50
Σπ.Ζωδιάτη	Ἄς μὴν ἀποστρεφώμεθα	"52
Δημ. Νομικοῦ	Τὸ πικραμύγαλο	"52
Μωρίς Μάγκρ	Τί γυρεύει ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους	"52
Ζάν Ανουίγ	Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου εἶναι ἀπαράδεκτη	"53
Τ.Τ.Βρατσάνου	Κατάδικος (ποίημα)	"55
Αγλ. Ζάννου	Καταφυγῆ (ποίημα)	"56
Χένρυ Βῶν	Στοργή (ποίημα)	"57
Μελισσάνθης		

Αὐτοὶ πού φεύγουν: Τίμος Βρατσάνος, Ματίνα Σπορίδου

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 26 (ΙΣΟΓΕΙΟΝ)

ΑΘΗΝΑΙ

Υπεύθυνος Συντάξεως Ἄγλ. Ζάννου Χαρ. Τρικούπη 26

Υπεύθυνος Τυπογραφείου Ν. Παναγόπουλος Ἄγ. Κωνσταντίνου 14

Διανέμεται Δωρεάν — Ἐκδίδεται ἀνά τριμηνίαν

Ἄριθ. Δελτίου 20 Φθινόπωρο 1963

Ἡ Θ. ΕΝ. σκοπὸν ἔχει νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἐλεύθερον σκέψιν καὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς παγκόσμιας ἀδελφότητος.

Δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ καμιά θεοσοφικὴ ὀργάνωσιν.

Καμιά σχολὴ σκέψης ποὺ μελετᾷ τὴν ἐσωτερικὴν φιλοσοφίαν δὲν τῆς εἶναι ξένη.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1963-1964

Στοά Πλάτων. Τὴν ἀΐκαί τὴν γ΄ Τρίτη τοῦ κάθε μήνα. Ὅμιλιες με διαφορά θέματα ἀπὸ τὸν ἀδ. Κ. Ξύνδα καὶ ἄλλους.

Στοά Ἀραυτετλ. Τὴ β΄καί τὴν δ΄ Τρίτη τοῦ κάθε μήνα. Ὅμιλιες τοῦ ἀδ. Τάσου Βαλαδώρου γιὰ τὴ Θεία Λειτουργίαν τῆς Ἀνατολικῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κ.ἄ.

Στοά Μπέζαντ. Τὴν ἀΐκαί τὴν γ΄ Παρασκευὴ τοῦ κάθε μήνα. Ὅμιλιες τῆς ἀδ. Ἄγλ. Ζάννου γιὰ τὸν Κρισναμούρτι.

Στοά Δημόκριτος. Τὴ β΄καί τὴν δ΄ Παρασκευὴ τοῦ κάθε μήνα.

Ἐρημηεῖα τῆς Μπαγκαβάντ Γκιτά ἀπὸ τὸν ἀδ. Λεωνίδα Πολυμερόπουλο.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Οἱ παρακάτω δέκα σελίδες εἶναι ἀφιερωμένες στὴν ἡμέραν τῶν ζώων. Μιλᾷνε γιὰ τὸν πόνο τῶν ζώων, σύμβολο τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ πόνου ποὺ ἀπλώνεται παντοῦ. Γιὰ τὴν ἀνταπόκρισίν τους στοὺς κραδασμούς τῆς ἀγάπης, στό κάλεσμά τῆς καλοσύνης. Μιλᾷνε γιὰ τὴν συμπόνιαν, ἐκδήλωσιν τῆς ἀλληλεγγύης ποὺ ἐνώνει ὅλα τὰ ὄντα. Καί γιὰ τὴν ἐξυψωτικὴν τῆς δύνανμιν.

Ἀρχίζουνε με τὸν Ἅγιον Φραγκίσκο, μεγάλο δάσκαλο τῆς συμπόνιας. Με τὸ στοργικὸ φίλο τῶν ζώων, ποὺ κήρυξε στά πουλάκια τὴν ἀγάπην τῆς θεϊκῆς. Καί ποὺ λυτρωμένος ἀπὸ τῆς χωριστικότητος τὰ δεσμά, ἀδερωμένος με ὅλα ὅσα ὑπάρχουνε στό Σύμπαν, ἀξιώθηκε νὰ δεχτεῖ στό σῶμα του τὰ Ἱερά Στίγματα, τὴ σφραγίδα τῆς Σταύρωσης. Νὰ γίνῃ ὁ σημαιοφόρος τοῦ Χριστοῦ.

ΤΖΙΟΤΤΟ (1266-1230) Ο ΑΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΑ ΣΤΙΓΜΑΤΑ

Μουσεΐο Λούβρου

ΤΑ ΙΕΡΑ ΣΤΙΓΜΑΤΑ

Τό μεγαλύτερο γεγονός τῆς ζωῆς
τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου τῆς Ἄσιζης

Ἦτανε καλοκαίρι τοῦ 1227. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Θωμᾶς ντά Τζελάνο, ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος ἐκήρυττε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ μαζύ μέ τόν πιστό του σύντροφο τόν Ἀδελφό Ἰλιά. Ὁ Ἰλιάς εἶδε ἕνα ὄραμα. Ἐνα σεβάσιμον ἱερέα νά τοῦ λέγει: "Σήκω καί πές στόν Ἀδελφό Φραγκίσκο ὅτι πέρασαν δέκα ὀκτώ χρόνια πού ἀπαρνήθηκε τόν κόσμον καί ἐνώθηκε μέ τόν Χριστό". Στό ἄγγελμα αὐτό ὁ Φραγκίσκος παίρνει μαζύ του τούς τέσσερις ἀχώριστους συντρόφους καί ἀδελφούς Λέοντα, Ἄγγελο, Μασσαῖο καί Ἰλλουμινάπο καί πηγαίνουν στήν Πορτσιούν - κολα. Ἀπό ἐκεῖ ἀποσύρεται στό θαυμάσιο ἠσυχαστήριό του, μακριά ἀπό τό θόρυβο τοῦ κόσμου, στό βουνό Ἄλβερνο.

Ἐκεῖ ἐγινε τό μεγάλο ὄραμα τῆς θείας Ἀγάπης. Πλησιάζει ἡ ἐροσκή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Χαίρεται ἡ μεγάλη καρδιά τοῦ Φραγκίσκου γιατί θά τήν ἐροτάσει στά φωτεινά ὄψη τοῦ Ἄλβερνο.

ΤΣΙΜΑΜΠΟΥΕ (1240-1302) Ο ΑΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΜΕ ΤΑ ΣΤΙΓΜΑΤΑ

Βασιλική τῆς 'Ασίζης

Μέ χαρά ἀνεβαίνει ὁ "Φτωχούλης" τῆς 'Ασίζης τό πολυθρύλητο ἱερό. Ἔττει: στούς πρόποδες μαζί μέ τούς τέσσερις ἀδελφούς, πού θά εἶναι καί οἱ μάρτυρες τῶν θαυμασίων πού θά γίνουν ἐκεῖ ἔπειτα.

Οἱ πιστοί μαζί μέ τόν Πατέρα ἀνεβαίνουν, ἀλλά βλέπουν τόν θαυμαστό κουρασμένο. Μά ὁ Φραγκίσκος, ὁ ἀλπινιστής τοῦ Θεοῦ, ἀνεβαίνει σιγά σιγά, καί συνομιλεῖ μέ τούς ἀδελφούς καί μαθητάς. Ἡ ἀγάπη του τόν κάνει νά ξεχάσει κάθε πόνο καί κάθε σωματική ἐξάντλησι. Ἄνεβαινοντας σκέπτεται τόν ταπεινό καί πανίσχυρο βασιλέα τοῦ κόσμου, τόν Χριστό, πού ἐπιβλητικά ἀνεβαίνει: στόν αἵματοβαμένο Γολγοθᾶ.

Τά "Φιορέττι", τό ἀριστούργημα αὐτό τῆς ἰταλικῆς λογοτεχνίας, ἡ γοητευτική αὐτή ἀνθολογία ἀπό θαυμαστά ἐπεισόδια τῆς ζωῆς ἑνός ἁγίου πού μέσα στήν καρδιά του κυριαρχοῦσε μόνο ἡ ἀγάπη, ἀπαφέρουν ὅτι ἐνῶ ἀναπαύοταν ὁ Φραγκίσκος κάτω ἀπό ἕναν πλάτανο, ἕνα πλήθος ἀπό πουλάκια τόν περικύκλωσαν κ' ἐκτυποῦσαν τίς φωνές τους, γιά νά τοῦ δείξουν τήν ἐξαιρετική τους χαρά. Τά πουλάκια χαίρετοῦσαν τόν ἐρχομό του "φίλου των πλασμάτων".

Μιά απομονωμένη σπηλιά χρησίμευε για κελλί του 'Αγίου. "Ε -
μεινε μόνος. Είπε νά μήν τόν πλησιάζει κανείς. Μόνο ο 'Αδελφός
Λέων. Καί προτού πλησιάσει του έλεγε: "Κύριε τά χείλη μου άνοι -
ξεις". "Αν ο Φραγκίσκος άπαντούσε στον χαιρετισμό, ο Λέων πλη -
σίαζε και του άφηνε νερό και φωμί. Πολλές φορές ο άδελφός Λέων
τόν εύρισκε σε έκστασι.

Ο Φραγκίσκος έμεινε εκεί επάνω έως την έορτή του Σταυρού,
14 Σεπτεμβρίου 1224. Την ήμερα της έορτής, τή στιγμή πού ο "Α -
γιος μελετούσε τό μυστήριο του Θείου Πάθους, παρουσιάσθηκε ε -
νας άγγελος, ένα Σεραφεΐμ, σε σχήμα Έσταυρωμένου, και από τό
στῆθος, τά χέρια και τά πόδια του βγήκαν φωτιές και σαν δαδιά
ανάμμένα κάθησαν στο πλευρό, στα χέρια και στα πόδια του Φραγκ -
κίσκου. Αυτός αισθάνθηκε φοβερούς πόνους. Και τό επιβλητικό
βουνό 'Αλβέρνο έλαμπε όλόκληρο. Τό δράμα της θείας 'Αγάπης τε -
λείωσε και ο "Φτωχούλης" της 'Ασίζης έμοιασε σε όλα μέ τόν Θεϊ -
κό του Λυτρωτή. 'Από τή συγκίνηση για τή μεγάλη χάρι πού του δό -
θηκε ξέσπασε ή καρδιά του σε ύμνους αγάπης και θερμές δοξολο -
γίες.

Προσπάθησε νά κρύφει τίς σφραγίδες για νά μή μάθουν οι άν -
θρωποι και τόν σεβασθοῦν. 'Επειδή δέν εύρισκε τρόπο νά κρύφει
τίς πληγές, πήγε σχεδόν λιποθυμισμένος, όπως ήταν, και βρήκε τόν
'Αδελφό Λέοντα και του απέκάλυψε τό μυστήριο, παρακαλώντας νά
κρύφει τίς πληγές. 'Αλλά δέν ήταν δυνατό, αφού ο Θεός ήθελε νά
γίνει φανερό. "Όταν θέλησε ο Φραγκίσκος νά τίς κρύφει, τό αίμα
έτρεχε διαρκώς από τό πλευρό του, από τά χέρια του και από τά
πόδια του. 'Ετσι τό έμαθαν όλοι.

Δέν υπάρχει κανείς σήμερα πού νά μπορεϊ ν'άμφισβητήσει τό ί -
στορικό των στιγμάτων του "Φτωχούλη" της 'Ασίζης. 'Αφού κ'οί υ -
διοι οι ρασιοναλισταί ιστορικοί, όπως ο Sabatier, ο Boemer, ο
Walter, ο Goetz, ο Vench, ο Thode και άλλοι πολλοί, βεβαιώνουν
ότι άδυνατούν νά άμφισβητήσουν τό υπερφυσικό γεγονός των στιγμά -
των του 'Αγίου Φραγκίσκου. 'Εξ άλλου έχουμε τίς μαρτυρίες όλων
των ιστορικών της εποχής του και τό άπειρο πλήθος των μαρτύρων
πού έβαλαν τά χέρια τους στις πληγές.

Η άγιογραφία, ή ποίηση, ή ζωγραφική και ή ιστορία διασαλ -
πίζουν μέ τόν τρανότερο τρόπο ότι είναι γεγονός τό δράμα της
θείας αγάπης πού έγινε στα ύψη του βουνού, του 'Αλβέρνο. Κ' ή
'Εκκλησία τό 1303 διέδωσε σ'όλο τόν καθολικό κόσμο την έορτή
των στιγμάτων του άγίου της 'Ασίζης. 'Από τότε τό 'Αλβέρνο, ο
Γολγοθάς αυτός της 'Ιταλίας, έγινε ένας από τους περιφημοτέ -
ρους τόπους προσκυνήματος όλης της Χριστιανωσύνης.

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΣΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

ΚΗΡΥΓΜΑ ΣΤΑ ΨΑΡΙΑ

... "Εσκυψε ό 'Αντώνιος, έβρεξε τά δάχτυλά του στή θάλασσα, έκαμε τό σταυρό του· μπήκε ύστερα ίσαμε τό γόνατο μέσα στό νερό, έσυρε φωνή μεγάλη: "Αδέρφια μου φάρια τής θάλασσας και τοϋ ποταμοϋ, στ' όνομα τοϋ οϋράνιου Πατέρα μας σ'ας έξορκίζω, έλάτε ν' ακούσετε τό λόγο τοϋ άληθινοϋ Θεοϋ!"

Εϋτύς ώς είπε τά λόγια έτοϋτα, τρικύμισε ή θάλασσα, φούσκωσε ό ποταμός κι άρχισαν νά μαζεϋονται τά φάρια· άλλα έρχονταν από μακριά, άλλα άνέβαιναν από τό βυθό, λογιής λογιής φάρια-πέρες, σφυρίδες, συναγρίδες, όρφοί, γλωσσες, σκυλόφαρα, χελιδνόφαρα, ξιφιοί, κέφαλοι, λυθρίνια, σκορπίδια, γόπες, τσιποϋρες και ποϋ νά τ' άνιστορηθώ όλα, τοπόφαρα, άφρόφαρα, κυνηγόφαρα, πέτρωσε ό ποταμός κι ή θάλασσα· τά πίο μικρά μπροστά, πίσω τά μεσιανά, πίο πίσω, στά βαθιά νερά, τά χοντρόφαρα· κι όλα σήκωναν τό κεφάλι τους απόξω από τό νερό ν' ακούσουν. Κι όταν συνάχτηκαν όλα, άπλωσε τό χέρι του ό 'Αντώνιος και τά βλόγησε· κι εϋτύς μέ δυνατή φωνή άρχισε νά κηρύχνει: "Αδέρφια μου φάρια, σ'ας κάλεσα για νά δοξολογήσουμε μαζί τόν οϋράνιο Πατέρα μας· τί χάρες και χαρές σ'ας έδωκε· Τί πλοϋτος· Τρισεϋγενο στοιχειό είναι τό νερό, έροσερό, καθαρό, διάφανο· όταν είναι ήλιος και γαλήνη, άνεβαίνετε στόν άφρό και παίζετε· όταν ξεσπάει τρικυμία, κατεβαίνετε στό βυθό, ασάλευτη γαλήνη εκεί κάτω και χείρεστε· τί χρώματα, τί λυγεράδα, τί όμορφιά σ'ας έδωκε ό Θεός, αδέρφια μου φάρια." Όταν ξγινε ό μεγάλος κατακλυσμός κι όλα τά ζωντανά τής στεριās πνίγηκαν, μονάχα έσεΐς κολυμπούσατε ήσυχα κι ασφαλισμένα στά φουσκωμένα νερά. Κι όταν ό προφήτης 'Ιωνάς έπεσε στή θάλασσα, έσεΐς τοϋ δώσατε καταφύγιο, κι ύστερα από τρεΐς μέρες τόν ξαναφέρατε στή γής· είστε τό πίο λαμπερό στολίδι τοϋ νεροϋ, περίσσια σ'ας αγαπά ό Θεός, δέ θέλει τό γένος σας νά ξεφληθεΐ, και μέ τίς χιλιάδες χιλιάδες αυγά πού γεννᾶτε, είστε άθάνατα. Σηκώστε τά κεφάλια, ευχαριστήστε τό Θεό· έχετε τήν ευχή μου· και τώρα πηγαίνετε στό καλό."

Τά φάρια άνοιξαν τό στόμα, κούνησαν τά χείλια, μπορεΐ και νά 'παν κανένα φαλμό, μά δέν άκουσα· έφυγαν όλα χαρούμενα μέ σηκωμένες οϋρές, θάλασσα και ποταμός άφρισαν. Κι οι άνθρωποι τρώμαξαν, έπεσαν στά πόδια τοϋ 'Αντώνιου: "Έχεις δίκιο, αδερφέ 'Αντώνιε, ωνάξαν, συγώρεσέ μας: τά φάρια άκουσαν τή φωνή σου,

κι ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι δέ θά τήν ἀκούσουμε; "Ἔμπα μπροστά κι ὀδη-
γά." Μπήκε μπροστά ὁ Ἀντώνιος κι ἄλλοι γυρίσαμε εὐτυχισμένοι
στό Ρίμινι, μπήκαμε στή Μητρόπολη καί δοξάσαμε τό Θεό

N. Καζαντζάκης. 'Από τό "Φτωχούλη τοῦ Θεοῦ"
ἐκδ. Δίφρος, Ἀθήνα 1957, σελ. 333-334

ΤΙΝ ΑΓΑΠΗ ΕΝΙΩΣΑΝ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

Ὡσάν τ' οὐρανοῦ μιά θυγατέρα ἔστεκε κείν' ἡ βραδυά
μαγεμένη ἀπ' ἀγάπη ξαφνικιά
τά κυματιστά τά σύννεφα ἦταν τά πλεχτά μαλλιά της,
καί τ' ἀστέρια τῆς κορόνας της μαργαριτάρια καί διαμάντια,
τό φεγγάρι διάδημά της, καί φορέματά της
τά πυκνά σκοτάδια τά βαθιά.

Ἢ συγκρατημένη της ἀνάσα, ὡσάν μυρωμένη αὔρα
φύσαγε στούς κάμπους ὅσο κήρυττεν ὁ Κύριος ἡμῶν,
κι ὁ καθένας πού τόν ἀκουγεν, ὅ,τι κι ἄν ἦταν,
Ξένος, σκλάβος, τάξης ὑψηλῆς ἢ χαμηλῆς,
ἀπό ἄρειο αἶμα ἢ καί μλέτσια¹ ἢ καί ζούγκλας
κάτοικος, θαρροῦσε πώς ἀκούει τή γλώσσα του
μά κ' ἔξόν ἀπ' τούς ἀνθρώπους τούς μεγάλους ἢ μικρούς
ὅπου ἦταν μαζεμένοι κεῖ στοῦ ποταμοῦ τίς ὄχθες,
τά πουλιά, τά ζῶα, τά σεραπετά - εἶναι γραμμένο -
τήν παγκόσμιαν ἀγάπη ἐνίωσαν τοῦ Βούδδα,
καί δεχτήκανε ἐκεῖνο πούταξεν ὁ λόγος του ὁ σπλαχνικός
κ' ἔτσι οἱ ζωές τους σέ μορφή φυλακισμένες
ἢ μαίμοις ἢ τίγρης, ἢ καί πλατωνιοῦ,
ἢ καί λύκου ἢ κικινεζιοῦ πού τρώει φοφίμια,
ἢ καί φάσας μαργαριταρόγκριζης,
ἢ καί παγωνιοῦ ντυμένου μέ πετράδια,
ἢ καί βάτραχου στημένου πά στά πισινά του,
ἢ καί γουστερίτσας, ἢ καί νυχτερίδας,
φτάσανε ὅλες ἡμερα σ' ἀδεσφωσύνης σύνορα,
μαζύ μέ τόν ἄνθρωπο πούχει ἀθωότητα
ἀπ' τά ζῶα λιγότερη, καί μέ ἄφωνα χαρά
μάθανε πώς εἶχαν σπάσει τῆς σκλαβιάς τους τά δεσμά.

"Ἐντουῖν Ἀρνολντ (Edwin Arnold). 'Από τό "Φῶς τῆς Ἀσίας"
(ἀπό τό τραγούδι II'). Μετάφρ. Τίμου Βρατσάνου σελ. 157
(Θεοσοφικές ἐκδόσεις, Ἀθήναι)

1. Σημ. μεταφρ. Βάρβαρος ἔτσι ὀνομάζαν οἱ ἄρειοι τούς ἰθαγενεῖς
πού βρῆκαν στίς Ἰνδίες.

Ο ΒΟΥΔΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΨΑΡΙ

'Απ'έδω κι'έμπρός ή άπλή ζωή στό "άσράμ"¹ εΐχε τελειώσει. Νά πού άρχιζεν ένας καινούργιος πόλεμος Μή Βίας, ό πόλεμος τοϋ "Σα-
τραγκράχα". Κι'οί δυό γκρίζοι έλέφαντες προχωροϋσαν μέσ στους
κάμους.

-Πηγαίνετε στό Τσανπααράν, όπου οί έγγλέζοι "σαχίμπ"² χτυ-
ποϋνε τούς άγρότες; λέγαν οί άνθρωποι στά χωριά. Τό ταξίδι εΐ-
να: μακρύ κι'ό ήλιος θά σάς χτυπήσει άκόμη πριν έρθουν οί βροχές.

Κι'έπειτα τούς άπλωναν τό ρύζι, καθώς τό άπλωναν στους προσ-
κυνητές πού ατάλκωναν τήν 'Ινδία σέ κάθε κατεύθυνση. Κι'ό νόμος
της Ινδικής φιλοξενίας φώτιζε σά λυχνάρι.

Έπειτα οί ταξιδιωτες μιήκαν στά χιμάτα όπου έκαμε τό προσ-
κόντημά του ό Βούδδας. 'Εδω κι'έκει, έναμεσα στά μεγάλα καμμένα
χορτιάρα ύψωνονταν οί μοναχικές στήλες της αγάπης. Ήταν οί
στήλες πού εΐχε στήσει ό αυτοκράτορας 'Ασάκα³ τρεις αιώνες πριν
άπό τό Χριστό, χαράζοντας πάνω σέ πέτρα συμβουλές στον Ινδικό
λαό.

-Οί στήλες αυτές λένε πώς πρέπει νά σεβόμαστε τήν πίστη τοϋ
άλλου, νά πονοϋμε τά ζώα και νά καλλιεργοϋμε τά βοτάνια για τό
καλό και των δικων και των έχθρων μας, λέει ό Τατζκουμάρ Σούκλα.

'Ο Γκάντι στεναάζει, άφίνει τον έαυτό του νά λικνιστῆ στό βῆ-
μα τοϋ έλέφαντα.

-'Ο Βούδδας βάδισε σέ τούτη τήν περιοχή, λέει ό Γκάντι.Κι'έ-
δω άντάμωσε κάτι νέους πού έπαιζαν μ'ένα φάρι πού τῶχαν βγάλει
άπό τό νερό. Κι'εΐπεν ό Βούδδας:

"Ω νέοι, φοβάστε τον πόνο;"

"Ναί, άρχοντα, τον φοβόμαστε".

"Αφήστε τότε στή ζωή εκείνο πού της άνήκει", συνέχισε ό
Βούδδας, "γιατί άν είσαστε άξιοι νά βασανίζετε ένα φάρι, τότε
είστε άξιοι νά βασανίζετε και τή μάνα ή τή γυναίκα σας. Γιατί
ή κακία δέν έχει κανένα όριο".

-Οί 'Εγγλέζοι "σαχίμπ" τοϋ Τσανπααράν έπρεπε νά γνωρίζουν τό
Βούδδα, εΐπεν ό Τατζκουμάρ Σούκλα.

-Κι'άν άκόμα ήξεραν τό Βούδδα οί 'Εγγλέζοι "σαχίμπ" δέ θά
ντρεπόντουσαν τον έαυτό τους, άφοϋ δέν τον ντρέπονται τώρα πού
ξερουν τό νόμο τοϋ Χριστοϋ. 'Αλλά πιστεύουν τον έαυτό τους δί-

1. 'Ιερό ήσυχαστήριο

Σημ. συντ. Βλ. 17^ο Δελτίο (Χειμώνας 1962-1963) σελ.30 σημ.1.

2. 'Αφέντες

3. Σημ. συντ. Βλ. 18^ο Δελτίο ("Ανοιξη 1963). σελ. 43.

καιο κι' άγνό. Ξίναί σάν κι' έκείνους τούς νέους πού φαντάζονταν πώς βασάνιζαν ένα φάρι μόνο. Όλο τό κακό από κεϊ έρχεται. Άνάμεσα στά κίτρινα χορτάρια οί τρεϊς στήλες τοϋ αυτοκράτορα Άσόκα ύψώνονται στόν άνεμο έδω και είκοσι τρεϊς αίώνες. Κι' ό ήλιος, πού χαμηλώνει στόν δρίζοντα, τίς μακραίνει σάν πανύψηλα κορμιά ζωντανών.

Πιέρ Μπουρταμπούρ (Pierre Bourtembourg). Άπό τό " Μαχάτμα Γκάντι, ό "Άγιος τών 'Ινδιών". Μετάφρ. Γ. Σ. Α. (Άναδημοσιεύεται από τήν έφημερίδα "Καθημερινή").

ΣΥΜΠΟΝΙΑ

Τό ξέρω έγώ πόσο πονεϊ μέσ'στό κλουβί του τό πουλί.
Όταν ό ήλιος λάμπει στίς άφηλές κατηγορίες,
Όταν ό άνεμος γλυκά τή νέα σαλεύει χλόη,
Και σάν γυαλένιος χείμαρρος κυλάει τό ποτάμι.

Στόν πρώτο τοϋ πουλιοϋ κελαϊδισμό τό πρώτο σκάει μπουμπούκι
Και τό αιθέριο σφρϊγος του πετᾶ απ'τόν κάλυκά του,
Τό ξέρω έγώ πόσο πονεϊ μέσ'στό κλουβί του τό πουλί.

Και ξέρω τό γιατί χτυπᾶ μ'άπελπισία τά φτερά,
Γιατί τά σκληρά σύρματα ζεσταίνει μέ τό αίμα του,
Ξέρω γιατί ποθεϊ τρελλά σ'ένα κλαδί νά κάνει κούνια,
Γιατί χτυπιέται και γαντζώνεται στίς βέργες τοϋ κλουβιοϋ.

Πονοϋν, ώιμέ, οί παληές πληγές κι'άς έχουν πλέον κλείσει,
Κι'είν'οί βελόνες τους σκληρά πού τ'άγκυλώνουν και σπαράζει.
Τό ξέρω έγώ γιατί χτυπᾶ σπαραχτικά τά δυό φτερά του,
Γιατί άλλοίμονο, μέσ'στό κλουβί του κελαϊδεϊ.
Και σπάζει τά φτερούγια του και τοϋ πονεϊ τό στήθος
Ός δέρνεται σά κάγκελα ζητώντας λευτεριά.

Δέν είναι ξέγνοιαστο ως θαρροϋν τραγούδι τό δικό του,
Μά προσευχή πού βγαίνει απ'τήν καρδιά του,
Παράπονο είναι πού τρυπᾶ τόν ούρανό σά βέλος.

Τό ξέρω έγώ γιατί μέσ'στό κλουβί του τραγουδεϊ.

Πώλ Λῳρενς Ντάνμπαρ (Paul Laurence Dunbar , 1872-1906), με -
γάλος νέγρος ποιητής τής Βόρειας Άμερικῆς
Μετάφρ. Ρίτας Μπούμη Παπᾶ

ΜΑΣΚΑΡΕΜΑ

Συχνά άπορῶ πού βρίσκονται τά σύνορα κρυμμένα ὅπου συνα - παντιοῦνται καί δίνουν γνωριμιά στόν ἄνθρωπο τά ζωντανά, πού ἡ καρδιά τους δέ νογάει από μιλιιά.

Ποιό νάναι τό στρατί τοῦ ἀρχέγονου παράδεισου πού πήραν οἱ καρδιές τους κάποιο πουρνό απόμακρο τῆς δημιουργίας καί συναν - τήθηκαν γιά πρώτη τους φορά;

Τ' ἀχνάρια πού ἄφησαν οἱ καρδιές τους πάνω σέ κεῖνο τό στρα - τί, τό μυριοπατημένο από τότες, δέ μπόρεσε ὁ χρόνος νά τά σβή - σει μ' ὄλο πού ἡ συγγενειά τους από καιρό ξεχάστηκε.

Κ' ἔτσι μέσα στή δίχως λόγια μουσική ξυπνάει ἡ θύμηση θολή, καί μέσ στά μάτια θωροῦν τά ζά μέ τρυφερή κι ἀπλή ἐμπιστοσύνη κι ὁ ἄνθρωπος πάλε ρίχνει ἕνα βλέμμα μέσ στά μάτια τους, στοργῆς χαρούμενης.

Μοιάζει μέ συναπάντημα δυό μασκαρεμένων φίλων πού νιώθουνε ἄοριστα πώς γνωρίζονται παρ' ὄλο τό μασκάρεμα.

P. Ταγκόρ. 'Από τόν "Κηπουρό". Λεύτερη ἀπόδοση Δημ. Θεοδωρίδη

ΣΤΕΡΝΒΕ ΔΟΚΙΜΑΣΙΒΕ

ἄφήγημα από τή Μαχαμπαράτα

Οἱ γιοί τοῦ βασιλιᾶ Παντού, αὐτοί πού τά ξαδέφια τους, τούς γιούς τοῦ Ντριταράστρα, καί τ' ἀσκέρια τους τ' ἀμέτρητα νικήσανε στόν κάμπο τόν τρανό τῆς Κουρουξέτρας, κινήσαν κάποτες ἀντάμα μέ τή ρήγισσα ν' ἀνέβουνε στῶν Ἰμαλαίϊων τά ψηλά τά κορφοβούνια, στοῦ Θεοῦ τήν κατοικιά.

Ἡ ρήγισσα στό δρόμο πέθανε, πεθάνανε καί τέσσερα ρηγόπουλα. Ἄγνοι δέν ἦταν ἀρκετά γιά ν' ἀξιωθοῦνε μέ τ' ἀνθρωπινά τους τά κορμιά νά μποῦνε στόν Παράδεισο. Μονάχα ὁ Γιουντισθίρας, ὁ ἀγια - σμένος ρήγας, ὁ πρῶτος ἀπ' τ' ἀδέφια, στάθηκε ἄξιος παρατέρα νά τραβήξει. Εἶχε καί τοῦ πιστοῦ τοῦ σκύλου του τή συντροφιά. Μά στή βουνοκορφή τήν πιό ψηλή σάν ἀνεβήκαν, ὁ Ἴντρας, τῶν θεῶν ὁ βασιλιάς, τοῦ εἶπε τοῦ Γιουντισθίρα πώς δέν ἔκανε νά μπεῖ κι ὁ σκύλος στόν Παράδεισο. Ὁ Γιουντισθίρας ἀποκρίθηκε πώς ὄξω ἀπ' τόν Παράδεισο θέ νάμινε κι αὐτός. Γιατί δέν τούκανε καρδιά νά παρατήρει ὅποιο πλάσμα τούδινε τή μπιστοσύνη του καί προστασία τοῦ γύρευε. Στό τέλος ἕστερις ἀπό πολλή συζήτηση ὁ βασιλιάς κι ὁ σκύλος του γινήκανε δεχτοί. Καί τότε ὁ σκύλος φανερώθηκε πώς ἦταν ὁ Θεός ὁ Ντάρμας. Αὐτό ὄλο γίνηκε γιά νά δοκιμαστεῖ τό μεγα - λεῖο τῆς ψυχῆς τοῦ Γιουντισθίρα.

"Ἄλλη μιὰ τούμενε δοκιμασία. Σά γύρισε καί κοίταξε τριγύρω του

εΐδε ό ρήγας πώς ήταν ό Παράδεισος γεμάτος από τούς θανάσιμους έχτρούς του. Ρώτησε πού ήτανε τ' αδέρφια του κ' οί σύντροφοί του. 'Ο "Ιντρας σέ τόπο τόνε πήγε σκοτεινό και τρομερό, στήν Κόλαση τής Κόλασης. "Κάλλιο τόχω έδω νά μείνω", εΐπε ό Γιουντισθίρας. Γιατί ό τόπος πού βρίσκονται έτούτοι Παράδεισος είναι για μένα-νε". Μόλις έτούτα τά λόγια άπ'τό στόμα του βγήκαν, χάθηκε ή μαυρίλα, χάθηκε κ' ή φρίκη. 'Ο Γιουντισθίρας κ' οί άλλοι γιοί του β-σιλιζ Παντοϋ ξεπέρασαν τή φαινομενικότητα τής Κόλασης και του Παράδεισου. Καί μπήκαν στήν άληθινή τήν ύπαρξη του Θεου, πού εΐν' ή άθανασία.

Σβάμι Πραμπαβανάντα (Swami Prabhavananda) και Κρίστοφερ "Ισεργουντ (Christopher Isherwood). 'Από τό άρθρο τους " 'Η Μαχαμπαράτα και ή Γκίτά ". Διασκευή Μαρ. Οικονόμου

ΤΑ ΣΥΓΓΕΦΑ

Τά σύγγεφα πού μάτια έχουν βουρκωμένα
σμπόνια νιώθοντας
για τό ξερό τό χωμα,
λιγάκι πριν πεθάνουν
μπορουν μέ τίς βροντές τους θαρρετά
μέ τό Θεό νά κουβεντιάσουν.

Δημήτρης Θεοδωρίδης. 'Από τίς "Ψινός" (άρ. 18)

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΟΥΛΑΚΙ

'Αγαπημένο μου πουλάκι
στή ρούγα, στ' άντικρυ βουνό,
πές μου τί ήρθες νά τραγουδήσης.
Μήπως τ' άγέρι τ' αυγινό;

Μήπως τήν όμορφιά του δάσους;
"Η τήν έλπίδα τή χρυσή;
"Η μήπως κλαΐς ψυχή θλιμμένη
Ξαναφερμένη στή ζωή;

Μά δω σιμά στό παραθύρο:
ώσάν μαντάτο άγγελικό
Ξέρω - ήρθες νά μέ ξυπνήσης
μαζύ σου νά προσευχηθώ.

Τερέζα Σειραδάκη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ

Δυό κατσίκια πήδησαν μπροστά μου στή χλόη - τάχα ποιός νά
μοῦ στέλνη αὐτό τό δῶρο στά παιδιάτικα χρόνια μου πού πέρασαν;

Γαλάζιο πουλάκι ἔσεισε μπροστά μου τήν οὐρά του - κάποιος θά
τό στέλνη προσφορά στούς παληούς μου πόνοους.

Εἶδα τ' ἄσπρο ἀρνάκι πού γεννήθηκε μόλις προχτές - κάποιος
θά θυμήθηκε πώς ἔκαμα μιά καλή πρᾶξι ἕναν καιρό.

Ἀπάντησα στόν κάμπο τό δέντρο μέ τόν κορμό του σάν ἀργή μου-
σική στροφή - κάποιος θά τό φύτεψεν ἐκεῖ παρηγοριά τοῦ πνευμα-
τός μου.

Τό φλογισμένο βραδυνό σύννεφο βυθίζεται στή βάρυπη ψυχή μου
κι' ἡ ψυχή μου ροδίζει ὅπως οἱ βάλτοι τῶν χωραφιῶν. Εὐχαριστῶ τό
Δημιουργό.

Ζ. Α. Παπαντωνίου. 'Από τούς "Πεζούς ρυθμούς"

ΛΙΘΟΥΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Ι. ΑΙΔΟΝΑΚΙ ΜΟΥ ΑΙΔΟΝΑΚΙ

Ἀηδονάκι μου ἀηδονάκι
ἀγγελόφωνο πουλάκι
τί δέν τραγουδᾷς πιά πέ μου
τό πρωί σάν ξημερώνει;
Τό πρωί σάν ξημερώνει
πῶς μπορῶ νά τραγουδήσω
πού ἕνας ἀκαρδός χωριάτης
μοῦ ξερίζωσε τό σπίτι;
Μοῦ ξερίζωσε τό σπίτι
ἕνας ἀκαρδός χωριάτης,
καί δέν ἔφτανε ἡ φωνιά μου
σκότωσε καί τά παιδιά μου.

Δάϊνος (δημοτικό τραγούδι τῆς Λιθουανίας)
Μετάφρ. Ρίτας Μπούμη Παπᾶ

II. ΤΟ ΑΙΜΑ

Τό αίμα κυλάει στίς φλέβες μου καθώς σέ ρεματιές
μέ ρυακιῶν, νεροσυρμῶν, μεγάλων ποταμῶν διακλαδώσεις
σάν τά νερά πού βιάζονται στήν ἀφρισμένη Βαλτική
νά φτάσουνε καί κατευθύνουν τήν πορεία τους πρὸς τό Νέμαν.

Τό αίμα βουίζει, τραγουδάει μέσ στοῦ κορμιοῦ τό κάθε κύτταρο
τραγούδι γιά τόν ἄνθρωπο - δημιουργό, κυρίαρχο τῆς γῆς,
τραγούδι γιά τ' ἀλέτρι πού ζυμώνει τό χῶμα ὡς νᾶτανε ζυμάρι.
Βρῦση ἀπ'τίς φλέβες μου κυλάει ὄχι αίμα ἀλλά τραγούδι.
Ναί, τραγουδάω τό μόχθο - ἀδημονοῦν προσμένοντας τά χέρια
νά λείψουν ἀπ'τή γῆς τά στερνά βάσανα, τό στερνό σύνορο.
Σέ πράσινη πλημμύρα ἀλλάζουμε τά κόκκινα ρυάκια
κ'οἱ ἄλικες σταγόνες γίνονται κόμποι σίκαλης.

Λάμπει ἡ σταλαματιά σά σπίθα
στοῦ τραγουδιοῦ τήν κάθε λέξη
στάλα γίνεται πού φλέγεται χωρίς νά καίγεται -
Αἷμα τῆς γῆς καί τοῦ ἡλίου, πού ἔχει τρέξει
μέσ στά τραγούδια. Καί κυλάνε
ὄχι σάν κόκκινα ρυάκια
μέ λιγοστούς ἀφρούς, παρὰ σάν καταρράχτες
πού ἀνοίγουνε γιά κοῖτες τους τρίσβαθα ἀυλάκια.
(ἀπόσπασμα)

Ἐντουαρντ Μεζελάιτις, σύγχρονός μας λιθουανός ποιητής
'Απόδ. Τίμου Μάντρα

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΣΟΥ

Βρίσκεται ἀλάργα ἀκόμα τό μπουρίνι, μά οἱ πρόσκοποι του
φτάσανε καί στήσανε τίς συγνεφένιες τέντες τους ψηλά στόν
οὐρανό. Τό φῶς ἐχλῦμιασε. Ἀνάμεσα στίς ἄλαλες σκιές τῶν δέν-
τρων ὁ ἀγέρας περπατάει ὄγρός ἀπό τά δάκρυα.

Μέσ στήν καρδιά μου νιώθω τῆς θλίψης τό γαλήνεμα, πού μοι-
άζει τή γεννήτρα βουβαμάρα, πρίν ἀρχινήσει νά βαράει μουσική
τό πρῶπο τό λαγοῦτο.

Γιομάτος πονεμένη προσιονή βρίσκεται ἀκόμα ὁ κόσμος μου
γιά τό δικό Σου ἐρχομό μέσ στή ζωή μου.

Ρ. Ταγκόρ. Ἄπό τό "Πέρασμα". Λεύτερη ἀπόδοση Δημ. Θεοδωρίδη

Ο ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

είκόνα του ΙΔ' αιώνα. Βυζαντινό Μουσείο, 'Αθήνα

Μ Ι Χ Η Λ

'Από βυζαντινή παράσταση

"Έχει άκουπήσει ή βυσσος στά μαλλιά σου,
έχουν τά μάτια σου τήν άγνωστη καρδιά θωρήσει τοῦ κόσμου.
"Ερχεσαι από τή φοβερή, πέρα άπ'τ'αυτιά μας σιγή-
τό ρίγος μας φέρνεις τοῦ άγέρα πού σ'έχει και σένα κλονίσει.
Σ'άτενίζουμε και τή χώρα πού κατοικοῦσες φοβόμαστε-
σ'άτενίζουμε και σε κείνη τή χώρα λαχταρούμε νά πάμε.
"Ω σύ πού γέμισες μυστήριο πρωτόφαντο τήν καρδιά μας-
τό πρώτο κείνο μυστήριο πού μέσα του ο κόσμος βαφτίστη.
'Αρχάγγελε άπόκοσμε. Όλη τή γλυμιά τῆς ψυχῆς μου έχει πάρει.
Στά βλέφαρά σου, πού είναι γεμάτα τῆς άβύσσου σιγή,
τά μάτια κλείνω, τό σεμνό φίλημά μου για ν'αποθέσω.

*Ολγα Βότση

'Από τή συλλογή "Πρώτη ρίζα"

Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΟΙ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο καί τέλος

Καί τώρα, πρίν τελειώσουμε, θά κάμουμε μιά συντομότητα σύγ-
κριση τοῦ Ἰνδικοῦ συγκροτήματος τῶν Θεῶν μέ τό συγκρότημα τῶν
Θεῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας.

Λοιπόν στή Μπαγκαβάντ Γκιτά, πού εἶναι περίληψη τῶν Βέδων,
τῶν θρησκευτικῶν δηλαδή βιβλίων τῶν Ἰνδῶν, καί πού γράφει γεγο-
νότα ἀναφερόμενα σέ ἐποχή πού ἀπέχει ἀπό τή σημερινή 5-6000 χρό-
νια, διαβάζουμε αὐτά τά λόγια τοῦ ἐνσαρκωμένου Ἰλιακοῦ Θεοῦ
Κρισνά πρὸς τό φίλο καί μαθητή του, τό βασιλεῖα Ἀρζούνα:

Ἀπ' τὰ δημιουργήματά μου εἶμ' ἐγώ
ἡ ἀρχή καί τό τέλος καί ἡ μέση.

.....
Ἐγώ εἶμαι ὁ αἰώνιος ὁ χρόνος
κι ὅλων ὁ δημιουργός εἶμαι ἐγώ!

Λοιπόν στίς Ὀρφικές Ὀδές, βιβλίο πού μόνο ἀποσπάσματά του
ἔχουμε σωθῆ, ἀποσπάσματα ὅμως πού μπορεῖ ἀπ' αὐτά ὁ κάθε μνημένος
νά βρεῖ ὀλόκληρο τόν ἐσωτερισμό τῆς θρησκείας τῶν Ἀρχαίων προγῶ-
νων μας, διαβάζουμε ἐντελῶς τὰ ἴδια πραγματικά.

Ζεὺς πρῶτος ἐγένετο, Ζεὺς ὑστάτος, ἀργικέρανος.

Ζεὺς κεφαλῆ, Ζεὺς μέσα· Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται.

Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καί οὐρανοῦ ἀστερόεντος.

Ζεὺς πνοή πάντων. Ζεὺς ἀκαμάτου πυρός ὀρμή.

Ζεὺς πόντου ρίζα. Ζεὺς Ἥλιος ἠδέ Σελήνη.

Ὅπως τὸν ἀρχηγό τῶν Ἰνδῶν Γιγάντων Πραχλάδα σκότωσαν ὁ Ἡ-
λιακὸς Θεὸς ἀφοῦ πήρε μορφή λιονταριοῦ, ἔτσι καί ὁ Δίας ἀνάτρεψε
τόν Κρόνο καί καταβαράθρωσε τοὺς Τιτάνες καί τοὺς Γίγαντες.

Ὅπως ἡ Ἰνδική θρησκεία ἔχει τὴν ἀγελάδα Καμαδδούκα, πού μέ
τό γάλα της δίνει τὴν κάθε ἀφθονία, ἔτσι ἔχει καί ἡ Ἀρχαία Ἑλ-
ληνική θρησκεία τὴν "αἶγα Ἀμάλθειαν", πού μέ τό γάλα της ἐθρεψε
τό Δία στήν Ἴδη.

Οἱ κύριοι θεοὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Πάνθεου εἶναι οἱ δώδεκα Ἀδαιτεῖο
Θεοί, οἱ γυιοὶ δηλαδή τῆς Ἀδαιτῆς, πού εἶχαν κι αὐτοὶ τόν Ὀλυμ-
πο καί τόν Ἑλικῶνα καί τόν Ἡρακλασσό τους, τό φηλό βουνό Μερόη.

Ὁ μεγαλύτερος Θεὸς τοῦ Ἰνδικοῦ Δωδεκαθεοῦ εἶναι ὁ Ἰνδρας,
ὁ Θεὸς τοῦ κερανοῦ, πού ὅπως βλέπουμε εἶναι ὁ ἴδιος μέ τόν δικό
μας τό Δία.

Ὁ δικός μας ὁ Τιτάνας Ἀτλαντας κρατοῦσε στοὺς ἄμους του τὴ
γῆ. Λοιπόν τό ἴδιο ἐντελῶς πρῶγμα ἔκανε καί ὁ ἀρχηγός τῶν Ἰνδῶν
Γιγάντων, ὁ Σέσας.

Ὁ δικός μας ὁ Θεός τῶν νερῶν, ὁ Ποσειδῶνας, εἶναι συνάδελφος τοῦ Ἰνδοῦ Βαρούνα, εἶχαν καί οἱ δύο τήν ἴδια ἐντελῶς δικαιοδοσία.

Τό ἴδιο καί ὁ Ἵφαιστος εἶναι συνάδελφος τοῦ Ἰνδοῦ Παβακᾶ, ὁ Ἄρης τοῦ μεγάλου στρατηγοῦ-Θεοῦ Σχάνδα, καί ὁ Πλούτωνας τοῦ Ἰνδοῦ Θεοῦ Γιάμα.

Ἄλλά καί ὁ Ἀπόλλωνας, ὁ Θεός τῆς Μουσικῆς, ἔχει τόν ἀντίστοιχο συνάδελφό του στό Ἰνδικό Πάνθεο, τό Σιτραράτα, καί ὅπως ὁ πρῶτος ἔχει τό ἐπιτελεῖο του ἀπό Μοῦσες καί Νύμφες καί Σατύρους, ἔτσι καί ὁ δεύτερος ἔχει τούς Γιγαντάρες του.

Ὅτε ὁ Μίνωας ὅμως δέ λείπει ἀπό τό Ἰνδικό Πάνθεο, ὅπου ὁ ἀντίστοιχός του εἶναι ὁ Ἀριαμάν, καί ἀκόμα καί ὁ Θεός Πλούτος ἔχει κι αὐτός τόν ἀντίστοιχό του, τόν Ἰνδό Κουβέρα.

Ἄν ἐρευνήσουμε προσεκτικά θά ἰδοῦμε ὅτι οὔτε ἓνας Θεός καί οὔτε μία θεά τοῦ ἑνός Πανθέου δέν ἀπουσιάζει ἀπό τό ἄλλο. Ἐξετάζοντας γενικότερα τό ζήτημα παρατηροῦμε ὅτι ὅπως ἡ θρησκεία τῶν Ἀρχαίων προγόνων μας εἶχε τούς Δώδεκα Θεούς τοῦ Ὀλύμπου καί μιά σειρά κατώτερους Θεούς καί ἔπειτα τούς Ἡμίθεους καί τέλος τούς ἥρωες, τό ἴδιο ἀκριβῶς ἔχει καί ὁ Ἰνδοῦισμός, ἔχει δηλαδή μιά σειρά Κύριους Θεούς καί ἔπειτα ἄλλες σειρές κατώτερους, καί ἀκόμα κατώτερους καί ἡμίθεους καί ἥρωες, παρουσιάζει δηλαδή ὁλόκληρη τή συνέχεια τῆς κλίμακας τῆς ἐξελικτικῆς ἀνάδοσης τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τή Θεότητα, ὅπως ἀκριβῶς κάνει καί ἡ θρησκεία τῶν Ἀρχαίων προγόνων μας.

Ὅτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη θρησκεία εἶναι εἰδωλολατρική, ὅπως συνηθίζουμε νά λέμε σήμερα, παρασυρμένοι ἀπό τόν ἐξωτερισμό τοῦ πού εἶναι ὅμως ὁ μόνος πού μποροῦσε νά γίνεи ἀντιληπτός ἀπό τή μεγάλη μάζα τῶν ὀπαδῶν τους στήν τότε ἐξελικτική κατάσταση τῆς ἀνθρωπότητας. Ὁ ἐσωτερισμός ὅμως καί τῶν δύο θρησκείων, ὅπως καί κάθε ἄλλης θρησκείας, δέν εἶναι διόλου διαφορετικός ἀπό καμιά ἄλλη θρησκεία καί συμφωνεῖ ἀπόλυτα μέ τίς ἀπόψεις τῆς θεοσοφίας ἢ ἐν θέλετε τῆς Ἀρχαίας Σοφίας.

Καί τώρα ἄς μή χάσουμε τήνευκαιρία νά ποῦμε ἀκόμα ὅτι ἡ σύντομη σύγκριση τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφάνισης τῶν δύο θρησκείων πού ἐκάμαμε μᾶς βεβαιώνει τήν ἀλήθεια πού πολλοί ἀπό μᾶς δέν καταδεχόμαστε νά παραδεχτοῦμε, ὅτι δηλαδή ἡ ρίζα τοῦ μεγάλου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, πού φώτισε κι ἀκόμα φωτίζει τόν κόσμον, βρέσκονται σίς Ἰνδίες, τήν κοιτίδα αὐτῆς τῆς Ἀρείας φυλῆς μας, καί ὅτι δέν εἶναι ἁπλά λόγια χωρίς σημασία τό

ΠΑΤΕΡ ΗΜΩΝ

Πάτερ ἡμῶν.

Αὐτές οἱ δύο λέξεις διατυπώνουν ἓνα ὁλόκληρωμένο καί καλά καθορισμένο σύστημα θεολογίας, γιατί καθαρά καί ξάστερα ἐκφράζονται τή φύση καί τό χαρακτήρα τοῦ Θεοῦ. Συνοφίζουν τήν Ἁλήθεια τοῦ ὄντος. Μᾶς λένε ὅλα ὅσα χρειάζεται νά ξέρει ὁ ἄνθρωπος γιά τό Θεό, γιά τόν ἑαυτό του καί τό διπλανό του. Κάθε σχόλιο δέ θά ἔκανε παρά νά μπερδέφει τό ἀληθινό νόημα πού περιέχεται σ' αὐτό τό κείμενο. Ὁ Ὀλιβερ Οὐέντελ Χόλμς (Oliver Wendell Holmes) ἔλεγε: "Ὁλη μου τή θρησκεία τήν περιέχουν τά πρῶτα λόγια τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς". Κ' οἱ περισσότεροι συμφωνοῦμε μ' αὐτόν.

"Ἄς προσέξουμε τούτη τήν καθαρή καί ἕμεση βεβαίωση: " Πάτερ ἡμῶν". Μέ τήν ἐκφραση αὐτή ὁ Ἰησοῦς καθορίζει μιά φορά γιά πάντα πῶς ἡ σχέση τοῦ Θεοῦ μέ τόν ἄνθρωπο εἶναι σχέση πατέρα μέ παιδί. Ὁ Θεός λοιπόν δέν εἶναι κεῖνος ὁ σκληρός καί ἀδυσώπητος τύραννος πού τόσο συχνά μᾶς εἰκονίζει ἡ θεολογία, ὁ δεσπότης ὁ ἀνατολίτης πού κυβερνάει σκλάβους ποταπούς. Ξέρουμε πῶς οἱ γονεῖς, ὅποια ἐλαττώματα κι' ἂν ἔχουν ἀπό ἄλλες πλευρές, κάνουν γιά τά παιδιά τους ὅ,τι μποροῦν. Ὁ γονιός ὁ ἀφύσικος ἀποτελεῖ ἐξαίρεση τόσο σπάνια, ὥστε στιγματίζεται. Ὁ Ἰησοῦς θά μᾶς ξαναπεῖ ἀργότερα: "Ἐἰ οὖν ἡμεῖς, πονηροί ὄντες, οἶδατε δόματα ἀγαθά διδόναι τοῖς τέκνοις ἡμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατήρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθά τοῖς αἰτουσίν αὐτόν;" Κ' ἔτσι ἀρχίζει τήν προσευχή ἐκφράζοντας τήν ἐξαίρετη πατρότητα τοῦ Θεοῦ.

Καθορίζοντας τή φύση τοῦ Θεοῦ καθορίζει συνάμα καί τή φύση τοῦ ἀνθρώπου, γιατί ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι γιός τοῦ Θεοῦ, πρέπει ἀναγκαστικά νά ἔχει τήν ἴδια φύση μέ τόν πατέρα του. Ποτέ δέ δημιουργεῖ κανένας κάτι πού νά μήν εἶναι σύμφωνο μέ τόν ἑαυτό του. Αὐτό εἶναι νόμος παγκόσμιος. Βγάζει κρίνους ἢ τριανταφυλλιά ἢ πουλάρι ἢ ἀγελάδα; Κι' ἀφοῦ εἶναι Πνεῦμα ὁ Θεός, πρέπει νά εἶν' ὁ ἄνθρωπος πάνω ἀπ' ὅλα Πνεῦμα, ὅσο κι' ἂν τά φαινόμενα δείχνουν τό ἀντίθετο. Ἄς σταθοῦμε ἐδῶ μιά στιγμή κι' ἄς σκεφτοῦμε τήν τεράστια πρόοδο πού ἔχουμε πραγματοποιήσει. Δέν εἶν' ὀλοφάνερο πῶς βάλαμε στή μπάντα μεμιᾶς ὅλα τά μπερδέματα τῆς θεολογίας τῆς παλιᾶς μέ τό Θεό της τόν ἐκδικητή, μέ τίς ψυχές της τίς προορισμένες ἀπό τό Θεό νά σωθοῦν, μέ τή φωτιά της τήν αἰώνια καί μ' ὅλα κεῖνα τά ἀπαίσια σύνεργα πού ἔχουν ἐπινοήσει οἱ ἀρρωστημένες καί ταραγμένες φαντασίες; Ὁ Θεός ὑπάρχει. Καί ὁ Αἰώνιος, ὁ Παντοδύναμος, ὁ "Πανταχοῦ Παρών" εἶναι ὁ πατέρας τῆς ἀνθρωπότητος ὁ γεμάτος ἀγάπη γι' αὐτή.

"Ἄν τό συλλογιστοῦμε αὐτό τό πράμα ἀρκετόν καιρό ὥστε νά τό

καταλάβουμε, οί περισσότερες δυσκολίες μας θά έξομαλυνθοῦν καί οί σωματικοί μας πόνοι θά έξαφανισθοῦν. Γιατί οί ρίζες τους εἶναι στερεωμένες στό φόβο. "Αν μερικά μόνο καταλαβαίναμε πώς ἡ Παντοδύναμη Σοφία εἶναι ἕνας ζωντανός πατέρας, ἕνας πατέρας πού μᾶς ἀγαπάει, οί περισσότεροι φόβοι μας θά διαλύονταν. "Αν μποροῦσαμε πέρα γιά πέρα νά τό καταλάβουμε, ὅ,τι ἀρηθτικό ὑπάρχει στή ζωή μας θά έξαφανιζότανε καί ἡ τελειότητα τῆς ζωῆς μας ἦταν ἡ ἀπόδειξη τῆς τελειότητος τῆς πνευματικῆς κατάστασης. Βλέπουμε τώρα γιατί ὁ Ἰησοῦς τήν ἀρχίζει ἔτσι τήν Προσευχή.

"Ας σημειώσουμε ἔπειτα πώς δέ λέει "Πάτερ μου", πώς λέει "Πάτερ ἡμῶν". Κι' αὐτό ὀλοφάνερα σημαίνει πώς ὅλοι οί ἄνθρωποι εἶναι ἀδελφοί. Ἄφοῦ εἶναι ὅλοι παιδιά τοῦ ἴδιου Πατέρα, δέν ὑπάρχουν οὔτε Ἑλληνες οὔτε Ἑβραῖοι, οὔτε ἀφεντικά οὔτε σκλάβοι, οὔτε διαλεγμένοι γιά τόν παράδεισο οὔτε κολασμένοι. Ὁ Ἰησοῦς, σέ τούτη τή δεύτερη βεβαίωση, βάζει τέρια σέ ὅλες τίς παράλογες ἀξιώσεις τίς σχετικές μέ τή διαλεχτή φυλή ἢ μέ τήν ἀνωτερότητα τῆς μιᾶς ομάδας ἀπ' τήν ἄλλη. Διαλύει τήν αὐταπάτη πώς οί ἄνθρωποι πού ἀνήκουν σ' ἕνα ὀρισμένο ἔθνος, σέ μιᾶ ὀρισμένη τάξη ἢ παράδοση εἶν' ἀνώτεροι ἀπ' τούς ἄλλους. Αὐτή ἡ πίστη στήν ὑπεροχή τῆς ομάδας ὅπου ἀνήκεις, στήν ὑπεροχή τοῦ "κοπαδιοῦ", ὅπως λένε οί ψυχολόγοι, εἶναι μιᾶ αὐταπάτη πού μεγάλη τάση ἔχουν πρὸς αὐτή οί ἄνθρωποι. Μά ὁ Ἰησοῦς καθόλου δέν τήν ἐπιτρέπει. Διδάσκει πώς ἐκεῖνο πού δίνει στόν ἄνθρωπο τή θέση του εἶναι ἡ ποιότητα τῆς ἀτομικῆς ψυχῆς καί πώς σημασία ἔχει νά βρῆσεται ὁ ἄνθρωπος στό δρόμο τῆς πνευματικότητος, κι' ὄχι σέ ποιά ομάδα ἀνήκει.

Τέλος ἡ ἔκφραση "Πάτερ ἡμῶν" δείχνει πώς πρέπει νά προσευχόμαστε γιά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα κι' ὄχι μονάχα γιά μᾶς. Ὅποιος μαθαίνει νά ζεῖ στό πνευματικό ἐπίπεδο θά ἔπρεπε μιᾶ φορά τουλάχιστο τήν ἡμέρα νά σκεφεῖ τήν Ἀλήθεια τοῦ ὄντος στό ὄνομα τῆς ἀνθρώπινης φυλῆς, ἀφοῦ κανένας μας δέ ζεῖ γιά τόν ἑαυτό του οὔτε καί πεθαίνει γιά τόν ἑαυτό του. Βῆμασε σι' ἀλήθεια μέλη ἕνός καί μόνου σώματος κι' αὐτό τό πράμα ἔχει ἔννοια πολύ πιό κυριολεκτική ἀπ' ὅ,τι ἔχουμε τήν τάση νά πιστεύουμε.

"Ἐτσι λοιπόν βλέπουμε πώς σέ τοῦτα τά δύο λόγια τά τόσο ἀπλά, τά τόσο ἀθῶα φαινομενικά, ἔκρυψε ὁ Ἰησοῦς μιᾶ ἐκρηκτική ὕλη πνευματική, προορισμένη νά καταστρέφει ὅλα τά συστήματα πού καθιερώθηκαν ἀπό τόν ἄνθρωπο καί πού κρατοῦν αἰχμάλωτη τήν ἀνθρωπότητα.

"Ἐμμετ Φόξ (Emmet Fox), σύγχρονός μας ἱρλανδοαμερικανός συγγραφέας. Ἀπό τό βιβλίον του "Ἡ ἐπί τοῦ Ὄρους Ὀμιλία καί ἡ Κυριακή Προσευχή". Μετάφρ. Κώστα Πάγκαλου

1. Σημ. μετ. Βλ. Ρωμ. κεφ. ι' ἐδ. 12, Α' Κορ. κεφ. ιβ' ἐδ. 13, Γαλ. κεφ. γ', ἐδ. 28, Κολοσ. κεφ. γ' ἐδ. 11.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΚΛΟΥΤΑΜΑ

ΑΙ ΝΟΘΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΙΣΜΟΥ

Ἡ θεολογική ἀδιαφορία τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς Ἀνατολῆς, οἱ ὅποιοι δέν ἔλεγον οὔτε ναί οὔτε ὄχι εἰς τὰς πίστεις καί λατρείας τῶν πατροπαράδοτων θεῶν, ἡ ἀνεξιθρησκεία των, ἐπέτρεφεν ἐπινοηθείσας ἐρμηνείας, συσσωρεύσεις λειτουργικῶν καί νόθευσιν τῆς ἀρχικῆς διδασκαλίας των. Τό ἴδιο πνεῦμα ὑπῆρχε καί εἰς τοὺς Ἀθηναίους φιλοσόφους, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐλεύθεροι ἀπό θεολογικῆς ἀπόψεως. Ὁ Σωκράτης δέν ἐδυσκολεύετο νά ὑποκληθῆ εὐλαβῶς ἐμ-πρός εἰς ὅποιανδήποτε θεότητα ἢ νά προσφέρῃ τυπικῶς εἰς αὐτήν θυσίαν διατηρῶν τὰς ἀτομικὰς του ιδέας καί πεποιθήσεις. Ἡ στάσις αὐτῆ ἦτο τελείως ἀντίθετος πρὸς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν ἡ ὁποία διεμορφῶνετο εἰς τὰς ἰουδαϊκὰς κοινότητας τῆς Ἰουδαίας, τῆς Αἰγύπτου καί τῆς Βαβυλωνίας καί εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἰδέα τοῦ ἑνός καί μόνου Θεοῦ κατεῖχε τὴν δεσπόζουσαν θέσιν. Καί αὐτῆ ἡ ἀγρία μισαλλοδοξία τοῦ ἰουδαϊκοῦ πνεύματος, ἡ ὁποία δέν ἀνείχετο καμμίαν κρυφὴν πίστιν εἰς τὴν μαγείαν ἢ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα ἢ ὅποιανδήποτε θυσίαν εἰς τὸν θεόν-βασιλέα καί ἐπίστευεν εἰς ἓνα παντοδύναμον, αὐστηρόν καί ζηλότυπον Θεόν, ἔκαμεν ὥστε ἡ πίστις αὐτοῦ νά παραμείνῃ κατ' οὐσίαν σαφῆς καί ἀναλλοίωτος.

Ὅπως εἶπαμεν, δέν συνέβη τό ἴδιον μέ τὰς τρεῖς θρησκείας, τόν Βουδδισμόν, τόν Ταοῖσμόν καί τόν Κομφουκισμόν, αἱ ὅποιοι δέν εἶχον τὴν αὐστηρότητα καί τὴν μισαλλοδοξίαν τοῦ ἰουδαϊκοῦ πνεύματος. Τοιοῦτοτρόπως αἱ νέαι πίστεις ἐμολύνοντο ἀπὸ τὰς νόσους τῶν διεφθαρμένων θρησκειῶν τὰς ὁποίας ἐζητοῦσαν νά ἀντικαταστήσουν, καί ἀπὸ αὐτὰς παρέλαβον τὰ εἶδωλα, τοὺς ναοὺς, τοὺς βωμοὺς καί τὰ θυμιατήρια.

Τό Θιβέτ σήμερον εἶναι χώρα εἰς τὴν ὁποίαν ἐπικρατεῖ ἀποκλειστικῶς ὁ Βουδδισμός, ἐν τούτοις ἐάν ἦτο δυνατόν νά ἐπανέλθῃ ὁ Γκαουτάμα εἰς τὴν γῆν, θά ἠδύνατο νά περιέλθῃ τό Θιβέτ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον χωρὶς νά συναντήσῃ πούθενά τὴν διδασκαλίαν του. Θά εὗρισκεν ἐνθρονισμένον τόν ἀρχαιότερον τύπον τοῦ ἐνθρωπίνου δεσπότη, τόν θεόν-βασιλέα, τόν Δαλάϊ-Λάμαν, τόν "Ζωντανόν Βουδδαν". Εἰς τὴν Λάσσαν θά εὗρισκε πελώριον ναόν γεμάτον ἀπὸ ἱερεῖς, ἡγούμενους καί λάμας - αὐτός τοῦ ὀπίου τὰ μόνα κτίρια ἦσαν καλύβαι καί ὁ ὅποιος δέν ἐχειροτόνει ἱερεῖς. Ὑπεράνω ὑψηλοῦ βωμοῦ θά ἔβλεπε πελώριον χρυσοῦν εἶδωλον, τό ὅποῖον θά ἐμάνθανεν ὅτι λέγεται "Γκαουτάμα Βούδδασ". Θά ἤκουε λειτουργίας

1. Εἰς τὴν Κίναν ὁ αὐτοκράτωρ ἢ ὁ βασιλεὺς ἐθεωρεῖτο "Υἱός Θεοῦ καί ἐτελοῦσαν εἰς αὐτόν θυσίας.

φαλλομένας πρό τῆς θεότητος αὐτῆς καί θά ἤκουε νά ψιθυρίζονται εἰς ἀπάντησιν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἐντολαί, αἱ ὁποῖαι θά τοῦ ἦσαν ἀμυδρῶς γνωσταί. Κώδωνες, θυμίαμα, γονυκλισίαι θά ἔπαιζον τό μέρος των εἰς τὰς ἐκθαμβωτικὰς αὐτάς ἱερουργίας. Εἴπαμεν ὅτι εἶναι πλέον εὐκόλον εἰς τοὺς ἀνθρώπους νά ἐκτελοῦν τοὺς τύπους, νά λατρεύουν μίαν θεότητα ἢ ὑπερφυσικὰς δυνάμεις καί νά προσπαθοῦν νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τὰ δεινὰ τῆς γήινης ζωῆς, παρά νά συλλάβουν τὴν ἰδέαν τῆς καθαρᾶς ἀπολυτρώσεως ἀπό τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτῶν των. Καί τότε ὁ Γκαουτάμα θά ἀντελαμβάνετο ὅτι εἰς ὅλας αὐτάς καί ἄλλας ἀμετρήτους τελετουργίας εἶχε μεταβάλλει ὁ κόσμος τὴν διδασκαλίαν του. Ὑπὸ τὴν φευδῆ αὐτὴν λάμπιν ἦτο ἡ Ἀρία Ὀδός, ἡ ὁποία ὠδηγοῦσεν εἰς τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς.

Ἡ ἰδέα τῆς ἐπαγγελίας ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν ἰδιότητα τὴν ὁποίαν καμμία ἄλλη θρησκεία προγενεστέρα ἢ σύγχρονος δέν εἶχε νά ἐπιδείξη. Κατέστησε τὸν Ἰουδαϊσμόν ἱστορικόν καί δραματικόν. Πρέπει νά ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ Ἰουδαϊσμός εἰς τὰς πρῶτας αὐτοῦ φάσεις παρέμεινε σχεδόν ξένος πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Τοὺς ἄφησε νά μείνουν φιλήδονοι, φιλάργυροι καί δεισιδαίμονες. Ἐξ αἰτίας ὅμως τῆς ἐπαγγελίας τὴν ὁποίαν ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς περὶ τῆς ἐλεύσεως θείου ὄντος διὰ νά τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκπέλεσιν θείων σκοπῶν, παρέμεινεν, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Βουδδισμόν, ζωντανός καί ἐνέπνεε θάρρος, ὅπως ἓνα κοπτερόν ξίφος.

(Συνεχίζεται)

Χ. Τζ. Ουέλς (H.G. Wells). Ἀπό τὴν "Παγκόσμιον Ἱστορίαν"
Μετάφρ. Σ. Μητσοῦ ἐπεξεργασία Νίτσαρς Ξύνδα

Ἡ ἈΛΗΘΙΝΗ ΕΙΡΗΝΗ

Ἡ ἀληθινὴ εἰρήνη εἶναι κείνη πού γεννιέται στίς ψυχές ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀναγνωρίσουνε τὴ συγγένειά τους, τὴν ἐνότητά τους μέ τό Σύμπαν καί μ' ὅλες τίς Δυνάμεις του, ὅταν ἀναγνωρίσουν ὅτι στό κέντρο τοῦ Σύμπαντος κατοικεῖ τό Μεγάλο Πνεῦμα καί ὅτι στήν πραγματικότητα τό κέντρο αὐτό βρίσκεται παντοῦ, βρίσκεται μέσα στόν καθένα μας. Ἡ εἰρήνη πού γίνεται ἀνάμεσα σέ δύο ἄτομα, ἡ εἰρήνη πού κλείνει ἀνάμεσα σέ ἔθνη ἀντιφεγγίσματα εἶναι τῆς εἰρήνης τῆς πραγματικῆς καί τίποτα ἄλλο. Δέ μπορεῖ ποτέ νά ὑπάρχει εἰρήνη ἀνάμεσα σέ ἔθνη ὅσο δέν ξέρονε πὺς ἡ εἰρήνη ἡ ἀληθινὴ βρίσκεται στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων.

Χεχάκα Σάπα, ἐρυνθρόδεμος σοφός. Ἀπό τό βιβλίον "Οἱ μυστικές ἱεροτελεστίες τῶν Ἰνδιάνων Σιού". Ἀπόδ. Μαργ. Οἰκονόμου

ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΙ ΕΙΡΗΝΟΠΟΙΟΙ

"Μακάριοι οί ειρηνοποιοί· ὅτι αὐτοί υἱοί Θεοῦ κληθήσονται

Δίδαγμα ανεκτίμητης ἀξίας γιά τήν τέχνη τῆς προσευχῆς. Ἡ προσευχή πρέπει νά τό μάθουμε καλά- εἶναι τό μόνο μέσο γιά νά ἐπικοινωνοῦμε μέ τό Θεό. Στήν πρώτη ἐξέταση αὐτός ὁ Μακαρισμός πορεῖ νά φανεῖ στόν ἐπιπόλαιο ἀναγνώστη σά μιά θρησκευτική γενικήνωση, ἴσως καί σά μιά κοινοτοπία διατυπωμένη σέ ὕφος δογματικό, σάν ἐκεῖνες πού προτιμοῦν ὄσοι θέλουν νά προκαλέσουν ἐντύπωση στό ἀκροατήριό τους, ἀλλά πού στό βάθος δέν ἔχουν τίποτα τό πρωτότυπο νά ποῦν. Ὅμως πρέπει νάχομε ὑπ' ὄψη μας ὅτι ἡ προσευχή εἶναι τό μόνο συντελεστικό μέσο γιά νά φέρει ἀλλαγῆ, μέ τήν ἀπόλυτη σημασία τῆς λέξης, γιατί ἡ προσευχή εἶναι τό μόνο πρᾶγμα πού μεταμορφώνει ἀληθινά τήν προσωπικότητά μας. Ὅταν συμβεῖ αὐτή ἡ ἐσωτερική ἀλλαγῆ, γινόμαστε ἄλλοι ἄνθρωποι καί, σά συνέπεια, ἐνεργοῦμε μέ τρόπο διαφορετικό· μ' ἄλλα λόγια παύουμε νά εἶμαστε οἱ παλαιοί ἄνθρωποι. Ἡ ἀλλαγῆ πού πετυχαίνουμε ὕστερ' ἀπό κάθε προσευχή εἶναι ἴσως ἀνεπαίσθητη, ὅμως πραγματικά γίνεται ἀλλαγῆ, γιατί εἶναι ἀδύνατα νά προσευχηθεῖς καί νά μή γίνεις κάπως διαφορετικός. Ἄν ὁ ἄνθρωπος ποροῦσε νά συνειδητοποιήσει ὀλοκληρωτικά τήν Παρουσία τοῦ Θεοῦ, θά γινόταν μέσα του μιά τέτοια μεταβολή πού θάλλάζαν ὄλωσδιόλου οἱ συνήθειές του, οἱ ἀπόψεις του, οἱ σκοποὶ του, μέ μιά λέξη ὀλοκληρῆ τῆς ζωῆς του. Πολλά τέτοια παραδείγματα διαπιστώθηκαν, ὅπως οἱ προσχωρήσεις στό χριστιανισμό ἀπό ἄλλες θρησκείες, πού εἶναι αὐθεντικά γεγονότα. Καί ἡ ἀλλαγῆ πού προκαλεῖ ἡ προσευχή εἶναι τόσο ριζική ὥστε ὁ Ἰησοῦς τήν παρομοιάζει μέ μιά δευτέρα γέννηση. Γινόμαστε ὄντα διαφορετικά, ξαναγεννιόμαστε. Ἡ λέξη προσευχή σημαίνει κάθε μορφή ἐπικοινωνίας καί κάθε ἀπόπειρα ἐπικοινωνίας μέ τό Θεό, εἴτε γίνεται ποροφονικά εἴτε μονάχα μέ τή σκέψη. Ἡ προσευχή πορεῖ νά εἶναι ἢ μιά βεβαίωση ἢ μιά ἐπίκληση (κάθε μιά ἀπό τίς δύο αὐτές μορφές τῆς προσευχῆς εἶναι καλή στό χρόνο τῆς καί στόν τόπο τῆς). Πορεῖ νά γίνει διαλογισμός, ἢ εὐγενέστερη ὅμως ὄψη τῆς εἶναι ἡ θεώρηση.

"Ἄν δέν ξέρομε νά προσευχομάστε, τότε ὀποχρεωτικά σέ κάθε περίπτωση τῆς ζωῆς θά ἐκφράζομε τήν προσωπικότητά μας. Αὐτό εἶναι τόσο ἀληθινό, ὥστε οἱ περισσότεροι φίλοι μας θά ποροῦσαν νά προμαντεύσουν τή γραμμῆ τῆς διαγωγῆς μας σέ κάθε κρίση πού θά μᾶς ἔβρισκε. Ἡ προσευχή ὅμως ἀλλάζοντας τό ἐγώ μας, μᾶς ἐπιτρέπει νά παρουσιάσομε διαφορετικές ἀντιδράσεις.

"Ὅταν ἡ προσευχή εἶναι ἀποτελεσματική, συνειδητοποιοῦμε τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ καί αὐτό εἶναι τό μυστικό πού φέρνει τή για-

τριά μας και τή γιατριά τῶν ἄλλων, τό μυστικό πού δίνει τήν εμπνευση -και ἡ εμπνευση εἶναι ἡ ζωή τῆς ψυχῆς - τό μυστικό πού μᾶς ἐπιτρέπει ν' ἀναπτυχθοῦμε πνευματικά. Ἀλλά γιά νά εἶναι ἀποτελεσματική ἡ προσευχή, πρέπει νά συνειδητοποιήσουμε τή θεία Παρουσία, πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα νά φτάσουμε σέ κάποια εἰρήνη ἐσωτερική. Αὐτή τήν πραγματική εἰρήνη οἱ μυστικιστές τήν ἀποκαλοῦν γαλήνη και ὄλο μᾶς ἐπαναλαμβάνουν δι τή γαλήνη εἶναι τό κλειδί πού ἀνοίγει τήν πύλη πρὸς τήν Παρουσία τοῦ Θεοῦ. Μοιάζει μέ θάλασσα ἀρυτίδωτη σάν καθρέφτη, πού περιβάλλει τόν ὀλόλαμπρο θαμβωτικό θρόνο. Αὐτό δέ θά πεί ὅτι χωρὶς γαλήνη δέ θά μπορούσαμε νά νικήσουμε τίς μεγάλες δυσκολίες μέ τήν προσευχή. Χωρὶς ἀμφιβολία μπορούμε νά τό κατορθώσουμε. Ὅσο μεγαλύτερες φροντίδες ἀντιμετωπίζουμε, τόσο περισσότερο χρειάζεται νά προσευχόμαστε και νά συγχωροῦμε. Ἀλλά γιά νά προοδεύσουμε πραγματικά στό πνευματικό ἐπίπεδο, εἶναι ἀπαραίτητο νά φτάσουμε στή γαλήνη. Γι' αὐτή μιλάει ὁ Ἰησοῦς, ὅταν κάνει ὑπαινιγμό στήν ἀνείπωτη εἰρήνη.

Οἱ εἰρηνοποιοί τοῦ Μακαρισμοῦ εἶναι κεῖνοι πού κατεργάζονται αὐτή τήν ἀληθινή εἰρήνη στό βάθος τῆς ψυχῆς, γιατί αὐτοί ὑπερπηδοῦν τά ἐμπόδια και γίνονται ὄχι δυναμικά ἀλλά πραγματικά "υἱοί τοῦ Θεοῦ". Αὐτή ἡ πνευματική κατάσταση εἶναι ὁ σκοπός πού ἐπιδιώκει ὁ Ἰησοῦς σ' ὅλες του τίς ὁδηγίες πού μᾶς δίνει και στήν ἐπί τοῦ Ὄρους Ὀμιλία και σέ ἄλλες περιπτώσεις. "Σᾶς ἀφῆνω τήν εἰρήνη μου, σᾶς δίνω τήν εἰρήνη μου. Ἡ καρδιά σας ἄς μὴν ταράσσεται, ἄς μὴ φοβᾶται". Ὅσο διαρκεῖ ἡ ἀνησυχία, ἡ μνησικακία ἢ μιά κατάσταση πού μᾶς βασανίζει, δηλαδή ὅσο μᾶς λείπουν ἡ γαλήνη, ἡ εἰρήνη, δέ μπορούμε νά πετύχουμε μεγάλα ἀποτελέσματα. Κάθε συγκέντρωση τοῦ πνεύματος ἀπαιτεῖ κάποιο βαθμό γαλήνης.

Δέ χωράει ἀμφιβολία ὅτι εἶναι ἄξιος κάθε ἐπαίνου ὁ εἰρηνοποιός ἐκεῖνος πού κατασιγάξει τίς διαμάχες τῶν ἄλλων. Ὅμως, ὅπως τό ξέρουν οἱ ἄνθρωποι πού εἶναι προικισμένοι μέ πρακτικό πνεῦμα, αὐτό εἶναι ἐξαιρετικά δύσκολο. Ὅταν ἀνακατώνεται κανεὶς στοὺς καυγάδες τῶν ἄλλων κατορθώνει πιό συχνά νά χειροτερεῖ τά πράγματα παρά νά τά καλυτερεῖ. Ἡ προσωπική μας γνώμη καθοδηγεῖ σχεδόν πάντα τίς προσπάθειές μας και σπάνια μιά προσωπική γνώμη εἶναι σ' ὅλη τή γραμμή σωστή. Ἄν καταφέρουμε νά πείσουμε τοὺς ἀντίπαλους νά ἐξετάσουν και πάλι τίς αἰτίες τῶν προστριβῶν τους, ἀφοῦ ὅμως τοποθετηθοῦν σέ ἄλλη ἄποψη, οἱ προσπάθειές μας δέ θά εἶναι ἀνώφελες. Ἀλλ' ἂν φτάσουμε σ' ἓνα συμβιβασμό πού οἱ ἀντίπαλοι τόν δέχονται μονάχα ἀπό συμφέρον ἢ ἀπό πίεση, τότε πραγματοποιήσαμε μιά ἀπλή ἐπιπόλαιη συμφιλίωση. Δέν ὑπάρχει ἀληθινή εἰρήνη παρά ὅταν οἱ ἀνταγωνιστές ἔχουν ἰκανοποιηθεῖ και ἔχουν συγχωρήσει.

"Όταν κατανοοῦμε τὴ δύναμη τῆς προσευχῆς, γινόμαστε ἱκανοὶ νὰ κατευθύνουμε θεοστυχῶς πολλὰ συγκρούσεις καὶ πολὺ συχνὰ χωρὶς νὰ χρειαστεῖ κανὲν νὰ μιλήσουμε. Ἡ σιωπηλὴ σκέψη τῆς Παντοδύναμης Σοφίας καὶ τῆς Παντοδύναμης Ἀγάπης διαλύει χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε ὅλες τὶς αἰτίες κάθε διαμάχης. Τότε τὸ καλύτερο ἐπιχείρημα γιὰ ὅλους τοὺς ἀντιδίκους καὶ πού ἀρμόζει περισσότερο σ' ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους παίρνει συγκεκριμένη μορφή, χάρις στὴ σιωπηλὴ ἔκφραση τοῦ Λόγου.

"Ἐμμετ Φόξ (**Emmet Fox**). Ἀπὸ τὸ βιβλίον του "Ἡ ἐπί τοῦ Ὄρους Ὁμιλία καὶ ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ". Μετάφρ. Κώστα Πάγκαλου

Ἡ ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΑΛΙΝΗΝ

Πῶς εἰμποροῦμεν σύ, ἐγὼ καὶ ὅλοι οἱ συνάνθρωποι μας ἐν μέσῳ τοῦ κόπου καὶ τῶν δυσκολιῶν τῆς συγχρόνου ζωῆς νὰ εὐρωμεν ἐθυμίαν τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος;

Ἡ Θεοσοφία ἀπαντᾷ ὅτι ἡρεμία τῆς ψυχῆς δύναται νὰ ἀποκτηθῇ διὰ τῆς πραγματικῆς κατανοήσεως τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ποία ἡ ἐννοία τῆς ζωῆς μας; Διατί εἴμεθα ἐδῶ; Ἡ Θεοσοφία ἀπαντᾷ ἀπλὰ καὶ καθαρὰ, εὐκολονόητα: Ἐξέλιξις πρὸς τὴν τελειότητα. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἄσκοπος, εἶναι σκόπιμος. Ἀναπτύσσει ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους κατὰ φύλας καὶ κατὰ ἄτομα μέχρι τοῦ σημείου τελείου ἀνθρωπισμοῦ. Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀνθρώπου εἰς ὅλον καὶ μεγαλύτερα ὕψη εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάξεώς του, "ἕνα πολὺ ἀπομεμακρυσμένον θεϊκόν γεγονός, πρὸς τὸ ὁποῖον τείνει ὅλη ἡ πλάσις", καθὼς ἔλεγεν ὁ Tennyson.

Τὸ ἀθάνατον Ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι Θεὸς ἐν τῷ γίγνεσθαι καὶ ἡ μέλλουσα λαμπρότης του, Σοφία καὶ Δύναμις εἶναι τελείως ἀπεριόριστοι. Οὕτως ἔχει ἡ Θεοσοφικὴ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ἐπὶ τῆς τελικῆς τύχης τοῦ ἀνθρώπου, δι' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν. Ὅταν αὐτὴν τὴν ἀναγνώρισιν πράγματι ἐπεξεργασθῶμεν καὶ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὴν ζωὴν, τότε τὸ πνεῦμα ἔχει ἡρεμίαν καὶ ἡ καρδία γίνεται εὐθυμη. Ἡ Θεοσοφία ὁδηγεῖ ἐπίσης καὶ εἰς ἄλλην μίαν σκέψιν: Ὁ σκοπὸς τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος ἔχει ἤδη φθάσει διὰ μερικὸν προωδευμένους ἀνθρώπους. Αὐτοὶ οἱ τέλειοι ἄνθρωποι θὰ ὀνομασθῶν Ἀντρωταί, Rishis, Mahatmas, Μαθηταί ἢ Διδάσκαλοι τῆς σοφίας. Αὐταὶ αἱ ὑπεράνθρωποι ὀντότητες εἶναι συγκεντρωμένοι εἰς μίαν μεγάλην Ἀδελφότητα καὶ ἐκδηλοῦνται ἐνίοτε ὡς ἀπόκρυφος Ἰεραρχία ἢ ἐσωτερικὴ διακυβέρνησις τοῦ κόσμου. Θεωροῦνται ὡς πραγματικοὶ πνευματικοὶ Διδάσκαλοι καὶ ἐμπνευσταὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἐπιβλητικὴν "Κοινότητα τῶν Δικαίων, τὴν Μεγάλην Λευκὴν Ἀδελφότητα τῶν μεγάλων Μυστῶν". Διὰ τὸν καλῶς διδαχθέντα μαθητὴν τῆς Θεοσοφίας, ὄχι μόνον δὲν ὑπάρχει ἀβεβαιότης εἰς

τήν παραδοχήν αὐτῶν, ἀλλ' ἀποτελοῦν ζῶσαν ἀλήθειαν. Οἱ Διδάσκαλοι εἶναι ζῶντες ὑπεράνθρωποι μετὰ τῶν ὁποίων οἱ ἄνθρωποι ἐρχονται εἰς στενήν ἐπαφήν καί διὰ τῆς δράσεώς των δύνανται μέσῳ τῆς Θεϊκῆς θελήσεως νά λαμβάνουν μέρος εἰς τήν γήινην ζωήν. Καί εἰς ὠρισμέναις περιπτώσεσι εἶναι δυνατόν νά ἐπανέλθουν εἰς τό ὕψος εἰς τό ὁποῖον εὐρίσκονται.

Εἶναι οἱ Ἱεροφάνται καί οἱ μεγάλοι Μύσται τῶν βαθυτέρων Μυστηρίων. Αἱ ἐκεῖ ἐπιχειρηθεῖσαι λύσεις τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς ἀνεκαλύφθησαν ὑπ' αὐτῶν καί παρεδόθησαν εἰς τόν κόσμον. Ὁ καθείς ὁ ὁποῖος εἶναι εἰλικρινῆς καί ἀξίος ὑπηρέτης τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς δύναται νά λάβῃ αὐτήν τήν διδασκαλίαν καί νά τήν μεταδώσῃ κατόπιν εἰς τοὺς συνανθρώπους του.

Ὁ βαθμός τοῦ τελείου ἀνθρώπου ἀποκτᾶται δι' ἀλληλοδιαδόχων μετενσαρκώσεων ἐντός ὑλικῶν σωμάτων, τά ὁποῖα κατασκευάζονται ἐκ νέου κατὰ τήν πρό τῆς γεννήσεως περίοδον ἐκάστης ζωῆς. Εἶναι ἡ διδασκαλία τῆς ἐπαναγεννήσεως, ἡ ὁποῖα χρήζει ἰδιαιτέρας μελέτης. Δύναμαι μόνον νά εἶπω ἐδῶ ὅτι ἡ μετενσαρκώσις εἶναι ἡ μόνη πραγματική λογική ἐξήγησις ἐκείνων τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς τά ὁποῖα περιλαμβάνουν τήν ἐπιδίωξιν τῆς τελειότητος καί τήν δικαιοσύνην εἰς τήν ἀνθρωπίνην ζωήν. Τό τελευταῖον αὐτό πρόβλημα ἔχει ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα, διότι ἄνευ τῆς μετενσαρκώσεως θά ἦτο ἡ ζωῆ ἐξαιρετικῶς ἀδίκος, ἐν ἄνευ ἐλπίδος ἀνιγμα, ἄνευ δυνατῆς λύσεως. Διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἐπανενσαρκώσεως διαχέεται ἐπί τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πληθώρα φωτός.

Αἱ ἀλλεπάλληλοι ζωαί εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι κατορθώνουν νά καταστήσουν δυνατήν τήν τελειοποίησιν, διότι αἱ πολλαπλαῖ ἀποκτηθεῖσαι πεῖραι αὐτῶν τῶν ἐπανειλημμένων ἐνσαρκώσεων εἶναι ἐπί τούτου καθωρισμένα: νά ἀποδεσμεύσουν τὰς λανθανούσας δυνάμεις τοῦ ἐκτυλισσομένου Θεοῦ, τοῦ ἀνθρώπου ἡ κάθε πεῖρα ἔχει ἰδιαιτέραν ἀξίαν διὰ τήν ἀύξησιν εἰς Λύναμιν, Σοφίαν καί Γνώσιν. Εἰς τὰς τελευταίας βαθμίδας πρὸς τήν τελειότητα ἡ ἐνσαρκώσις δέν εἶναι πλέον ἀναγκαία. Τά περαιτέρω βήματα δύνανται νά πραγματοποιηθοῦν εἰς τό πνευματικόν πεδίον. Οὕτω ἀναγιγνώσκομεν εἰς τήν Καινήν Διαθήκην "Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτόν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου καί ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι" ('Αποκ. Ἰωάν. γ' 12).

Ἐτέρα Θεοσοφική διδασκαλία ἐπιλαμβάνεται τῆς δικαιοσύνης εἰς τήν τύχην τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Ὅλαι αἱ γήιναι ἐνσαρκώσεις εἶναι στενῶς συνδεδεμένοι μέ τήν ἐξουσίαν τοῦ νόμου τῆς αἰτίας καί τῆς συνεπειᾶς, τοῦ νόμου τῆς "ἐπαναφορᾶς τῆς ἰσορροπίας". Ὅλαι αἱ ἐνέργειαι, ὅλα τὰ αἰσθητά καί ὅλαι αἱ σκέψεις παράγουν τὰς ἰδικάς των, τὰς εἰς αὐτάς ἀρμοζούσας ἀνταποδόσεις. Αἱ ἀνταποδόσεις αὗται εἶναι δυνατόν νά ἐπακολουθήσουν εὐθύς ἢ εἰς τό διάστημα τῆς ἰδίας ἐνσαρκώσεως ἢ ἀκόμη καί εἰς τὰς ἀκολούθους ἐνσαρκώσεις. "Ὁ γάρ ἐάν σπεῖρῃ ἄνθρωπος τοῦτο καί θερί-

σει" (Πρός Γαλάτας 5'7). Με τήν σανσκριτικήν λέξιν "Κάρμα" χαρακτηρίζεται ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ τοῦ αἰωνίου, ἀπροσώπου, ἀναλλοιώτου νόμου. Τό Κάρμα λειτουργεῖ κατά τόν ἀκόλουθον τρόπον: "Ἐργα τῶν ὁποῖα γίνονται ἀπό ἀγάπην, ἐπιθυμίαν ἐξυπηρετήσεως καί ἀλτρουϊσμόν παράγουν χαράν καί αὖξῃσιν ἐλευθερίας πρὸς ἐξέλιξιν, ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐνθαρρύνουν τόν ενεργήσαντα εἰς τήν ἐπα-νάληψιν αὐτῶν. "Ἐργα τὰ ὁποῖα εἶχον ὡς κίνητρον τήν ἀποστροφήν, τήν ἀπληστίαν ἢ πλεονεξίαν, τόν ἐγωισμόν καί τήν σκληρότητα παράγουν πόνον καί αὖξῃσιν περιορισμοῦ τῆς ἐξελίξεως, τὰ ὁποῖα ἀποτρέπουν τόν δράστην ἀπό τήν ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν πράξεων. Ὁ βαθμὸς τῆς χαρᾶς ἢ τοῦ πόνου ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἔντασιν τοῦ ἀλτρουϊστικοῦ ἢ τοῦ ἐγωιστικοῦ κινήτρου, τό ὁποῖον ἐθρῖσκει εἰς τήν πράξιν τήν ἔκφρασίν του.

Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐάν τόν κρίνωμεν δέν εἶναι οὔτε ἀνταπόδοσις τοῦ Θεοῦ οὔτε τιμωρία ἐρχομένη ἐκ τῶν ἄνω, οὔτε εἶναι ἀκόμη τυχαία δυσχέρεια ἢ περιπέτεια. Ἐναστος πόνος ἐδημιουργήθη μόνος, ἐν τούτοις εἶναι προωρισμένος νά καταστήσῃ τόν δράστην προσεκτικόν εἰς τόν νόμον, ὁ ὁποῖος πληγώνει. Πόνος ὅστις συχνά φαίνεται σκληρός καί ἄδικος εἶναι εἰς τήν πραγματικότητα δίκαιος, εὐεργετικός καί μορφωτικός, χρήσιμος διὰ τόν σκοπόν καί τό τελικόν ἀποτέλεσμα. Αὐτή εἶναι ἡ λύσις τοῦ ἀνθρωπίνου προβλήματος τῆς δικαιοσύνης, ἰδίως ἢ ἀφορῶσα εἰς πόνους καί θλίψεις.

Εἰς τήν ἀνάπτυξιν τοῦ νόμου τοῦ Κάρμα πρέπει νά παραθέσωμεν καί τήν ἀρχήν τῆς μεταβολῆς τοῦ Κάρμα, τοῦ νόμου τῆς αἰτίας καί τοῦ ἀποτελέσματος. Ὅπως καί ἂν εἶχον αἱ ἐνεργεῖαι μας κατά τό παρελθόν εἰς ὠρισμένας βαθμίδας, καλῆς ἢ κακῆς, αἱ ἀνταποδόσεις τῶν οὐδέν ἀμετάβλητον πεπωμένον παρουσιάζου, οὐδέν νεκρὸν βάρος ἀπό τοῦ ὁποῖου νά μὴ ὑπάρχῃ ἄφεςις. Κατά τό διάστημα μεταγενεστέρων ενεργειῶν ἄτομα καί ἔθνη συνεχῶς περιορίζουν τήν δράσιν τοῦ νόμου τοῦ Κάρμα. Κατά συνέπειαν παρελθοῦσαι ἐνεργεῖαι δέν παραλύουν οὔτε τὰ ἄτομα οὔτε τὰ ἔθνη. Οὐδέν εἶναι ἀνεπανορθώτως καθωρισμένον ὑπὸ τῆς τύχης, ὅσον καί ἂν ὑπῆρξε τό παρελθόν καλόν ἢ κακόν. Ὁ ἄνθρωπος δύναται νά κυριαρχήσῃ τῶν περιστάσεων καί ἐξ ἐκάστης πείρας νά δημιουργήσῃ μίαν ἀφετηρίαν νέας ἀπαρχῆς ὅσον καί ἂν βαρύνῃ τό παρελθόν ἐπ' αὐτοῦ.

Εἶναι μεγάλης σημασίας ἡ σκέψις ὅτι δυνάμεθα νά διαφύγωμεν τόν νόμον, ὅταν μάθωμεν νά ἐργαζώμεθα συμφώνως πρὸς αὐτόν. Διὰ τόν ἄγριον καί τόν κακοποιόν εἶναι ἐχθρὸς ὁ κρατικὸς νόμος, διότι τούς καταπιέζει περιορίζων τήν ἐκδήλωσιν τῶν ἀγρίων καί κακοποιῶν διαθέσεων των. Διὰ τούς πολιτισμένους ὅμως ἀνθρώπους ὁ ἴδιος νόμος εἶναι ἐχέγγυον ἀσφαλείας. Δέν εἶναι περιορισμὸς ἀλλὰ φύλαξ τῆς ἐλευθερίας. Καί αὐτό ἰσχύει ἐπίσης διὰ τόν καθολικόν νόμον τῆς αἰτίας καί τοῦ ἀποτελέσματος. Εἰς τούς ἐγωιστάς, τούς παρανόμους καί σκληροὺς ἀνθρώπους φέρει ὡς ἀνταπόδοσιν μί-

αν αντίδρασιν ισοδυναμοῦσαν μέ τόν πόνον τόν ὁποῖον προεκάλε -
σεν ἡ πρᾶξις αὐτῶν. Ἀπεναντίας εἰς τούς ἐφαρμόζοντας εἰς τήν
ζωήν τήν ἀγάπην, τήν ἀλληλοβοήθειαν καί τήν ἐξυπηρέτησιν ὁ νό-
μος τοῦ Κάριμα φέρει ὑγείαν, εὐτυχίαν καί ἐλευθερίαν.

Ἡ ἀθάνατος ψυχὴ ἐνσαρκουμένη εἰς τήν θνητὴν προσωπικότητα
λαμβάνει συνεχῶς ἐπίγνωσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐνεργείας τοῦ νό-
μου τοῦ Κάριμα καί ἀποκτᾷ ὀλίγον κατ' ὀλίγον γνῶσιν, σοφίαν, δύ-
ναμιν καί τελειοποίησιν τοῦ χαρακτῆρος. Ὁ Βούδας αὐτό ἐννοοῦ-
σε λέγων ἔτι ὁ Νόμος ὁδηγεῖ εἰς τήν χρηστότητα. Αὐτό ἔχει με-
γάλην σημασίαν, διότι τὰ ἐκ τῆς πείρας κτηθέντα, γνῶσις, σοφία,
δύναμις, χαρακτήρ, εἶναι ὁ μόνος ἀληθής καί αἰώνιος πλοῦτος.

Εἶναι ὁ οὐράνιος θησαυρός, τόν ὁποῖον "οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀ-
φανίζει", "κλέπται οὐ διορύσσουσι οὐδέ κλέπτουσι" (Ματθ. 5' 20).

Ὁ Κίπλινγκ λέγει ὀρθῶς: Ὁ ἄνθρωπος δύναται νά στεφανωθῆ μέ
ὅλας τὰς ποικίλας ταινίας τῆς ἐπιτυχίας, ἐν τούτοις θά ριφθῆ
ὡς νά ἦτο ἀχρεῖος εἰς τόν τάφον του. Ὁ Ράσκιν πλησιάζει πολὺ
τήν πραγματικότητα. "Δέν ὑπάρχει ἄλλος πλοῦτος ἀπό μίαν ζωὴν
περικλείουσαν ὅλην τήν δύναμιν τῆς ἀγάπης, τῆς χαρᾶς καί τοῦ
ἐνθουσιασμοῦ". Ἡ δρᾶσις τοῦ νόμου τῆς "ἐπανορθώσεως τῆς ἰσορ-
ροπίας" ἀποτελεῖ τήν μόνην ἐκ τῶν ἔξω προκύπτουσαν ἀνωπᾶτην
δοκιμασίαν ἢ κρίσιν εἰς τήν ὁποίαν πάντοτε ὑπόκειται ὁ ἄνθρω-
πος. Ὁ ἄνθρωπος καθορίζει τήν ἰδίαν του τύχην διὰ τῶν ἰδίων
του ἔργων καί ἐντός αὐτοῦ τοῦ νόμου εἶναι ἀπολύτως καί ἀπεριο-
ρίστως ἐλεύθερος. Αὐτό εἶναι ἡ κλεῖς τοῦ προβλήματος τῆς ἐλευ-
θέρας βουλήσεως. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πνευματικῶς ἐλεύθερος. Κάθε
καθοδηγοῦσα αὐτόν, ἐκ τῶν προτέρων καθορισμένη μοῖρα εἶναι μό-
νον ἀπό τόν ἴδιον δημιουργημένη. Εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται πνευ-
ματικὴν ἢ οἰανδήποτε ἄλλην ἐξωτερικὴν δύναμιν. Κάθε θρησκεία ἢ
ὁποία ἐκ φόβου τιμωρίας ἢ ἐξ ἐλπίδος ἀμοιβῆς ἐπαναπαύεται ἐφ' ἐ-
νός ἐξωτερικοῦ Θεοῦ εἶναι ψευδής. Εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον ὑπάρχει
ἢ ἰδία αὐτοῦ ἀκαλλιεργητος θεϊκὴ Δύναμις, Σοφία καί Λαμπρότης.
Διὰ τῆς θεϊκῆς παρουσίας ἐντός τοῦ ἑαυτοῦ του δύναται ὁ ἄνθρω-
πος νά φθάσῃ μέχρις ἐπιγνώσεως τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἐν παντί.

"Ἴνα συνοφίσωμεν αὐτάς τὰς Θεοσοφικὰς σκέψεις:

Ἡ τελείωσις εἶναι βεβαία διὰ πάντα ἄνθρωπον.

Ἄλληλοδιάδοχοι ζῶντες ἐπὶ τῆς γῆς δίδουν τόν διὰ τήν τελείω-
σιν ἀπαιτούμενον χρόνον καί τὰς διὰ τήν τελείωσιν καταλλήλους
εὐκαιρίας.

Ὁ Νόμος τῆς αἰτίας καί τῆς δράσεως ἐξασφαλίζει εἰς ἕκαστον
ἄνθρωπον τελείαν δικαιοσύνην.

Τζόφρυ Χόντσον (Geoffrey Hodson). Ἀπό τό γερμανικόν θε-
σοφικόν περιοδικόν "Ἄντυαρ" Ἔτος ΙΔ' (1959), τεῦχος 2.

Μετάφρ. Χριστίνας Ι. Μαργαρίτη

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ

Ἡ ἐπιστήμη εἶναι γνῶσις ὀρθολογιστική, συμπερασματική καὶ πάντοτε ἔμμεση· εἶναι γνῶσις ἐξ ἀνακλάσεως. Ἡ μεταφυσική εἶναι γνῶσις ὑπέρ-ὀρθολογιστική, ἐνορατική καὶ ἄμεση. Αὐτὴ ἡ καθαρῶς πνευματικὴ ἐνόρασις, πού ἅμα λείπη δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ μεταφυσική, μὲ καμμία δικαιολογία δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ τὴν διαίσθησι, γιὰ τὴν ὁποία κάνουν λόγο μερικοὶ φιλόσοφοι, διότι αὐτὴ ἡ τελευταία, ἀντίθετα πρὸς τὴν πρώτην, εἶναι ὑπο-ὀρθολογιστική. Ὑπάρχει μιά πνευματικὴ ἐνόρασις καὶ μιά διαίσθησις πού σχετίζεται μὲ τὶς αἰσθήσεις· ἡ πρώτη βρίσκεται πιὸ πάνω ἀπὸ τὸ λογικὸ ἀλλὰ ἡ ἄλλη βρίσκεται κάτω ἀπ' αὐτό· ἡ τελευταία δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβῃ ἄλλο τι παρὰ μόνον τὸν κόσμον τῶν μεταβολῶν καὶ τοῦ γίγνεσθαι, δηλαδή τὴν φύσιν, ἢ μᾶλλον ἕνα ἀπειροελάχι-στο μέρους τῆς φύσεως· ἀπ' ἐναντίας, πεδῖον τῆς πνευματικῆς ἐνόρασεως εἶναι ἡ βασιλεία τῶν αἰωνίων καὶ ἀμεταβλήτων ἀρχῶν· εἶναι ἡ μεταφυσικὴ περιοχὴ.

Ἡ ὑπερβατικὴ νόησις, γιὰ νὰ συλλάβῃ μ' ἄμεσον τρόπο τὶς παγκόσμιες ἀρχές, πρέπει ν' ἀνήκῃ κι' ἡ ἴδια στὴν τάξι τῆς παγκοσμιοτήτας· δὲν εἶναι πιά ἀτομικὴ ἱκανότητα κι' ἂν τὴν θεωρήσωμε σὰν τέτοια πέφτομε σὲ ἀντίφασιν, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐρίσκειται ἀνάμεσα στὶς δυνατότητες τοῦ ἀτόμου κι' ἡ δυνατότητα τοῦ νὰ ξεπερνᾷ τὰ δικά του ὅρια, δηλαδή νὰ βγαίνη ἔξω ἀπὸ τὶς συνθηκὰς πού τὸ καθορίζουν σὰν ἄτομο. Ἡ λογικὴ εἶναι καθαρὰ καὶ εἰδικὰ ἀνθρώπινη ἱκανότητα· ἐκεῖνο ὅμως πού βρίσκεται πέρα ἀπὸ τὸ λογικὸ εἶναι πραγματικὰ "μὴ ἀνθρώπινο". Αὐτό εἶναι ἐκεῖνο πού κἀνεὶ δυνατόν τὴ μεταφυσικὴ γνῶσι καὶ ἐπαναλαμβάνομε πῶς αὐτὴ δὲν εἶναι ἀνθρώπινη γνῶσις. Μ' ἄλλα λόγια θέλομε νὰ εἰποῦμε πῶς δὲν μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος σὰν ἄνθρωπος νὰ φτάσῃ σ' αὐτὴν, ἀλλὰ σὰν ὄν πού ἐνῶ μὲ μιά ἀπὸ τὶς καταστάσεις του εἶναι ἀνθρώπινο ταυτόχρονα, εἶναι καὶ διαφορετικόν, πού ὑπερβαίνει τὸ ἀνθρώπινο ὄν, καὶ πῶς αὐτὴ αὐτὴ ἡ μεταφυσικὴ γνῶσις εἶναι ἡ ἐνεργὸς ἐπίγνωσις τῶν καταστάσεων πού βρίσκονται πέρα ἀπὸ τὴν ἀτομικότητα. Ἐδῶ λοιπὸν φθάνομε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ οὐσιώδη σημεῖα καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ προσέξωμε κάπως περισσότερο. "Ἄν τὸ ἄτομο ἦταν τέλειον ὄν, ἂν ἀποτελοῦσε ἕνα κλειστό σύστημα καθὼς εἶναι ἡ "μονάδα" τοῦ Λάϊμπνιτς, δὲν θά ἦταν ἐφικτὴ ἡ μεταφυσικὴ. Ἀνεπανόρθωτα κλεισμένον στὸν ἑαυτό του, τὸ ὄν αὐτό δὲν θά εἶχε κανένα μέσον γιὰ νὰ γνωρίσῃ ἐκεῖνο πού δὲν ἀνήκει στὴν τάξι τῆς ὑπάρξεως στὴν ὁποίαν ἀνήκει κι' αὐτό. Δὲν συμβαίνει ὅμως ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Τὸ ἄτομο στὴν πραγματικότητα ἀντιπροσωπεύει μιά μεταβατικὴ σχετικὴ ἐκδήλωσι τοῦ πραγματικοῦ ὄντος· εἶναι μιά εἰδικὴ κατάστασις τοῦ ἀνάμεσα σ' ἄοριστο πλῆθος ἄλλων καταστάσεων τοῦ ἰδίου ὄντος· καὶ

τό ὄν αὐτό εἶναι καθ' ἑαυτό ἀπολύτως ἀνεξάρτητο ἀπ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις καθώς (γιά νά μεταχειριστοῦμε μιά σύγκρισι πού παρουσιάζεται κάθε στιγμὴ στά ἰνδικά κείμενα) ὁ ἥλιος εἶναι ἀπόλυτα ἀνεξάρτητος ἀπό τίς πολλαπλές εἰκόνες πού παρουσιάζονται μέ τίς ἀντανανκλάσεις του. Τέτοια εἶναι ἡ διάκρισις τοῦ "Αὐτό" καί τοῦ "ἐγώ", τῆς προσωπιότητος καί τῆς ἀτομικότητος· καί ἀκριβῶς καθώς οἱ εἰκόνες συνδέονται διά τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων μέ τήν ἡλιακή πηγὴ, χωρίς τήν ὁποία δέν θά εἶχαν οὔτε ὕπαρξι οὔτε πραγματώσι, ἔτσι καί ἡ ἀτομικότητα, ἄσχετα ἔν πρόκειται γιά τήν ἀνθρώπινη ἀτομικότητα ἢ γιά ἄλλη κατάστασι ἐκδηλώσεως οἰαδήποτε, εἶναι συνδεδεμένη μέ τήν προσωπιότητα στό πρωταρχικό κέντρο τοῦ ὄντος δι' αὐτῆς τῆς ὑπερβατικῆς νοήσεως γιά τήν ὁποίαν ἔγινε πιό πάνω λόγος. Δέν εἶναι δυνατόν μέσα στά ὄρια τῆς παρούσης πραγματείας ν' ἀναπτύξωμε πιό πλατειά αὐτές τίς ἀπόψεις οὔτε νά δώσωμε μιά συγκεκριμένη ἰδέα τῆς θεωρήσεως τῶν πολλαπλῶν καταστάσεων τοῦ ὄντος. Νομίζω ὅμως παρ' ὅλα αὐτά πώς εἶπα ἀρκετὰ γιά νά κάνω τοῦλάχιστον προειδοποιητικῶς ἀντιληπτὴ τήν κερφαλαϊώδη σημασία πού ἔχουν σέ κάθε πραγματικά μεταφυσική διδασκαλία.

"Ἐκανα λόγο γιά θεώρησι, ἀλλά δέν πρόκειται γιά θεώρησι· εἶναι κι' αὐτό ἓνα ἐπί πλέον σημεῖον πού πρέπει νά διασαφηνισθῇ. Ἡ ἐκ θεώρησεως γνῶσις, πού εἶναι ἀκόμη ἔμμεση καί κἄπως συμβολική, εἶναι μόνον μιά προπαρασκευή, ἀπαραίτητη κατά τά λοιπά διά τήν πραγματική γνῶσι. Ἐπί πλέον εἶναι καί ἡ μόνη πού μπορεῖ ν' ἀνακοινωθῇ κἄπως, ὄχι ὅμως ὀλοκληρωτικά. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖον κάθε διδασκαλία εἶναι μόνον μέσον γιά νά πλησιάσωμεν τῇ γνῶσι, ἐνῶ αὐτή ἡ γνῶσις, πού ἀρχικά κλείει μέσα της μόνον δυνατότητα, πρέπει νά γίνῃ κατόπιν δρῶσα πραγματώσις. Ἐδῶ βρισκομε μιά καινούργια διαφορὰ μέ τῇ μερικευμένη μεταφυσική, γιά τήν ὁποία κάναμε νύξι πιό πάνω, π.χ. μέ τῇ μεταφυσική τοῦ Ἀριστοτέλη, πού εἶναι καί θεωρητικά ἀτελής, διότι περιορίζεται στό ὄν, καί στήν ὁποίαν ἐπί πλέον ἡ θεωρία πού ἐκτίθεται μέ ὠραῖον τρόπον φαίνεται πώς ἀρκεῖται στόν ἑαυτόν της ἀντί νά παρουσιάζεται μέ τρόπον σάν ἐπί ταυτοῦ γενομένη γιά νά προετοιμάζῃ ζῶσαν πραγματώσιν, καθώς συμβαίνει πάντοτε μ' αὐτήν σ' ὅλες τίς ἀνατολικές διδασκαλίες. Ἐν τούτοις καί σ' αὐτή τήν ἀτελῆ μεταφυσική (κάτι μέ παρακινεῖ νά εἶπω σ' αὐτή τῇ μισομεταφυσική) μερικές φορές συναντοῦμε διαπιστώσεις πού ἔν εἶχαν κατανοηθῇ καλά θά ἔπρεπε νά εἶχαν ὀδηγήσει σέ πολύ διαφορετικά συμπεράσματα. Μήπως ὁ Ἀριστοτέλης δέν λέγει καθαρά πώς τό ὄν εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον γνωρίζει τό ἴδιον; Αὐτή ἡ διαπίστωσις τῆς διά τῆς γνώσεως ταυτοποιήσεως τοῦ γνωρίζοντος μέ τό γνωριζόμενον εἶναι αὐτή αὐτή ἡ βασική ἀρχή τῆς μεταφυσικῆς

πραγματώσεως. Ἐδῶ ὅμως αὐτή ἡ βασική ἀρχή μένει ἀπομονωμένη, ἔχει μόνο τήν ἀξία μιᾶς ὀλότελα θεωρητικῆς διακηρύξεως, δέν βγαίνει ἀπ' αὐτή τίποτε τό ἐξακριβωμένο καί φαίνεται πώς ἀπό τότε πού ἐξετέθηκε, οὔτε κἄν τή σκέφθηκε πιά κανεῖς. Πῶς συμβαίνει ὥστε ὁ Ἀριστοτέλης καί οἱ συνεχιστές τῆς διδασκαλίας του νά μὴν παρ-
τήρησαν καλύτερα ὅλα τὰ συμπεράσματα πού βγαίνουν ἀπ' αὐτή; Εἶναι ἀλήθεια πώς τό ἴδιο συμβαίνει σέ πολλές περιπτώσεις καί φαίνεται πώς κάποτε ξεχνοῦν πράγματα ἐξ ἴσου οὐσιώδη καθώς εἶναι ἡ διά-
κρισις τῆς καθαρᾶς νοήσεως καί τοῦ λογικοῦ, ἀφοῦ μάλιστα τὰ διε-
τύπωσαν μέ τρόπο ἀρκετά σαφή. Εἰς τό σημεῖον τοῦτο ὑπάρχουν ἄλ-
λόκοτα χάσματα ἢ μήπως πρέπει νά προσπαθήσωμε νά ἀντίληφθοῦμε ἐδῶ τό ἀποτέλεσμα μερικῶν περιορισμῶν πού εἶναι ἐγγενεῖς εἰς τό δυ-
τικόν πνεῦμα ἐκτός ἀπό ὀλίγες ἐξαιρέσεις, σπάνιες κατά τό πλεῖ-
στον, ἀλλά πάντοτε δυνατές; Αὐτό μπορεῖ ν' ἀληθεύῃ μέχρις ἑνός
ὄριου, πάντως ὅμως δέν πρέπει νά πιστεύωμε πώς γενικά ἡ δυτική
διανόησις ἦταν ἄλλοτε τόσο στενά περιορισμένη ὅσο εἶναι στή νεώ-
τερη ἐποχή, στήν ὁποίαν ὑπάρχουν μόνο διδασκαλίες σάν κι' αὐτές,
πού κατά βάθος εἶναι ἐξωπερικές, ἄν καί ἀνώτερες ἀπό πολλές ἄλ-
λης, διότι παρ' ὅλη τήν ἐξωπερικότητα των περιέχουν κι' ἕνα μέρος
ἀληθινῆς μεταφυσικῆς, πάντοτε ὅμως ἀναμεμιγμένο μέ ἀπόψεις μιᾶς
ἄλλης τάξεως, πού δέν ἔχουν τίποτε τό μεταφυσικόν... Πάντως ἐ-
μεῖς ἔχομε τήν πεποίθησι πώς στή Δύσι ὑπῆρχε κάτι τό διαφορετικό
ἀπ' αὐτό κατά τήν ἀρχαιότητα καί τόν μεσαιῶνα, δηλαδή πώς ἦταν
προσιτές, σέ μιᾶ ὁμάδα ἐκλεκτῶν, διδασκαλίες καθαρῶς μεταφυσικές,
πού μποροῦμε νά τίς ὀνομάσωμε πλήρεις, στίς ὁποῖες περιείχετο αὐ-
τή ἡ πραγμάτωσις, ἡ ὁποία χωρίς ἀμφιβολία, γιά τούς περισσοτέ-
ρους ἀπό τούς νεωτέρους, εἶναι κάτι πού μόλις μποροῦν νά τό συλ-
λάβουν στόν νοῦ των ἔάν ἡ Δύσις ἔχη χάσει ἐντελῶς καί τήν ἀνά-
μνησι ἀκόμη αὐτῶν τῶν διδασκαλιῶν, αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι ἀποξε-
νώθηκε ἀπό τίς παραδόσεις της, κι' αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὀ-
ποῖον ὁ νεώτερος πολιτισμός εἶναι ἀσταθῆς καί παραπαίων πολιτι-
σμός.

"Ἄν ἡ καθαρὰ ἐκ θεωρίας γνῶσις περιέκλειε μέσα στόν ἑαυτόν της
καί τό τέλος της, ἄν ἡ μεταφυσική ἔπρεπε νά μείνῃ σ' αὐτό τό ση-
μεῖον, ἀσφαλῶς κάτι θά ἦτο κι' αὐτό ἀλλά θά ἦταν ὅλως διόλου ἀνε-
παρκές. Πρὸ τῆς ἀληθοῦς βεβαιότητος, πού εἶναι πιό ἰσχυρή κι' ἀπ'
αὐτή πού μᾶς δίνουν τὰ μαθηματικά καί πού εἶναι ἀπό καταβολῆς
προσαρτημένη σέ τέτοιου εἴδους γνῶσι, γενικά θά βρισκόνταν σέ μιᾶ
ἀσύγκριτα ἀνώτερη τάξι, σάν νά ἦτο τρόπον τινά τό ἀντίστοιχον ἐ-
κείνου πού ἀντιπροσωπεύει στήν κατώτερη του τάξι, δηλαδή τή γήι-
νη καί τήν ἀνθρώπινη, ἡ ἐπιστημονική καί ἡ φιλοσοφική θεωρία. Αὐ-
τό ὅμως δέν εἶναι ἐκεῖνο πού πρέπει νά εἶναι ἡ μεταφυσική. "Ἄς
ἐνδιαφεροῦν ἄλλοι γιά ἕνα "πνευματικό παιχνίδι" ἢ γιά κάτι πού
νά τοῦ μοιάζῃ· αὐτό εἶναι δική των ὑπόθεσις· γιά ἐμᾶς αὐτοῦ τοῦ

εΐδους τὰ πράγματα εἶναι μᾶλλον ἰδιάφορα· καί νομίζομε πῶς ἐκεῖνα πού ἐνδιαφέρουν τόν ψυχολόγο πρέπει νά εἶναι ἐντελῶς ξένα στόν μεταφυσικό. Ἐκεῖνο πού ἐνδιαφέρει τόν τελευταῖον εἶναι τό νά γνωρίσῃ ἐκεῖνο πού ὑπάρχει καί νά τό γνωρίσῃ μέ τέτοιον τρόπο, ὥστε νά εἶναι κι' ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός του πραγματικῶς καί ἐνεργῶς ὅλα ἐκεῖνα πού γνωρίζει.

Ρενέ Γκενόν (**René Guénon**). Ἀπό τό βιβλίον του " Ἡ ἀνατολική μεταφυσική". Μετάφρ. Ἀνδρέα Δεληγιάννη σελ. 9

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΕΝΕ ΓΚΕΝΟΝ

Μέ τήν οργανική ἀξία τῶν βιβλίων του καί τήν ἐπιρροή τήν ὁποία εἶχαν, ὁ Ρενέ Γκενόν διηγείρε ὅσο κανεῖς ἄλλος ἴσως τήν περιεργειά μας γιά τὰ ἀνατολικά δόγματα καί μᾶς κατέδειξε τήν σημασία τους τόσο στόν ὑπερκόσμιον χῶρον ὅσο καί σέ σχέση μέ τήν "κρίση τοῦ σύγχρονου κόσμου".

Κατά τόν Γκενόν ἡ κυριαρχοῦσα ἰδέα εἶναι ἡ ἰδέα τῆς παρὰ ὁ ὅ σ ε ω ς, δηλαδή ἡ θρησκεία εἶναι μία ἐκ παραδόσεως μορφή σκέψεως πού δέν βρίσκεται διόλου ἔξω ἀπό τό τρίπτυχον πού σχηματίζουν ὁ Ἰουδαϊσμός (ἐβραϊσμός), ὁ χριστιανισμός καί ὁ Ἰσλαμισμός. Ἡ μεταφυσική εἶναι ἄλλο ἀπό τήν θρησκεία. "Ἐνῶ ἡ θρησκευτική ἀποφίς συνεπάγεται γενικά τήν ἐπέμβαση, βασικά τήν ἐπέμβαση, ἐνός στοιχείου αἰσθηματικῆς φύσεως, ἡ μεταφυσική ἀποφίς εἶναι ἀποκλειστικά διανοητική...". Στήν πραγματικότητα, κατὰ τόν Γκενόν, ἡ μεταφυσική εἶναι μία καί ἐνιαία, ἀλλά διεφθάρη ἢ παραμελήθη ἐντελῶς στήν Δύση ἀπό τό τέλος τοῦ Μεσαίωνον. Ἐξακολουθεῖ ὅμως νά ὑπάρχῃ στήν Ἀνατολή - ὅχι δέ μόνο στήν Ἰνδική σκέψη, ἀλλά καί στόν κινέζικον ταοϊσμό καί στόν ἐσωτερισμό (ésotérisme) τοῦ Ἰσλάμ. Ἡ μεταφυσική εἶναι ἀνεπίδεκτη ὀρισμοῦ, διότι "ὀρίζω ἰσοδυναμεῖ πάντοτε μέ περιορίζω". Ἔτσι κατὰ τόν **Guénon** πάντοτε, δέν μπορούμε νά χαρακτηρίσουμε τήν μεταφυσική - ὅπως ἔκανε ὁ Ἀριστοτέλης - σάν γνώση, πού ἀφορᾷ τό "ὄν ἢ ὄν", ἐφ' ὅσον "τό ὄν ἢ ὄν δέν εἶναι οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ πικέ καθολική ἀρχή"¹.

Κάρλ Γιάσπερς (**Karl Jaspers**). Μετάφρ. Κ. Μεραναίου
'Από τό "Πανόραμα τῶν συγχρόνων ἰδεῶν"

1. René Guénon Introduction générale á l' Etude des Doctrines hindoues

Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΟΥΣ

Μεγάλα συμπλέγματα σιωπής και ειρήνης
τουτός ο κόσμος.

Δέν δέχεται λέξη.

Δέν ξεχωρίζει τό χρώμα απ'τόν ήχο, ή φιλέρημη
λαλιά του πουλιού απ'τό κόκκινο κούμαρο.

Δέν ξέρει κανείς που χωρίζουν οί αισθήσεις,
τί ακούει ή τί βλέπει.

Μοιάζει μέ ανάταση νερού ο Ταύγετος.

Ο Θεός καθρεφτίζεται στην πέτρα.

Νικηφόρος Βρεττάκος

'Από τή συλλογή "Τό βάθος του κόσμου"

ΚΙ ΑΛΛΑ

Εἶν'κι' ἄλλα, ὀράτιε, στά οὐράνια καί στή γῆ
πού δέν τά ὄνειρευτηκε ή φιλοσοφία μας...

Οὐίλλιαμ Σαίξπηρ. Ἀπό τόν "Ἄμλετ" (πράξ. Α'. σκ.ε') Μετ. Β. Ρῶτα

ΨΥΧΗΣ ΦΤΕΡΟΥΓΙΣΜΑ

1

Στῆς πλάσης μέσα τό πανώρηο βασίλειο
Ποιά νῦν ἀλήθεια τ' ἀπόκρυφα τά μυστικά;
Ξεσκίζονται οί πέπλοι καί στ' ἀπόκοσμο μυστήριο
Ὄρθάνοιχτα ξανοίγονται τά μάτια τῆς ψυχῆς ἐκστατικά.

2

Στ' ἄστρο τ' ἄγνό τό περιστέρι μοιάζει,
Ψυχή λευκή κι' ἀνάλαφρη φτεροκοπᾶ,
Κόσμους ἀθώρητους κι' ὄνειρεμμένους ἀγκαλιάζει,
Πάνω ψηλά καθάριο ἕνα φῶς λαμποκοπᾶ.

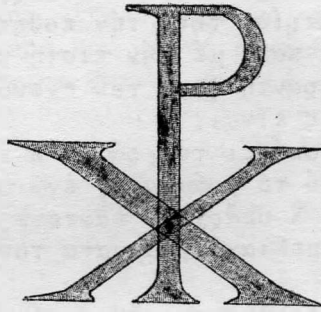
3

Νῆναι τοῦ ἡλίου ή δλόφλογη ἀχτίδα
Ἡ τῶν Ἀγγέλων ή ὑπέρικαλλη θωρητά;
Ψυχή, γονάτισε γιομάτη ἐλπίδα,
Εἶναι μπροστά σου ὑπέροχη ή λευτεριά.

Ἐλλη Δ. Κωροῦ

'Αμμόχωστος Κύπρου

ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΗΣ Θ. ΕΝ
συνέχεια από τό 18ο Δελτίο ("Ανοιξη 1963)

ΤΟ ΙΕΡΟ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΟ ΙΕΡΟ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Τό ιερό μονόγραμμα τοῦ Χριστοῦ κυριολεκτικά εἶναι ἕνα ιδεό-
γράμμα πού ἡ χριστιανική μύηση φανέρωσε στους ἀνθρώπους.

Κατά τήν ιερή παράδοση ὁ πρῶτος ιεροφάντης τοῦ ἐμβλήματος
αὐτοῦ εἶναι ὁ πρωτόκλητος ἀπόστολος Ἄνδρέας, πού σταυρώθηκε καί
πέθανε ἐπάνω σέ σταυρό πού εἶχε τό σχῆμα Χ.

Τό ἴδιο μονόγραμμα μέ μικρές παραλλαγές καί ποικίλες ἐκ-
φράσεις τό βρίσκομε χαραγμένο σέ ἀρχαῖες κατακόμβες καί σέ πρω-
τοχριστιανικές σαροφάγες πού περικλείνανε ἅγια σώματα ἀπό
μάρτυρες, ἐπισκόπους καί ἱερεῖς τῆς νέας χριστιανικῆς ἀποκάλυ-
ψης.

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, ὅταν μυήθηκε τά ἀπόρρητα τῶν χριστια-
νικῶν μυστηρίων, πού συμβολίζονται μέ τό περίφημο ὄραμά του, ἰ-
χνογραφεῖ τό ιερό μονόγραμμα στά λάβαρα καί τά τρόπαια τῶν λε-
γεῶνων του. Λέγεται πώς μέ τή δύναμη καί τήν ἀκτινοβολία τοῦ ἱ-
εροῦ τούτου ἐμβλήματος κατατρόπωσε τούς ἐχθρούς του καί ἐμπέ-
δωσε τήν εἰρήνη σ' ὅλη τήν ἀπέραντη κυριαρχία του.

Ἡ ἱστορική παράδοση λέγει πώς τό ιερό αὐτό ιδεόγραμμα δόθη-
κε στόν Κωνσταντῖνο ἀπό τόν οὐρανό καί ὅτι ὅπως καί ὁ Παῦλος
ἔτσι καί αὐτός τήν κλήση δέν τήν πῆρε ἀπό τούς ἀνθρώπους. Ἐδῶ

κρύβεται μιά μεγάλη αλήθεια σχετική με τὰ μυστήρια γενικά και με τή χριστιανική μύηση. Γιατί κάθε μύηση είναι μιά αποκάλυψη, πού δίνεται στους ανθρώπους από τήν αληθινή πνευματική έστία, πού είναι ο οὐρανός. Η πραγματική μυσταγωγία έχει για σκοπό νά αναμορφώσει τήν ανθρώπινη ψυχή, νά τή λυτρώσει από τὰ άδυσώπητα δεσμά τῆς έξάρτησής της από τήν υλική δημιουργία, νά τήν όδηγήσει νά κερδίσει τή χαμένη πατρίδα της, τήν ποθητή 'Ιθάκη, πού είναι ο οὐρανός, και νά ένωθεί πάλι με τήν πιστή και άγνή σύζυγο, τήν Πηνελόπη, πού είναι ή άχραντη ψυχή του πνευματικού κόσμου. Ο σωστός τύπος του έμβλήματος είναι:

Μέσα σ'έναν κύκλο δεσπόζει τό γράμμα X και αυτό τέμνεται κάθετα στό κέντρο του από τό γράμμα Ρ, ένω στίς πλάγιες γωνίες πού σχηματίζονται από τό X υπάρχουν πάντοτε, και αν δέν γράφονται έξυπονοούνται, τά θεμελιακά γράμματα του έλληνικού αλφαβή - του Α και Ω.

Ο Κωνσταντίνος, πού διατήρησε μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς του τήν ήλιακή μύηση, πού ήτανε παράδοση τῆς φαμίλιας των προγόνων του, των Φαβίων, στή θέση τῆς άπλής γραμμῆς, του κύκλου, έβαλε δάφνινο στεφάνι, σύμβολο και φυτό ήλιακό και απολλώνειο.

Κατά τή γνώμη μας, τό ιερό έμβλημα του μονόγραμμου του Χριστου, σύμφωνα με τή χριστιανική μυσταγωγία, αναφέρεται ουσια - στικά στό μυστήριο πού περιέχεται στην ύπαρξη και δύναμη του θείου όνόματος του Λόγου - Χριστου. Γι'αυτό και σχηματικά απο - τελείται από τά δύο βασικά, αρχικά γράμματα τῆς λέξης ΧΡΙΣΤΟΣ.

Όμως ή λέξη Χριστός δέν είναι ένα όνομα, αλλά ένας όρος εκφρα - σης και χαρακτηρισμού των άρετων και δυνάμεων ενός όντος, πού στην ένσαρκη φανέρωσή του είχε τό όνομα 'Ιησους.

'Από τήν προσεκτική μελέτη τῆς Καινῆς Διαθήκης και πρό πάν - των των έπιστολών του 'Αποστόλου Παύλου καταλαβαίνουμε πώς ο ό - ρος Χ ρ ι σ τ ό ς αναφέρεται όχι στά γήινα και τά συμβατικά πράγματα του κόσμου τούτου, αλλά στά ούράνια και θεϊα πράγματα. " Τό μυστήριο τό αποκεκρυμμένο από των αιώνων και από των γε - νεών, νυνί έφανερώθη τοίς άγίοις αυτού: οίς ήθέλησε ο Θεός γνω - ρίσαι τίς ο πλουτος τῆς δόξης του μυστηρίου τούτου...,ός έστ: Χρι - στός έν ύμιν, ή έλπίς τῆς δόξης" λέγει ο Παύλος στην προς Κο - **λοσσαεῖς** έπιστολή του. Είναι λοιπόν προφανές πώς πρόκειται για ένα μεγάλο μυστηριακό όρο πού περικλείνει μεγάλη σοφία και πεί - ρα πνευματικής ζωῆς. Πίσω από τόν ήρο Χριστός κα' τό ιερό ιδεό - γραμμά του υπάρχει τό άγιο και άπρόθερτο όνομα του Χριστου, πού λέει γι'αυτό ο Παύλος στην προς Φιλιππησίους έπιστολή του: "Τούτο γάρ φρονείσθω έν ύμιν ο και έν Χριστώ 'Ιησου, ός έ ν μ ο ρ φ ἦ θ ε ο ὦ ὑ π ά ρ χ ω ν, ούχ άρπαγμόν ήγήσατο τό εί - ναι ίσα θεώ (ως έκανε ο Έρωσφόρος)· άλλ' έαυτόν εκένωσε (έθυσία - σε) μορφήν δούλου λαβών, έμοιώματι ανθρώπων γενόμενος· και σχήματι εδρεθείς ως άνθρωπος, έταπεινώσεν έαυτόν γενόμενος ύπη -

κος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ. διό και ὁ Θεός αὐτόν ὑπερέβησε και ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τό ὑπέρ πάντων ὄνομα, ἔνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνων καὶ ψυχῶν ὀρανίων και ἐπιγείων και καταχθονίων και πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται (Ἐκκλησιῆς) ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός".

Εἶναι τό ἴδιο ὄνομα πού μέ τή δύναμή του οἱ ἀπόστολοι και οἱ μάρτυρες και οἱ ἅγιοι ἔκαναν ὅλα τά θαύματά τους. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος λέγει στόν παραλυτικό πού τοῦ ζήτηγε ἐλεημοσύνη: "Ἀγγέλιον και χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὁ δέ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἐγειρε και περιπάτει" (Πράξ. γ'6). Καί ἄλλοῦ, ὅταν προσεύχονται οἱ Ἀπόστολοι, ὁ Πέτρος λέγει: "Ἐν τῷ τήν χειρά σου ἐκτείνω σέ εἰς ἱασίν και σημεῖα και τέρατα γενέσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου πατρὸς σου Ἰησοῦ" (Πράξ. δ'30). Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς λέγει στό Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννη: "Ὅσα ἂν αἰτήσητε τόν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν". Ποιό εἶναι λοιπόν αὐτό τό ἅγιο και ἀπόρητο ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, πού ἔχει τέτοια δύναμη και τόσο ἀποτελεσματικά τελεσιουργεῖ τόν ἄνθρωπο πού τό κατέχει, και πού ἀντιστοιχεῖ και ἔχει τήν ἴδια ἀξία μέ τό ἀρόφερο ὄνομα τοῦ Θεοῦ, στά Ἑβραϊκά Μυστήρια, πού μόνο ὁ ἀρχιερέας τοῦ Ἰσραήλ μιά φορά τό χρόνο ἐρόφερε μπαίνοντας νά ἱερουργήσει μέσα στά Ἁγία τῶν Ἁγίων τοῦ Ναοῦ; Μέ τήν κοινή ἀντίληψη πού ἔχομε σχετικά μέ τήν ὕπαρξη και τήν κατοχή ἀποκρῦφων λέξεων, φυσικά δέν ὑπάρχει τέτοιο ὄνομα.

Γιά νά ἐννοήσουμε ὁμως καλύτερα τό θέμα τοῦ θείου ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, πού ἀντιπροσωπεύεται ἀπό τό ἱερό μονόγραμμα Χ, θά πρέπει νά πούμε λίγα πράγματα γιά τά ὀνόματα γενικά τά ἁσεί και φύσει ὑπάρχοντα" κατά τόν Κρατύλο τοῦ Πλάτωνα και γιά τό ρόλο πού παίζει στα Μυστήρια ἡ ὕπαρξη τῶν θείων ὀνομάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ■

Σ' ὅλα τά Μυστήρια τῆς προχριστιανικῆς ἀρχαιότητος, τόσο στα Ἑλληνικά ὅσο και στα ἄλλα, πού οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τά λέγανε βαρβαρικά (Αἰγυπτιακά, Βαβυλωνιακά κ.ἄ.), παντοῦ οἱ ἱερεῖς και ἱεροφάντες εἶχαν τά μυστικά ὀνόματά τους. Ἀλλά, ἐκτός ἀπό τά ἀπόκρυφα αὐτά ὀνόματα πού ἔπαιρναν ὅταν γινόντουσαν ἱερεῖς, κατά τίς ἱερουργίες και μῆσεις ποῦκταν ἐρόφεραν και ἄλλα μυστικά και ἀπόρητα ὀνόματα τῆς Θεότητος ἢ τῶν ἀγγέλων, πού ἔδιναν τελεσφορικὴ ἀξία και τελεσφορικὴς ἰδιότητες σ' αὐτούς πού ἔπαιρναν τήν ἱερουργία. Μέ τή βοήθεια τῆς τελετουργίας και τῶν μῆσεων ἔπαιρναν σ' ἓνα ἄλλο ἐπίπεδο καταληπτικῆς ἐποπτείας, ὅπου ἡ ζωή τους γενικά ἔπαιρνε μιά ἰδιαίτερη σημασία και ἀξία.

Μετά τήν τέλεσή τους στά ιερά ἄδυστα οἱ μύστες ἄλλαξαν τρό -
πο ζωῆς καί ὁ νοῦς τους μέ τίς ἐποπτεῖες καί τά θεάματα τοποθε -
τοῦσε τίς διάφορες ἀξίες ἢ ἀσημότητες τῆς ζωῆς ἐκεῖ πού πραγμα -
τικά ἔπρεπε ν' ἀνήκουν. Ἔτσι μέ τό ριζικό ἀλλαγμά τῆς ζωῆς ὁ μύ -
στης ἐπαίρνε ἀπό τ ο ῦ ς ἱ ε ρ ε ῖ ς καί τ ὁ μ ὡ σ τ ι -
κ ὁ τ ο ῦ ὄ ν ο μ α ἔ ν α ρ μ ο ν ι σ μ ἔ ν ο μ ἔ τ ἄ μ ὡ
σ τ ι κ ἄ καί ἀ π ὅ ρ ρ η τ α θ ε ῖ ἄ ὄ ν ὁ μ α τ α, πού
τοῦ ἐμπιστεύονταν οἱ ἱεροφάντες γιά νά μπορέσει νά κρατήσῃ τή
νέα αὐτή κατάσταση τῆς ἐποπτικῆς καί ἐνσυνείδητης ζωῆς ὅπου ἔ -
μπαινε μέ τή μύση. Ἀπό ἀξιόπιστους συγγραφεῖς γνωρίζουμε πώς
στά Καβείρια μυστήρια οἱ μύστες ἐμάθαιναν τά ιερά ὀνόματα τῶν
Σωτήρων Καβείρων, πού ἡ ἐξωτερική ὀνοματοθεσία τους ἦτανε Ἄξι -
ερος, Ἄξιόκερσα, Ἄξιόκερσος καί Καδμίλος, ἀλλά καί ἡ ἐσωτερι -
κή τους σημασία ἦτανε ἀπόρρητη καί ἁγία.

Κανείς μά κανείς ποτέ δέν ἀποκάλυψε στούς κοινούς βέβηλους
τά θεῖα ὀνόματα τῶν Μυστηρίων, κι αὐτό γιατί δέν μπορεῖ νά γί -
νει ἀποκάλυψη μέ τόν τρόπο πού θά ἠθέλαμε νά γίνεται, ἀφοῦ στήν
οὐσία τους αὐτά τά ὀνόματα δέν εἶναι ὀνόματα, ἀλλά τ ρ ὁ π ο ῖ
καί μ ἔ σ α δ ι α τ ῆ ρ η σ η ς τ ῆ ς ἔ ν ὄ τ η τ α ς
μ ι ᾶ ς φ τ α σ μ ἔ ν η ς ψ υ χ ῆ ς μ ἔ τ ὁ β α σ ῖ λ ε ι ο
τ ο ῦ Ὀ ὑ ρ α ν ο ῦ.

Αὐτή ἡ γνώση, πού φανερώνει τήν πραγματική πνευματική ποιό -
τητα τοῦ φωτισμένου ἀνθρώπου καί πού οἱ ἄνθρωποι δέν εἶναι σέ
θέση νά ἀναγνωρίσουν ἀλλά μόνο ὁ ἀληθινός οὐρανός, ἔδινε ὑπερ -
φυσικές ἰκανότητες στούς ἀνθρώπους-ἥρωες πού τήν κατεῖχαν. Ὁ
Ἡρακλῆς, ὁ Περσεύς, οἱ Ἀργοναῦτες καί ὁ Θησεύς καί τόσοι καί
τόσοι ἄλλοι ἥρωες τῆς ἀρχαιότητος, καί τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ μάρ -
τυρες, ὅλοι αὐτοί χωρίς διάκριση ἐποχῆς καί μορφῆς καί τρόπου
εἰδικῆς λατρείας ἦτανε κάτοχοι τῶν θεῶν ὀνομάτων. Ὁ Ἀλέξαν -
δρος ὁ Μέγας λέγεται ὅτι κατεῖχε τό ἀπόρρητο τῶν θεῶν ὀνομάτων
ἀπό τή μητέρα του, τήν Ἑξοχή Ὀλυμπιάδα, πού ἦτανε ἱέρεια τῶν
Καβείρων τῆς Σαμοθράκης. Τά ὀνόματα αὐτά εἶναι ἀπόρρητα. Δηλαδή
δέν ἀνήκουν στήν κατηγορία τῶν " θ ἔ σ ε ι " ὀνομάτων καί λέ -
ξεων, πού ἐκφέρονται καί προφέρονται νοητικά καί φωνητικά μέ τά
κοινά μέσα γνώσης, σκέψης καί ὁμιλίας πού διαθέτει ὁ κοινός ἄν -
θρωπος, ὅσοδήποτε κι ἂν εἶναι φορτωμένος μέ ὑλικό τῆς κοσμικῆς
γνώσης, γιά νά συνδιαλεχτεῖ μέ τούς συνανθρώπους του, καί πού ἔ -
χουν σχέση μέ τήν ἀτομική ἐπιβίωση στό γήινο τοῦτο κόσμο.

Μέσα στίς ὀργανωμένες βέβηλες κοινωνίες κάθε θνητός ἄνθρω -
πος πού ἀνήκει στίς ἐναλλασσόμενες ἀναρίθμητες μάζες τῶν σαρκι -
κῶν ἀνθρώπων παίρνει καί ἓνα συμβατικό ὄνομα, πού τοῦ τό δίνει
ἀναγκαστικά τό κοινωνικό περιβάλλον. Ἔτσι γίνεται φυσικό πρό -
σωπο, ὅπως λένε οἱ νομικοί, καί παίρνει ἓνα συμβατικό ποσοτικό
νούμερο μέσα στήν ποσοτική μάζα τῆς ἀνθρωπότητας. Ὅλα ὅμως αὐ -

τά τά "θέσει" ὀνόματα καί οἱ φῆμες καί οἱ προσωυμίες τοῦ "μεγάλου", ὅλα αὐτά ἀφοροῦν τή γήινη ὑλική ζωή τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι φεύτικες καί ἀνώφελες κατά τό πολύ καταστάσεις καί δέν συμβάλουνε στήν οὐσιαστική ποιοτική τελειοποίηση καί ἀναμόρφωση τοῦ ἀνθρώπου.

Εἶναι ματαιοπονία καί βασιική ἀπάτη νά προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος νά ἐπιβάλει τό ὄνομά του καί φυσικά τήν φευτοπροσωπικότητά του στό φευτοβασίλειο τῆς ἀέναα μεταβαλλομένης ποσότητας ἀνθρώπινου ὑλικοῦ τοῦ φθαρτοῦ τούτου κόσμου.

Ἀπό πνευματική ὁμως ἀποψη καί σύμφωνα μέ τή λειτουργία τῶν Μυστηρίων τό ὄνομα μιᾶς ὄντοτητας, εἴτε ἀνήκει στό ἀνθρώπινο εἶδος εἴτε στό πνευματικό ἀληθινό βασίλειο τῆς φύσης, καί ἡ ὀνοματοθεσία ἔχουν μεγάλη σημασία καί αὐτό ἀφορᾷ καί τή δική μας ἀτή μελέτη.

Κατά τόν ἀρχαῖο ἀνώνυμο σχολιαστή τοῦ πλατωνικοῦ Κρατύλου: "Ἐρωτηθεῖς ὁ Πυθαγόρας τί σοφώτατον τῶν ὄντων, ἀριθμός ἔφη. Τί δέ δεύτερον εἰς σοφίαν, ὁ τ ἄ ὄ ν ὀ μ α τ α τ ο ῖ ς π ρ ἄ γ μ α σ ι θ έ μ ε ν ο ς". Ὁ ἴδιος σχολιαστής λέγει: "διά μέν τοῦ ἀριθμοῦ ἠνίττετο τόν νοητόν διάκοσμον", δηλαδή τόν ἀληθινό πνευματικό κόσμο, τόν οὐρανό· "ἐκεῖ γάρ ὁ πρῶτος καί κυρίως ἀριθμός ὑπέστη μετά τό ἐν (τόν Θεόν Πατέρα) τό ὑπερούσιον, ὅς καί τά μέτρα τῆς οὐσίας πᾶσι τοῖς οὔσι χορηγεῖ· διά δέ τοῦ θεμένου τά ὀνόματά τήν ψυχὴν ἠνίττετο, ἣτις περιέχει ἐν ἑαυτῇ εἰκόνας καί λόγους οὔσιώδεις". Ἔτσι τό ὄνομα διπλές ἔχει δυνάμεις. Ἡ μία εἶναι διακριτική δύναμη τῆς οὐσίας πού ἀναφέρεται στήν ἐποπτεία, ἡ ἄλλη εἶναι αἰτία κοινωνίας καί ἐνώσεως μέ τίς πρῶτες πνευματικές πηγές καί αἰτίες.

Ἀπό αὐτές τίς βασικές ἀλήθειες μέ σαφήνεια καταφαίνεται ὅτι ὁ ἀριθμός στό ὑλικό ἐπίπεδο εἶναι μέσο γιά μέτρηση ποσότητας καί τρόπος διάκρισης ποιοτικῶν ἐναλλαγῶν τῶν φαινομένων τοῦ κόσμου τούτου, πού ἀδιάκοπα μεταβάλλεται. Ἀπό πνευματική ὁμως ἀποψη ὁ ἀριθμός εἶναι δύναμη σοφίας Θεοῦ, μέτρο κάλλους καί παναρμόνιος ὄρος τῆς τελειότητος τῶν ὄντων τῆς πνευματικῆς δημιουργίας. Τό δέ ὄνομα καθεμιᾶς ὄντοτητας στό πνευματικό ἐπίπεδο ἀναφέρεται στήν ψυχογόνηση τῶν ὄντων, ἐκεῖ πού ἡ ψυχὴ περιλαμβάνει δυναμικά ὅλες τίς δυνάμεις καί τίς μορφές τῆς πρωταρχικῆς δημιουργίας ἀπ' ὅπου προῆλθε διατεταγμένες ἀπό τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ("Ἅγιο Πνεῦμα) σέ θανμαστές ἱεραρχικά καί ἀρμονικά διακοσμῆσεις τῆς πνευματικῆς φύσης πού ἀντανανκλοῦν καί ἐκφράζουν τίς τελειότητες καί τά κάλλη τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι λοιπόν ὁ ἀριθμός στόν οὐρανό δέν ἔχει ὄνομα. Τό ὄν ὁμως, ὅταν μετέχει τῆς ψυχῆς καί ψυχογονεῖται, παίρνει τό "φύσει" ὄνομά του, ὄνομα ἀπρόφερτο ὑλικό, ἀλλά οὐσιαστικά πραγματικό. Αὐτό τό ὄνομα χαρακτηρίζει καί διατηρεῖ σέ ἀδιάσπαστη ἐνότητα τή σχέση τοῦ δημιουργημένου ὄντος πρός τήν πνευματική πηγή.

γή πού απ'αυτήν ἐξέλαμψε μέ τήν ψυχογένεσή του. Μ'άλλα λόγια κά-
θε τέτοιο "φύσει" ὄνομα ἐκφράζει τό λόγο τῶν πραγματικοτήτων τοῦ
πνεύματος καθενός ὄντος.

Στή χριστιανική παράδοση διατηρεῖται ἀκόμα ἀλλά μέ ἐξωτερι-
κή τώρα σημασία ἡ ἀλλαγὴ τοῦ κοσμικοῦ ὀνόματος μέ ἄλλο ὄνομα
στίς χειροτονίες τῶν ἐπισκόπων, τῶν ἱερέων καί τῶν μοναχῶν.

"Ὅστε στήν ἀρχαία χριστιανική μύηση τό ἱερό μονόγραμμα τοῦ
Χριστοῦ εἶναι ἓνα πολύ βαθύ πνευματικό σύμβολο καί θά πρέπει γιά
νά μποῦμε στήν ἐσωτερική ἀποκάλυψή του νά ἔχουμε τόν "Νοῦν Χρι-
στοῦ", ὅπως λέγει ὁ Παῦλος στήν Α' πρὸς Κορινθίους. Κι αὐτό γιὰ-
τί ἡ χριστιανική μύηση δέν ἀντιπροσωπεύει τό ψευδοπνεῦμα τοῦ κό-
σμου τούτου, πού εἶναι γεμάτος πλάνες, ἀλλά τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.
"Ἡμεῖς δέ οὐ τό πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλά τό πνεῦμα τό
ἐκ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τά ὑπό τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. Ἄ καί λα-
λοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδα-
κτοῖς Πνεύματος Ἁγίου, πνευματικοῖς
πνευματικὰ συγκρίνοντες (Παῦλος Α' Κορ. β12-13)

Αὐτά γιά τό ἅγιο ὄνομα τοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Βασικό στοιχεῖο τοῦ ἱεροῦ ἐμβλήματος εἶναι τό Χ, ἀρχικό γράμ-
μα τῆς λέξης Χριστός, γράμμα-σύμβολο, πού ἀνήκει στό εἶδος τοῦ
Μυστήριου τοῦ Σταυροῦ. Τό Χί δέν εἶναι νέο σύμβολο. Οἱ Ἀρχαῖοι
τό γνωρίζουν, ὅπως φυσικά γνωρίζουν πολύ βαθειά τό μυστήριο τοῦ
Σταυροῦ καί τό διδάσκουν στά μυστήρια.

Ὁ Πλάτωνας στό ἀποκαλυπτικό καί πυθαγόρειο ἔργο του Τίμαιος
μιλώντας ἀλληγορικά γιά τό μυστήριο τῆς ψυχογονίας λέγει: "ὁ
γοῦν παρ'αὐτῷ δημιουργός σχίσας τήν μίαν εὐθεῖαν τῶν ἀριθμῶν τῶν
ἀρμονικῶν καί δύο ποιήσας, συνάψας αὐτάς κατά μέσας οἶον Χί ποι-
εῖν λέγεται, θεῖς πάσης ἴδιον ὄντα ψυχῆς". Αὐτό δείχνει πώς καί
ἡ ἀρχική τῶν ψυχῶν πηγὴ, ἡ μονάδα, ἀποτελεῖται ἀπό τέτοια χιά-
σματα.

Ὁ Ὁρφέας γι'αὐτά τά χιάσματα λέγει: "Αἰθέρα μὲν οὗτος ἀγή-
ραος, ἀφθιτόμητις γείνατο, καί μέγα χιάσμα πελώ-
ριον ἐνθα καί ἐνθα". Καί ἄλλοῦ λέγει: "χιάσμα
ἕ' ὑπ' ἕριον καί νήνεμος ἐρράγη αἰθήρ ὀρνυμένοιο Φάνητος" (Otto
Kern. "Orphicorum fragmenta").

Στή δέ Πολιτεία του ὁ Πλάτωνας, στήν ἀφήγηση τοῦ ἐσχατολο-
γικοῦ μύθου τοῦ ὀράματος πού εἶδε ὁ νεκροναστημένος Ἡρ ὁ ἀρμέ-
νιος, μιλάει γιά δύο χιάσματα πού ἐνώνουν τή γῆ μέ τόν οὐρανό καί
πού στήν ἔνωση τῆς χιάδας τους ἔχουν τόν δικαστικό τόπο, ὅπου
κάθονται καί ἀπονέμουν δικαιοσύνη οἱ δικαστές, γιοῖ τοῦ Δία, ὁ
Μίνωας, ὁ Διάκος καί ὁ Ραδάμανθυς. Ἀπό τό ἐπάνω χωνί κατεβαί-
νουν οἱ ψυχές, περνοῦν τό δικαστικό χῶρο, πού τόν λέγει καί

" λ ε ι μ ῶ ν α ", καί λαβαίνουν από τούς δικαστές τά φυσικά στοιχεία τῆς ἔνσαρκης ζωῆς τους, ἐνῶ οἱ ψυχές πού από κάτω ἀνεβαίνουν πάνω παίρνουν τά ἀπονεμητικά στοιχεία τῆς ποιοτικῆς τους ἐξείας γιά κείνη τή ζωή πού βιώσανε " Ἐν ἧ τῆς τε γῆς δύ' εἶναι χάσματα ἐχομένω ἀλλήλοιν καί τοῦ οὐρανοῦ αὐ ἐν τῷ ἄνω ἄλλα κατ' ἀντικρῦ, δικαστάς δέ μεταξύ τούτων καθῆσθαι τῶν χασμάτων (Πολιτ. 614C).

Ὁ δημιουργός ἔσχισε τήν ψυχή σέ σχῆμα Χ καί μέσα στά διακριμένα ἀλλά ἀμέριστα μέρη τῆς ψυχῆς αὐτῆς, πού θυσιάζεται μ' αὐτό τό σχίσιμο γιά τή σωτηρία ὅλης τῆς δημιουργίας, ἔνωσε τά ἄνω μέ τά κάτω, τά οὐράνια μέ τά ἐπίγεια, τά πνευματικά μέ τά ὑλικά. Καί ὅλ' αὐτά τά περιβάλλει ἡ ψυχή σέ μιά παναρμονία ἐνότητα. " Ἐτσι ὅλες οἱ ἐναντιότητες καί οἱ ἀντιθέσεις πού αἰτία τους εἶναι ὁ δυαδικός νόμος, σάν ἀρχή ἐτερότητας καί διάκρισης, ἐκδηλώνονται στά μέρη ἑνός πράγματος καί ὄχι στήν οὐσία του, στήν ὁλότητά του. Αὐτό γίνεται γιὰτί κάθε πράγμα στή δημιουργία μορφοποιεῖται καί ζωογονεῖται ἀπό τήν ψυχή.

Ἡ ἀδιάσπαστη αὐτή ἐνότητα καί ἀρμονία, πού συνέχει καί περικαλύπτει τά πάντα, πηγάζει ἀπό μιά βασική ἀρετή τῆς ψυχῆς, αὐτῆς πού αὐτοθυσιάζεται στό σέ σχῆμα Χ σταυροῦ της.

Τό Χ σά σύμβολο ἀνήκει στόν κύκλο τοῦ μυστηρίου τοῦ σταυροῦ. Ἀνήκει στό Λ ό γ ο τοῦ σταυροῦ, πού κατέ τόν Παῦλο γιά τούς πνευματικούς ἀνθρώπους, πού τούς λέγει "σωζομένους", εἶναι δύναμη Θεοῦ καί σοφία ἀληθινή, γιά τούς ὑλικούς ὅμως, πού τούς λέγει "ἀπολεσθέντας", αὐτούς μέ τά συμβατικά ὀνόματά τους καί τήν αἰσθησιακή νόηση καί αἴσθηση, εἶναι χαμός καί μωρία.

Αὐτά μποροῦνε νά εἰπωθοῦνε σέ μιά τέτοια μελέτη. (Συνεχίζεται ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἱεροῦ μονογράμματος τοῦ Χριστοῦ)

Τάσος Βαλαδῶρος

ΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ

Ὅπως λέγει ἡ μυστική διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς μνήσεως, ὁ σημερινός ἄνθρωπος ὁ εὐρισκόμενος ἐν διασπάσει, ὁ ὑλικός σύγχρονος ἄνθρωπος, εἶναι φυσικόν νά ἐπηρεάζεται ἐντονώτερον ἀπό τά φαινόμενα τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου τά ὁποῖα τόν περιστοιχίζουν καί νά ὑφίσταται ὅλας τὰς συνεπειάς τῆς καταστάσεώς του, δηλαδή τῆς φθαρτῆς ὑλικῆς ζωῆς του. Καί ὡς ὄν ἀνίσχυρον, ἐνστικτωδῶς θέλει νά κρατηθῆ καί νά στερεωθῆ ἀπό τήν ὕλην συσσωρευῶν χρήματα καί ἀκίνητα καί τόσα ἄλλα πού προσφέρει ὁ ὑλικός κόσμος. Ἢ ὕλη ὅμως εἶναι γνωστόν ὅτι δέν εἶναι καθόλου εὐνοϊκή διά τόν ἄνθρωπον. Καί τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος ἀντί νά ἀποκτᾷ στερέωμα ὑφίσταται ὅλα τά μετά τῆς ὕλης συνδεόμενα δεινά, μεταξύ τῶν ὀποιῶν καί τὰς ἀσθενείας.

Αὐτάς τὰς λεγομένας ἀσθενείας - μολονότι ὅπως θά ἴδωμεν κα-

τωτέρω δέν υπάρχουν ασθένειαί αλλά μόνον ασθενεΐς -εις περίπτω-
σιν κατά τήν όποιάν δέν είναι ίάσιμοι από τήν έπιστήμην, είναι
δυνατόν νά καταπολεμήσῃ ό άνθρωπος μέ τās πνευματικάς θεραπείας.
Θά έπιχειρήσω νά σās δώσω μίαν κατά τό δυνατόν σαφή ιδέα ν τί εί-
ναι πνευματικάί θεραπείαι, πώς έπιτελούνται και πώς δυνάμεθα νά
γίνωμεν ίκανοί νά τās δεχώμεθα.

Πνευματικάί θεραπείαι είναι αι θεραπείαι αι έπιτελούμεναι ύ-
πό άσράτων θεραπευτών, οι όποιοι διά τοῦ γήινου θεραπευτοῦ διο-
χετεύουν θείας υπερκοσμίουσ δυνάμεις εις τόν πάσχοντα.

Εις τήν γήν και έν γενει εις τό σύμπαν υπάρχουν έν άφθονία
θεΐαι θεραπευτικάί δυνάμεις, αι όποΐαι είναι έτοιμοι νά δράσουν
έφ' όσον καταλλήλως ζητηθοῦν. Οι γήινοι πνευματικοί θεραπευταί κα-
θιστοῦν έαυτούς άγωγούς διά νά μεταδοθοῦν αύται αι δυνάμεις.

Τά συστήματα τά όποΐα χρησιμοποιοῦν οι πνευματικοί θεραπευ-
ταί είναι πολλά, αλλά όλα καταλήγουν εις τό αύτό άποτέλεσμα. Με-
ρικοί θεραπευταί θεραπεύουν διά τοῦ προσωπικοῦ των μαγνητισμοῦ -
σύστημα μή άπέχον τών άλλων.

Εις όλα τά συστήματα τών θεραπειών μία είναι ή βάση: 'Η αὐ-
τοκυριαρχία, ήτοι ό έλεγχος τοῦ σώματος τών συγκινήσεων, τό ό-
ποϊον ή θεοσοφική διδασκαλία όνομάζει άστρικόν σῶμα ή θυμικόν ά-
πό τήν αρχαίαν έλληνικήν λέξιν θυμός (=έπιθυμία, συναίσθημα).

'Εάν ό θεραπευτής δέν είναι κυρίαρχος τοῦ άστρικοῦ του σώμα-
τος, αι θεραπείαι δέν είναι πραγματοποιήσιμοι. 'Ο θεραπευτής δέν
πρέπει νά συνταράσσεται από τήν δυστυχίαν τοῦ ασθενοῦς. Πρέπει
νά είναι άπερίσπαστος, ήρεμος, γαλήνιος, διά νά μή έμποδίξῃ τό
ρεῦμα τών θείων θεραπευτικῶν δυνάμεων νά διέρχεται δι' έαυτοῦ εις
τόν ασθενῆ. 'Εάν ό θεραπευτής αισθανθῆ οϊκτον διά τόν ασθενῆ, θά
χρωματίσῃ τās δι' έαυτοῦ διοχετευόμενας δυνάμεις και αντί καλοῦ
δυνατόν νά προξενήσῃ κακόν, διότι μέ τόν οϊκτον παραδέχεται κα-
τάστασιν θλιβεράν και άξιοθρήνητον και οὔτω γίνεται δημιουργός
μορφῆς-σκέφews δυναμένης νά έπηρεάσῃ τόν ασθενῆ επί τά χείρω. 'Ο
οϊκτος, όπως όλα τά συναισθήματα, εύρίσκεται εις τό άστρικόν μας
σῶμα (τό σῶμα τών έπιθυμιῶν). 'Όπως γνωρίζομεν, τό άστρικόν σῶμα
άποτελεΐται από άστρικήν (θυμικήν) ὕλην. 'Από αύτήν τήν ὕλην ά-
ποτελοῦνται αι έπιθυμιαί, οι πάθοι, και από τήν άδροτέραν ὕλην
τών κατωτέρων ὑποπεδίων τοῦ άστρικοῦ πεδίου τό μίσος, ή άγωνία, ή
έγωπάθεια, ή έκδικητικότητα, ό φανατισμός, ή λαγνεΐα.

Τά συναισθήματα είναι έκεΐνα τά όποΐα συγκλονίζουν τόν όρα-
τόν μας φορέα, ήτοι τό άδρόν ὕλικόν μας σῶμα. Αὐτά δημιουργοῦν
τās διαφόρους ασθενεΐας αι όποΐαι εξακολουθοῦν και σήμερα νά
μαστιζοῦν τήν ανθρωπότητα παρά τήν πρόοδον τῆς έπιστήμης. Δυνά-
μεθα νά καταστήσωμεν τό συγκινησιακόν μας σῶμα ὑπέρετην μας και
δχι κύριον τοῦ είναι μας.

(Συνεχίζεται)

Κώστας Εὐνδας

ΜΥΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ
ΑΘΕΑΤΡΟ

Ο "ΠΑΡΣΙΦΑΛ" ΤΟΥ ΒΑΓΓΝΕΡ

συνέχεια από τό προηγούμενο δελτίο

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ Β ΓΡΑΞΗΣ

Στή Δεύτερη Πράξη βλέπομε πάλι σ' όλη του τήν ένταση τόν άγώνα του Καλού καί του Κακού. Ο Κλίνγκσορ, όπως έχομε πεί, είναι ή προσωποποίηση του κακού πού παλεύει για νά μπορέσει νά νικήσει τό Καλό, νά νικήσει τόν αγωνιστή του Καλού, τόν Πάρσιφαλ, καί νά πάρει στά χέρια του, νά υποτάξει τό υπέρτατο Καλό, τό Γκράαλ.

Η Κούντρου, ή γυναίκα μέ τή διπλή φύση, προσπαθει ν' αντισταθεί, νά μήν υπακούσει στή θέλησή του καί νά μή γίνει τό παθητικό του όργανο, μά ή άλλη φύση μέσα της, ή φιληδονία, υποταγμένη στή δύναμη του Κακού, του τυφλού πάθους, νικάει. Κ' ή Κούντρου γίνεται τό τραγικό καί πειθήνιο όργανο του Κλίνγκσορ. Πάλι ξαναβλέπομε εδώ, όπως καί στήν Πρώτη Πράξη, πώς ο Βάγκνερ πιστεύει στή Μετενσάρκωση. "Άλλοτε Πρωδιάδα, Γκούντριγια, σήμερα Κούντρου.

Του κάκου καί ο Κλίνγκσορ καί ή Κούντρου προσπαθοῦν νά υπατάξουν τόν άγνό καί άθώο Πάρσιφαλ, "πού άρματωμένος είναι μέ μία καρδιά τρελλού". Άγνός, άθώος, τόσο διαφορετικός άπ' τους συνηθισμένους ανθρώπους. Όταν αναλύσαμε τήν Πρώτη Πράξη, είπαμε πως οι συνηθισμένοι άνθρωποι θεωρούν τρελλούς τους διαφορετικούς. Κ' ή μεγαλοφυΐα κ' ή τρέλλα βγαίνουν άπ' τόν κόσμο τής ρουτίνας καί φτάνουν στό υπερβατικό, εκεί πού ο κοινός νοῦς δέν μπορει νά φτάσει. Του κάκου τά μάγια του Κλίνγκσορ, οι φανταστικοί έχθροί, τά μαγεμένα περιβόλια, τά λουλούδινα κορίτσια, προσπαθοῦν νά τόν σκλαβώσουν. Ήταν πολύ άγνός, πολύ άθώος. Ή μόνη πού κόντεφε νά τόν πλανέφει ήταν ή Κούντρου. Αύτή πού του φανέρωσε τόν ίδιο τόν έαυτό του, τ' όνομά του. "Πάρσι φάλ" σημαίνει ο άγνός κι ο άπλός. Αύτή του μίλησε για τόν καπέρα του, για τή μητέρα του, πού πέθανε άπ' τόν μεγάλο της καῦμό, όταν αυτός έφυγε καί δέν ξαναγύρισε κοντά της. "Ο πόνος έσβυσε τά δάκρυά της, καί τήν καρδιά της έσπασε". Γιαί τότε ο άθώος, ο ξένοιαστος, ο άδιάφορος Πάρσιφαλ, πού οὔτε καν είχε αντιληφθεί τόν πόνο πού έδωσε στή μάνα του, τότε, σέ μιάν αναλαμπή συμπόνιας καπάλαβε. Ή σοφία άπ' τή συμπόνια, άπ' τήν άγάπη, γεννιέται. Ή ο άνθρωπος πού στά πρώτα σκαλοπάτια τής πνευματικής του ζωής μόνο τόν έαυτό του

σκέπτεται και δέν βλέπει τόν πόνο του άλλου, δέν βλέπει πώς α-
τός ο ίδιος σπάζει τήν καρδιά του άλλου, σε μιά στιγμή άναλαμι-
πής νιώθει τόν έαυτό του να χάνεται, γίνεται ο άλλος, γίνεται
ο πόνος του άλλου, και τότε ή σοφία του άποκαλύπτεται. "Ω μάνα
μου, γλυκειά μου μάνα. Σε σκότωσε ο γιός σου. Που πήγαινα, που
έτρεχα μέσ στό τρελλό μου παραλήρημα, μέσα στη λησμοσύνη. Έσε-
να ξέχασα, όλα τά ξέχασα. Μ'άκόμα τί νάχω ξεχάσει;" "Η φυχή, πού
αρχίζει να ξυπνά, να καταλαβαίνει, ν'αντιλαμβάνεται τήν εϋθύνη
της, τά λάθη της κι από φυγή κι άδιάφορη, νιώθει τήν έγωνία της
τύφης να τήν καίει. "Η γνώση φωτίζει τήν τρελλή τήν φυχή". "Η
Κούντρου, πού λαχταράει τήν αγάπη του, μά πού δέν ξέρει άκόμα
ποιά είναι ή άληθινή 'Αγάπη, προσπαθεϊ να τόν τραβήξει με τή δύ-
ναμη του πάθους. Και τήν ώρα πού ακούμπησε τά χείλια στα δικά
του, τήν ώρα πού ή τεράστια αυτή δύναμη τόν τύλιγε στα δίχτυα
της, ο Πάρσιφαλ ένιωσε τόν ίδιο πόνο πού είχε νιώσει κι ο 'Αμ-
φόρτας, να του σχίζει τήν καρδιά. Είναι ή στιγμή πού τό πνεϋμα
ζητά τήν Έλευθερία, τήν 'Αλήθεια, μά ή πυκνή ύλη τό τραβά, τό
τυλίγει μέσ στη σκλαβιά της. "Αμφόρτα. "Η πληγή, ή πληγή... Πώς
καίει, πώς πονεϊ... "Ω μαύρε πόθε. Πώς όλα σπαραχούν στην άγω-
νία, στη δίψα της καταστροφής". Για τήν υπέρτατη αυτή στιγμή
πού ή μαύρη άβυσσος άνοιγε μπροστά του ξαφνικά: "Μά να, τά μά-
τια μου βλέπουν τ'άγιο δισκοπότηρο. Τί κόκκινο πού γίνεται τό
θεικό τό αίμα. "Ω χαρά τ'Ούρανού. Πώς οι φυχές σκιρτούνε. Μά να,
ακούγω μιά φωνή, καϋμό γεμάτη, του Θεού τή φωνή, πού άπ'τό πο-
τήρι βγαίνει: "Ω σώσε με από τά μολυσμένα χέρια". Μέσα μου ή
θεικιά κραυγή αντιλαλεϊ. Ε'εγώ ο τρελλός, ο θειλός, πού πιάστη-
κα μέσ στα παιδιάστικα κι άνήμερα παιχνίδια".

Ο άγώνας συνεχίζεται. Μέσα στον άνδρωπο δυό δυνάμεις πάντα
αντιπαλεύουν. "Όπως είπαμε στην έρμηνεία της Πρώτης Πράξης εί-
ναι ή δύναμη της ένέλιξης κ'ή δύναμη της άνέλιξης. Η δύναμη πού
κατεβάζει τήν φυχή μέσ στην πυκνή ύλη, ή δύναμη πού τήν ανεβά-
ζει στην αρχική της Πατρίδα. Και μέσα στην Κούντρου δυό δυνάμεις
αντιπαλεύουν. Ο θαυμασμός για τή δύναμη του Πάρσιφαλ κι ο έρω-
τικός ο πόθος. Για συνάμα ή λαχτάρα να λυτρωθεϊ κι αυτή. "Ω άς
τή σώσει αυτός ο δυνατός, αυτός πού ξέρει τή συμπόνια. "Έσύ πού
νιώθεις τόν πόνο του άλλου και τόν δικό μου τόν πόνο άς νιώσεις.
Έσύ ο Σωτήρας για να με σώσεις ένώσου με μένα. Μέσ'άπ'τά βάθη
των αιώνων τόν έρχομό σου πρόσμενα. "Αν ήξερες τήν κόλαση πού
μέ τόν ύπνο και τό ξύπνημα, τό θάνατο και τή ζωή, τόν πόνο και
τό γέλιο, δίχως τελειωμό μέσ στην φυχή μου σκόρπισε τή φρίκη".

Η άπελπισμένη κραυγή της φυχής πού μέσ'άπ'τήν Κόλαση, μέσ'
άπ'τίς αναρίθμητες ένσαρκώσεις, καλεϊ τόν χαμένο της Παράδεισο,
καλεϊ τόν Σωτήρα πού θα τή σώσει. Κάποτε βουτηγμένη στό σκοτάδι
της άγνοιας Τόν κορόιδεφε. "Για να γελάσω τόλμησα... Τά μάτια

Του μέ κοιτάξαν. Κι από τότε πηγαίνω από κόσμο σέ κόσμο και φά-
χνω νά Τόν βρω".

Κι όμως τήν ώρα πού τά μάτια του τή βλέπανε, τήν ώρα πού ή
φυχή αναγαλλιάζει στό αντίκρουσμα τό θεϊκό, νά πάλι ή πυκνή ύλη
πού γυρεύει τά δικαιοώμετά της: "Πάλι στό γέλιο ξεσπῶ. Ένας έ-
δύνατος στήν αγκαλιά μου πέφτει". Γέλιο και κλάμα μαζί. Τό δρώ-
μα τής φυχῆς: "Γελῶ, γελῶ, φωνάζω, ούρλιάζω... Ξ'έπειτα πάλι,
μέσα στή νύχτα, μετανιωμένη ξυπνῶ και Τόν καλῶ, Αὐτόν πού κάποτε
κοροΐδεφα. "Άσε με πάνω Του τά δάκρυά μου νά κυλήσουνε κι ἄν ὁ
Θεός μέ διώχνει, σῶσε με σύ". Μά ὁ Πάρσιφαλ, ὁ ἄγνός, ὁ δυνατός,
σέ μιá στιγμή αναλαμπῆς πού ἄκουσε τή θεϊκιά Φωνή, κατάλαβε. Ή
'Αγάπη δέν εἶναι ὁ πόθος, εἶναι ή λύτρωση. Ή 'Αγάπη σώζει, ἔλευ-
θερώνει. "Και σένα πρέπει νά σέ σώσω - ἄν βγάλεις ἀπό μέσα σου
τόν μολυσμένο πόθο. Τό βάλσαμο ἔρχεται ἀπ' ἄλλοῦ." Ἄν δέν στεγνώ-
σει τοῦ πόθου σου ή πηγῆ, ἔ μιá ἄλλη ὑπάρχει πού ἐδῶ οἱ ἀδελφοί
γεμάτοι ἀγωνία τήν φάχνουνε. Μά ποιός τή βλέπει νά λάμπει τήν ἁ-
ληθινή τήν Πηγῆ; Ὡ τρελλή νύχτα τοῦ κόσμου, ή δίψα σου ποῦ σ'
ὀδηγεῖ". Μά ή πείρα πῶς ἀποκτιέται; Πῶς ἀποκτιέται ή σοφία; Μέσ'
ἀπ' τόν πόθο, μέσ' ἀπ' τήν ἀγωνία, μέσ' ἀπ' τόν ὑπέρτατο πόνο, μέσ'
ἀπ' τόν ἀγῶνα. Ἀπ' τήν Ἰόλαση ή φυχή θά πεταῖξει στόν Οὐρανό. "Μέ
τό φιλί μου εἶδες τόν κόσμο, και μέ τ' ἀγκάλιασμά μου Θεός ἔγι-
νες. Κι ἄν και γιά μιá ὥρα ἀκόμα εἶσαι Θεός, γι' αὐτή τήν ὥρα ἐ-
γώ ἔς χαθῶ κ' ή πληγή νά μήν κλείσει. "Ἄφησέ με νά σ' ἀγαπῶ κ' ἔτσι
ή χάρη νά μοῦ δοθεῖ". Μέσα στή στενή, προσωπική ἀγάπη, γύρευε
τήν Ὑπέρτατη Ἀγάπη. Μά ὁ Πάρσιφαλ κατάλαβε πῶς ἐκεῖ, στή στενή
δεσμευτική ἀγάπη δέ βρίσκεται ή σωτηρία και τή διάταξε νά πάει
στόν Ἄμφορτα. Κι αὐτή μέσ στήν τρελλή της ἀπελπισία ἔνωσε τή
σωτηρία νά χάνεται κ' ή φλόγα τοῦ Πάθους και τής Κακίας τήν τυ-
λιξε και πάλι. "Τό σίδηρο και σένα θά χτυπήσει. Πλεῖστε τό δρό-
μο του. Ἐμένα βοηθήστε...". Και νά ὁ ἀντιπρόσωπος τής καταχθό-
νιας Δύναμης, ὁ Ἠλίνγκσορ, πού ρίχνοντας στόν Πάρσιφαλ τή Λόγχη
τοῦ φωνάζει: "Μέ τό σίδηρο αὐτό τή δύναμή σου δένω". Μά ή Λόγχη
δέν τόν τρύπησε κ' ή κατάρα τοῦ Ἠλίνγκσορ δέν ἔδωσε τή δύναμή
του. Καμμιά ἐναντία δύναμη δέν μπορεῖ ν' ἀγγίξει τήν ἀγνή φυχή.
Ή ή Λόγχη, τό σύμβολο τής Ἀχτίδας-Δύναμης, σφραγισμένη ἀπ' τό
αἷμα τοῦ Χριστοῦ, στάθηκε πάνω ἀπ' τό κεφάλι του. Ὁ Πάρσιφαλ τήν
ἄραξε κ' ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, και τότε ὅλη ή μαγική δύ-
ναμη τοῦ Ἠλίνγκσορ χάθηκε, κι ὅλη ή φαντασμαγορία, τ' ἀνθισμένα
περιβόλια, ὁ πύργος, τά λουλούδια - κορίτσια ἐξαφανίστηκαν.

Ὁ Σταυρός νικά και τό πέπλο τής ἀπάτης πέφτει. Και φεύγοντας
ὁ Πάρσιφαλ στήν Κούντρο λέγει: "Τώρα ξέρεις ποῦ θά μέ βρεῖς".

Ἐκεῖ, στό Γκράαλ, ἄν τό θελήσει, θά φτάσει κι αὐτή.

(Συνεχίζεται)

'Αγλ. Ζάννου

Β Π Α Ρ Α Μ Υ Θ Ι

ΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΤΟΥ ΜΟΥΣΗ

ἑβραϊκο παραμῦθι

"Όταν μαθεύτηκε πώς ὁ Μωυσῆς κατάφερε στό τέλος νά πετύχει τήν ἔξοδο τῆς σιλαβωμένης ράτσας τῶν Ἑβραίων ἀπ' τήν Αἴγυπτο ὅλος ὁ κόσμος ἔμεινε μέ στόμα ὀρθάνοιχτο ἀπ' τήν κατάπληξή του. "Όλοι μιλούσανε μέ θαυμασμό γιά τό Μωυσή καί τό μεγάλο του κατόρθωμα. Κάποτες φτάσαν τά μαντάτα κι ὡς στ' ἀφτιά τοῦ γέρου βασιλιά τοῦ Ἀραβιστάν. Ἀμέσως τότες κάλεσε νά ρθεῖ μπροστά του ὁ πιό καλός καί ξακουστός ζωγράφος τοῦ βασιλείου του κι ὄρντινο τούδωσε νά πάει νά βρεῖ τό Μωυσή καί τό πορτραῖτο του νά φτιάξει.

Σάν ὕστερα ἀπό κάμποσο καιρό γύρισε ὁ ζωγράφος πίσω μαζί του φέρνοντας καί τό πορτραῖτο τοῦ κοσμοξακουσμένου Μωυσῆ, ὁ βασιλιάς νά μαζευτοῦνε πρόσταξε μέσ στό παλάτι του οἱ πιό σοφοί τῆς χώρας φυσιογνωμιστές. "Ίθελε νά τοῦ ποῦν, ἀφοῦ καλά κοιτάξουν τό πορτραῖτο, τί χαρακτήρας ταίριαζε στό Μωυσή, ποιές ἦταν οἱ συνήθειες του, ποιά τά χαρίσματα του. Γιά τήν τρανή του δύναμη τή θαματουργική μιά ἐξήγηση ζητοῦσε. Ἀφοῦ κοιτάζαν τό πορτραῖτο τοῦ Μωυσῆ καί τό ξανακοιτάζανε καλά ἀπ' ὄλες τίς μεριές, ὅλοι μαζί μέ μιά φωνή στό βασιλιά τους εἶπαν: "Ἐτοῦτο τό πορτραῖτο, πολυχρονεμένη βασιλιά, ταίριαζει σ' ἄνθρωπο σκληρό, ἀρχομανή καί ταμαχιάρη, κοντολογίς σ' ἄνθρωπο πεισματάρη κι ὑπερόπτη πού σέρνει ἀπάνω του τά πιό θανάσιμα τοῦ ἀνθρώπου βίτσα." Σάν τ' ἄκουσε αὐτά ὁ βασιλιάς ἀπ' τό θυμό του φρένιαξε κι ἔβαλε τίς φωνές. "Τί κουταμάρες εἶναι αὐτές πού μ' ἀραδιάζετε; Ἢὼς εἶναι μπορετό τέτοιονε χαρακτήρα νά 'χει ὁ Μωυσῆς, αὐτός πού 'κανε τόσα κατορθώματα γιά τό λαό του καί πού γι' αὐτόν μιλάει ὁ κόσμος ὅλος;" Τότες κανγιάς μεγάλος ἀναψε ἀνάμεσα στούς φυσιογνωμιστές καί στό ζωγράφο. Λέγαν οἱ φυσιογνωμιστές χωρίς περιστροφές πώς ἀμφιβέλλανε ἂν ἦταν τοῦτο τό πορτραῖτο τοῦ Μωυσῆ κι ἄλλοι ἀναρωτιόντουσαν γιά τήν ἐπιτυχία του. Τά ροῦχα του ἔσκιζε ὁ ζωγράφος καί χίλιους ὄρκους ἔκανε πώς τό πορτραῖτο πού ζωγράφιζε πιστά καί τέλεια ἔδειχνε τή φάτσα τοῦ ἴδιου τοῦ Μωυσῆ. Μά ἐπέμεναν κι οἱ φυσιογνωμιστές. Σάν ἔμοιαζε σέ τοῦτο τό πορτραῖτο ὁ Μωυσῆς, τέτοιονε χαρακτήρα πρέπει νά 'χει, ὅπως αὐτοί στό βασιλιά τους εἶχαν πεῖ. Ἀκη δέ μόραγε νά βρεῖ ὁ βασιλιάς. Γι' αὐτό νά πάει ὁ ἴδιος πῆρε ἀπόφαση κεῖ πού 'χε ὁ Μωυσῆς στημένο τῶν Ἑβραίων τό στρατόπεδο κι ἔτσι μονάχος του νά ἰδεῖ ποιό μέρος δίκιο εἶχε.

'Από τήν πρώτη τή ματιά τοῦ Ἀραβιστάν ὁ βασιλιάς κατάλαβε

πώς ο ζωγράφος είχε κάνει τή δουλειά του τέλεια κι είχε πιστά πιά στό πανί τό Μωστή απεικονίσει. Σάν μπήκε στή σκηνή τοῦ Μωστή, μέ σεβασμό γονάτισε κι ἔσκυφε τό κεφάλι του βαθιά μπροστά στόν ἄνθρωπο πού τόσο τόν ἀγάπαγε ὁ θεός. Ὑστερα λέει στό Μωστή.

"Ὅσπου νά ἰδῶ τό πρόσωπό σου, θαροῦσα πώς οἱ φυσιογνωμιστές μου ἦτανε σοφοί στήν ἐπιστήμη τους, μά τώρα ξέρω πιά καλά πώς μιὰ δεκάρα δέν ἀξίζουν κι ὅτι εἶναι περιττή ἡ ἐπιστήμη τους". "Ὅχι, δέν ἔχεις δίκιο, βασιλιά τοῦ Ἀραβιστάν" τοῦ λέει τότε ὁ Μωστής. "Ὅλοι τους, κι οἱ φυσιογνωμιστές σου κι ὁ ζωγράφος σου, ἀπ' ὅ,τι ἀκούω, εἶναι ἀξίως ἄνθρωποι κι ὅλοι τους ἔχουν δίκιο. Μάθε λοιπόν πώς ὅτανε γεννήθηκα, ἡ φύση μοῦ ἔχε δώσει γιά προικιό ὅλα τά βίτσα αὐτά πού βρήκανε οἱ φυσιογνωμιστές καί στήν πραγματικότητα πολλά περσότερα. Πολύ παιδεύτηκα ὥσπου νά τά βρῶ. Ὑστερα κάθισα καί τά μελέτησα δίχως παράπονο καί πίκρα στήν καρδιά μου. Γατάλαβα πώς ἦτανε ὁ πιό τρανός ἐχτρός μου κι ἀντρίκια θέλησα νά τά νικήσω. Ἔτσι κατάφερα τ' ἀντίθετα τῶν βίτσων μου δεύτερη φύση μου νά κάνω. Γιά τοῦτο τό κατόρθωμα τό πρῶτο μου, μάθε καλέ μου βασιλιά τοῦ Ἀραβιστάν, πώς νιώθω ἐγώ, ὁ Μωστής, τήν πιό μεγάλην περηφάνεια".

Δημήτρης Θεοδορίδης

ΝΑ ΣΜΙΑΒΥΒΙΣ ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΣΟΥ

Στρίψε κατά τόν ἑαυτό σου, καί παρατήρησε. Κι ἂν δέν εἶσαι ὁμορφος ἐκόμα, κάνε ὅ,τι κάνει ὁποῖος φιάνει ἀγάλμα, γιά νά τ' ὁμορφάνει: Τό πελεκάει ἀπό δῶ, τό ἰσιώνει ἀπό κεῖ, κάνει τούτη τή γραμμή λεπτότερη καί τήν ἄλλη καθαρότερη, ὥσπου νά γενεῖ τό ἔργο του ὁμορφιάς εἰκόνα.

"Ἔτσι, ἴδια καί σύ κάνε: πελέκα καθετί ὀποῦναι περιττό, ἴσιωσε κάθε στραβό, φώτισε τό κάθε σκοτεινό, δούλεψ' ἔτσι ὥσπου νά τά κάνεις ὅλα ν' ἀχτινοβολοῦνε ὁμορφιά, καί μήν παύεις νά σμιλεύεις τ' ἀγάλμά σου, ὥσπου ν' ἀχτινοβολήσει μέσα σου ἀρετῆς λαμπρόδα καί ὥσπου νά δεῖς τήν ἕψιστη τελειότητα νά φωλιάζει σίγουρα στ' ἄγια τῶν ἀγίων τ' ἀμόλευτα.

Ἰωάννης. "Γιά τήν ὁμορφιά" ('Από τίς "Ἐννεάδες").

Μετάφρ. Τίμ. Τ. Βρατσάνου

ΜΑΡΜΑΡΟ ΚΑΙ ΓΛΥΠΤΗΣ

Γιά νά μεγαλώσει ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὑποχρέωση νά ξαναφτιάξει τόν ἑαυτό του.

Δέν μπορεῖ ὅμως νά τότε ξαναφτιάξει χωρίς λύπη, γιατί αὐτός εἶναι ἄμωρο μαζί καί γλύπτης. Ἐρέπει, πελεκώντας με δυνατές σφυριές, νά πετάξει ἀπό τήν ἴδια τήν οὐσία του ὅ,τι περισσεύει, γιά νά πάρει στό τέλος τήν ὄψη του τήν ἀληθινή.

'Αλ. Καρρέλ. Μετάφρ. Τίμ. Τ. Βρατσάνου

ΤΟ ΔΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

Μέσα ἀπ'τά σπλάγχνα τοῦ μαρμάρου ὡς μέσα ἀπό κοχύλι
μαργαριτάρι τὸ ἔγνωστο ἀριστούργημα ἔχει φέρει
στοῦ ἡλίου τὸ φῶς, τοῦ καλλιτέχνη τὸ ἔξιον καὶ ἅγιον χέρι
μέσα ἀπ'τά σπλάγχνα τοῦ μαρμάρου ὡς μέσα ἀπό κοχύλι.
Γι' αὐτό τοῦ πόνου τῆ σοφῆ μὴν καταριέσαι σμίλη
στό στήθος σου χτυπήματα σκληρὰ καὶ ἄν καταφέρει.
Μέσα στά σπλάγχνα σου καθὼς σέ μάραρο ἢ κοχύλι
γυρεύει τὸ ἔγνωστο ἀριστούργημα στό φῶς νά φέρει.

Μελισσάνθη. Ἐπί τῆς "Προφητεῖες"

ΓΛΥΠΤΑΙ ΤΩΝ ΠΕΠΡΩΜΕΝΩΝ ΜΑΣ

"Ὅσον καὶ ἄν εἶναι βαθύ τὸ συναίσθημα τῆς ἀτελείας μας, τὸ
συναίσθημα τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς σμικρότητός μας, ἕλλο τόσον βα-
θεῖα πρέπει νά εἶναι ἡ πίστις μας ὅτι ἐγκλείοντες μέσα μας τὸ αἰ-
ώνιον πνεῦμα, πλασμένοι κατ'εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ αἰωνίου, παρ'
ἄλλας τὰς ἀτελείας καὶ τοὺς περιορισμούς τῆς ὕλης, εἰς τὴν ὁποίαν
περικλειόμεθα, θά ἐνωθῶμεν μίαν ἡμέραν μέ τόν Θεόν.

Τό θεῖον πνεῦμα, ὁ μυστικός Χριστός, ὁ ὁποῖος θπάρχει εἰς
κάθε ἀνθρωπίνην καρδίαν, ὁ ὁποῖος εἶναι παρῶν καὶ ὅταν ἀκόμη δέν
κίση ἀνάμεθα τὴν παρουσίαν του, εἶναι ἐκεῖνος πού θά μᾶς ὑποβοη-
θήσῃ καὶ θά ἐπιταχύνη τὴν πνευματικὴν μας ἐξέλιξιν. Ἐκεῖνος πού
θά μεταβάλῃ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν μας εἰς ζωὴν ὑπεράνθρωπον, ἐγ-
κλείουσιν ἐν σπέρματι τὰς λαμπρότητας τῆς θείας ζωῆς.

Ἐἰς τὴν ψυχὴν ἐκάστου ἀνθρώπου περικλείεται μία δημιουργός
δύναμις τῆς ὁποίας ἀγνοοῦμεν ἀκόμη τὴν ὕπαρξιν καὶ τὰς θαυματουργ-
οὺς καὶ ἀκατανίκητους ιδιότητας. Καὶ ὅπως οἱ ὑπέροχοι γλύπται
ἐποτυπώνουν εἰς τὰ ἔψυχα μάραρα τὰς περικαλλεῖς ἐμπνεύσεις τῶν
ψυχικῶν των ἐξάρσεων καὶ δίδουν ζωὴν καὶ κάλλος εἰς τοὺς ἄμορ-
φους ὀγκολίθους, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς, ἀποκλειστικοὶ δημιουρ-
γοὶ καὶ γλύπται τῶν πεπρωμένων μας, δυνάμεθα νά λαξεύσωμεν εἰς
τὰ ἄμορφα ἐκὼς πετρώματα τῆς ψυχῆς μας τὴν θεῖαν εἰκόνα τὴν ὁ-
ποίαν ἐνέκλεισε μέσα μας αὐτός ὁ Θεός καὶ ἀπαλλάσσοντες αὐτὴν ἀ-
πὸ τὸ σκοτός καὶ τὴν σκωρίαν τῆς ὕλης νά τὴν ἀφήσωμεν ν' ἀκτινο-
βολήσῃ ἀθάνατος, φωτεινὴ, αἰγλήεσσα ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ ὀρίζον-
τος, διαχύνουσα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, μαζί μέ τὸ κάλλος, τὴν πα-
ρηγορίαν καὶ τὴν ἐλπίδα.

Δημήτριος Νομικός. Ἐπί τῆς διαλέξεως "Δι' μνησεῖς τοῦ Ἰησοῦ"
τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ βιβλίον "Θεοσοφικαὶ μελέται" (ἔκδ.
"Θόρος")

ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗ

Τά ύπάρχοντά μου εἶναι ὅλος ὁ κόσμος.
 Τά μαζεύω σ' αὐτό τό βιβλίο, καθώς
 ὁ τσοπάνης τ' ἀρνιά του ὅταν πέφτει τό σούρουπο
 μέσ στό λειβάδι-

"Ὅχι πώς βράδυνασε, ἀλλά
 εἶναι θεῖες οἱ μέρες μας, οἱ ὥρες τους" θεῖα
 τά λεπτά κ' οἱ στιγμές τους. Ἡ ἐγώ
 δέ θυμᾶμαι καλά, ὅμως ἔχω,
 δέν ξέρω,

τὴν ἐντύπωση πάντοτε
 πώς κάποιος μοῦ ζήτησε
 νά ὁμορφήνω τόν κόσμο.

Νικηφόρος Βρεττάκος. Ἀπό τή συλλογή "Τό βάθος τοῦ κόσμου"

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ

Γιατί ὁ ἄνθρωπος, θά μοῦ πεῖτε, γιά νά φτάσει στήν κατάστα-
 ση τῆ θεϊκῆ, ἔχει ἀνάγκη νά περάσει ἀπ' ὅλη αὐτή τήν πείρα, νά
 θυφιστεῖ μέσ στό καιό, νά ὑποστεῖ τόν πόνο; Ἀφοῦ ὁ Θεός εἶναι
 δύναμη κι ἀγάπη, γιατί νά μή δημιουργήσει τόν ἄνθρωπο ἀπ' τήν ἀρ-
 χή τέλειο κ' ἔτσι νά τόν ἀπαλλάξει ἀπ' αὐτό τό μακρὸ ταξίδι τῶν
 πόνων;

Ὁ βεβαίως ὁ Λόγος, δηλαδή ὁ Θεός, θά μπορούσε νά τόν δημιουρ-
 γήσει τέλειο τόν ἄνθρωπο. Δέν τό θέλησε, γιατί ἂν δημιουργοῦσε
 ἄνθρωπο συνολικά τέλειο, θά ἦτανε σά νά δημιουργοῦσε μηχανή, αὐ-
 τόματο. Ὁ Θεός ἔδωσε στόν ἄνθρωπο θέληση ἐλεύθερη. Θέλησε ὁ
 Θεός νά φτάσει ὁ ἄνθρωπος ὁ μόνος του, μέ τή δική του τήν πείρα,
 στή γνώση, στήν αὐτοσυνειδηση καί τελικά στή θεό-
 τητα. Θέλησε ὁ Θεός νά εἶν' ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερος κι ἀνεβαίνοντας
 νά μπορέσει ν' ἀναγνωρίσει τόν ἑαυτό του σ' ὅλες του τίς περασμέ-
 νες τίς ἀδυναμίες, σ' ὅλους του τούς περασμένους τούς πόνους, γιά
 νά αἰσθανθεῖ συμπάθεια γιά τίς ἀδυναμίες τῶν ἀδερφῶν του καί γιά
 ν' ἀνοίξει μέσα του τό θεϊκό λουλούδι τῆς συμπόνιας καί νά τόν
 ἐποιμάσει γιά τόν ὑπέροχο ρόλο τοῦ σωτήρα τοῦ κόσμου. Τό θέλησε
 ὁ Λόγος, μά ὄχι μέ τή συνηθισμένη τή σημασία τῆς λέξης. Τό θέ-
 λησε μέ τήν ἔννοια τῆς ἀναγκαιότητος.

Αἰμέ Μπλέκ (Aimée Blech). Ἀπό τό "Στούς πονεμένους"
 Μετάφρ. Μαργ. Γ. Οἰκονόμου σελ. 24-25 ("Ἐκδ. "Οὐρσος")

Η ΤΡΑΧΙΑ ΖΩΗ ΚΙ Η ΠΕΙΡΑ

Τόν φήνει τόν άνθρωπο ή τραχιά ζωή κι ή πείρα.

Μένανδρος (Δ' αιώνας π.Χ.)

'Από τήν κωμωδία "Ο δύσκολος"

Μετάφρ. Ορασυβ. Σταύρου

ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ ΚΑΤΑΣΤΗΘΑ

"Τά ρεύματα τής ανωτέρας ζωής είναι πάντοτε προσιτά εις εκείνον όστις θέλει νά συντονίση μέ αυτά τούς κραδασμούς του".

Ή φράση αυτή είναι τό σήμα κύκλου θεοσόφων πού καταγίνονται έντατικά μέ τήν έσωτερική φιλοσοφία.

Τό σήμα αυτό στήν πρώτη ματιά φαίνεται αντίθετο από τή Θεοσοφική διδασκαλία τής βαθμιαίας εξέλιξης τών "Ήγώ" μέ τίς διαδοχικές ένσαρκώσεις.

Γαί λέω στήν πρώτη ματιά γιατί άν εξετάσουμε καλά τή φράση πού άποτελεϊ αυτό τό σήμα θά ίδούμε πώς δέν ύπάρχει ούσιαστική αντίθεση.

Πραγματικά τό σήμα λέει πώς μπορεί κανένας νά φτάσει σέ ανώτερη ζωή άν ΘΕΛΕΙ, και τονίζω ιδιαίτερα τή λέξη "θέλει", νά συντονίσει τούς κραδασμούς του μέ τά ρεύματά της, άν δηλαδή επιθυμήσει ζωηρά τήν ανώτερη ζωή, τόσο ζωηρά ώστε τό ενδιαφέρον του γι' αυτή νά ξεπερνά κάθε άλλο ενδιαφέρον, κάθε επιθυμία, κάθε πόθο, κάθε επιδίωξη σχετική μέ τήν κατώτερη ζωή πού ζεϊ.

"Ας πλησιάσουμε περισσότερο αυτή τήν ιδέα γιά νά τή δούμε καλύτερα. Σύμφωνα μέ τίς θεοσοφικές διδασκαλίες περνά κανείς από τή μιά ζωή σέ μιά άλλη ανώτερη μέ τήν εξέλιξη. Τί είναι όμως εκείνο πού εξελίσσεται σέ μᾶς; Μήπως τό σῶμα μας, τό φυσικό μας δηλαδή σῶμα από αίμα, σάρκες και όστά;

"Όχι βέβαια γιατί αυτό μετά τό γεγονός πού ονομάζουμε "θάνατο" διαλύεται "εις τά έξ ὧν συνετέθη".

Μήπως τά αισθήματα, οί επιθυμίες και τά πάθη μας; Δηλαδή τό θυμικό μας σῶμα;

Ότε αυτό βέβαια γιατί κι αυτό διαλύεται "εις τά έξ ὧν συνετέθη" λίγο πιά έπειτα από τό φυσικό.

Μήπως οί σκέψεις μας, δηλαδή τό κατώτερο νοητικό σῶμα μας, εξελίσσεται;

Ότε κι αυτό βέβαια γιατί κι αυτό υποτάσσεται στό νόμο τής φθοράς, τής διάλυσης και τοῦ άφρατισμοῦ.

Τί είναι λοιπόν εκείνο πού εξελίσσεται σ' έμᾶς;

Δέ μπορεῖ βέβαια νά εἶναι ἄλλο παρά ἐκεῖνο πού δέ χάνεται οὔτε ἀφανίζεται, ἐκεῖνο πού εἶναι ἀθάνατο, εἶναι ἡ ψυχή μας, τό ἀληθινό "Ἐγώ", γυμνό από τά διάφορα χοντροτέρα ἢ λεπτότερα φορέματα, εἶναι ὁ ἀθάνατος διανοητής.

Τί εἶναι ὁμως διανοητής;

Ἡ ἐσωτερική φιλοσοφία μᾶς λέει ὅτι διανοητής εἶναι ἕνας σπινθήρας από τή Μεγάλη Πεντρική Φλόγα, εἶναι ὁ Θεός πού βρῖσκει μέσα μας, εἶναι ἡ ἀλήθεια, πού κι αὐτή ὀλόκληρη ὑπάρχει μέσα μας.

Ἄς ἐξετάσουμε τώρα καλά τόν ἑαυτό μας. Ἐννοοῦμε αὐτό τό πράγμα, ἔστω καί μόνο θεωρητικά;

Ἐννοοῦμε τί εἶναι αὐτό πού ἐξελισσεται;

Ἐννοοῦμε πόσο μεγάλες δυνάμεις ὑπάρχουν σ' αὐτό σέ λανθάνουσα κατάσταση;

Ἄν τό ἐννοοῦμε καλά αὐτό τό πράγμα τώρα, γιατί νά μήν τό ζήσουμε ἀμέσως;

Γιατί νά περιμένουμε τό μεγάλο δάσκαλο, τόν πόνο, νά μᾶς ἀνταγκάσει νά τό ζήσουμε ἐργότερα, ὕστερα από πολλές ἐνσαρκώσεις;

Ἄφοῦ ἐννοοῦμε ὅτι ἡ ζωή πού ζοῦμε μέ τίς ἐλπίδες καί τίς ἐπιδιώξεις καί τούς φόβους της, μέ τίς μερικές ἀγάπες της πού εἶναι μιᾶ ἀπλή προέκταση τῆς ἀγάπης τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἀφοῦ βλέπουμε πώς αὐτή ἡ ζωή μας εἶναι κατώτερη ζωή, γιατί νά μήν πετάξουμε ἀμέσως, γιατί νά μήν ἀπαρνηθοῦμε ὅλα ὅσα κατώτερα περιβάλλον τήν πρόσκαιρη τωρινή προσωπικότητά μας γιά νά ζήσουμε μιᾶ ἐνύτερη ζωή;

"Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀρτήτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖτω μοι".

Ὅσοι λοιπόν ἐννοοῦμε αὐτές τίς ἀλήθειες εἴμαστε ὅλοι, δίχως ἐξαίρεση, σέ θέση νά θέλουμε νά συντονίσουμε τούς κραδασμούς μας μέ τά ρεύματα τῆς ἀνώτερης ζωῆς.

Δέν τό κάνουμε ὁμως. Γιατί;

Θά ἐξετάσουμε αὐτό τό "γιατί" λίγο παρακάτω.

Ἄς δοῦμε τώρα ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νά συντονίσουν τούς κραδασμούς τους μέ ρεύματα ἀνώτερης ζωῆς.

Ἄφοῦ ξέρομε πόσο κολοσιαῖες εἶναι οἱ δυνατότητες πού ὑπάρχουνε μέσα μας πρέπει θεωρητικά νά παραδεχτοῦμε πώς ὁ κάθε ἄνθρωπος ἀνεξάρτητα από βαθμό ἐξέλιξης μπορεῖ νά συντονίσει τούς κραδασμούς του μέ ρεύματα ζωῆς ἀνώτερης, φτάνει μόνο νά θέλει.

Κοῦ φαίνεται ὁμως πώς δέν κάνω λάθος ἂν παραδεχῶ πώς ἡ συντριπτική πλειονοψηφία τῶν ἀνθρώπινων προσωπικοτήτων οὔτε κἀν ὑποπεύεται τήν ἑπαρξη μιᾶς ἀνώτερης ζωῆς ἔξω από τήν γῆ. Ὁ πλοῦτος, οἱ ἀπολάυσεις, ἡ εὐμάρεια, ἡ δόξα, οἱ τιμές, ἡ δί-

φα τῆς γήινης ἐπιστήμης, ἡ ἀγάπη τῶν δικῶν τους, τοῦ ἑαυτοῦ τους δηλαδή, καί καθετί καλό ἢ εὐχάριστο πού μπορεῖ νά τοὺς δώσει ἡ γήινη ζωὴ εἶναι τό ἅπαντο τῆς εὐτυχίας τους.

Ὡς λοιπόν αὐτοὶ μποροῦν νά θέλουν νά συντονίσουν τοὺς κραδασμούς τους μέ ρεύματα ἀνώτερης ζωῆς ἀφοῦ οὔτε κἀν ὑποπτεύονται πὼς ὑπάρχει ζωὴ ἀνώτερη ἀπ'αὐτὴ πού ζοῦν;

"Ἄν ὑπῆρχε τρόπος νά διακρίνουν ἀμέσως τὴν ἀνώτερη ζωὴ καί νά θελήσουν νά συντονιστοῦν μέ τοὺς κραδασμούς της θά τοὺς ἦταν ἀμέσως προσιτά τὰ ρεύματά της.

Μόνο πού γιὰ τὴν ὥρα δέν εἶναι σέ θέση νά θελήσουν. Καί λέω "γιὰ τὴν ὥρα" γιατί ἀργότερα ὁ μέγας δάσκαλος, ὁ πόνος, θά τοὺς μάθει πὼς ὅλες οἱ παλιές τους οἱ ἐπιδιώξεις ἀνήκουνε σέ μιὰ ζωὴ κατώτερη καί πὼς ὑπάρχει ἀνώτερη ζωὴ ἅπου πρέπει νά φτάσουνε τό γρηγορότερο ἢν θέλουνε νά ἀπαλλαγτοῦν ἀπὸ τόν πόνο.

(Συνεχίζεται)

T.T. Βρατσάνος

ΤΟ ΑΛΕΤΡΙ

Τ'ἀσκιά τῶν σύγνεφων γιομόσανε καί πάλι.
Τά πρωτοβρόχια ἀρχίσανε.
Τοῦ ξανθομάλλη τοῦ Ἄλωνάρη τά προικιά
μέσ στους σιτοβολῶνες σωριαστήκανε.
Οἱ σπόροι περιμένουν τό γιορτάσι τους.
Ναί, λαχταροῦν τόν ἐρχομό
τῆς μέρας κείνης τῆς μεγάλης,
τῆς μέρας τῆς θυσίας.
Ποιό τάχα νά ἔχουν ριζικό;
Θά φιληθοῦν σκληρά
ἀπ'τοῦ ἀνεμόμυλου τά πέτρινα τά χεῖλια
-ἔθελα θύματα τῆς σκοπιμότητος
τοῦ κόσμου τῶν μορφῶν-
ἢ θά ριχτοῦν ἀπ'τό σπορέα
πάνω στά μαῦρα χώματα τῆς νιοσκαμένης γῆς
νά γίνουν πάλι
-γιὰ πόσο τάχατες;-
κανάλια, πράσινα τὴν ἀνοιξη,
χρυσά τό θεριστή, τῆς Ζωῆς;
Τά πρωτοβρόχια ἀρχίσανε.
Ἦρθε ὁ καιρός καί πάλι τοῦ ἀλετριοῦ.

Λημήτρης Θεοδωρίδης

Η ΜΗΛΙΑ

Ἡ μηλιά στό γκρεμό ριζωμένη
τή μεγάλη στιγμή περιμένει,
κάποιον κάποτε νά 'ρθεῖ κοντά.

Εἶναι κρίμα νά πᾶνε χαμένα
τόσα μῆλα γλυκά, ζουμερά,
στό γκρεμό τό βαθύ πεταμένα.

Δημ. Θεοδορίδης

ΣΤΟ ΠΙΟ ΨΙΛΟ ΚΛΑΔΙ

"Ἐτσι καί τό γλυκόμηλο μονάχο κοκκινίζει
Στοῦ κλωναριοῦ τήν ἄκρη
Στεγνό στό πιό φηλό κλαδί· κ'οἱ μηλοτρυγητάδες
Τόχουνε ξεχασμένο·
Μά δέν τό ξέχασαν, ἀλλά νά φτάσουν δέ μπορούσαν.

Σαπφώ. 'Από τά "Ἐπιθαλάμια" (ἀπόσπ. 116)
Μετάφρ. 'Ηλ. Σουτιερίδη

ΟΑ ΦΤΑΣΕΙΣ

'Από πόνο σέ πόνο
κι ἀπό δάκρυ σέ δάκρυ θά φτάσεις.
Μή φοβᾶσαι.
Δές τό Τέρας ἐκεῖ πέρα πῶς λάμπει.

'Από πόνο σέ πόνο
κι ἀπό δάκρυ σέ δάκρυ μονάχα θά φτάσεις.

'Από πόνο σέ πόνο
κι ἀπό δάκρυ σέ δάκρυ, γιατί;
"Ἐνας πόνος
κ' ἕνα δάκρυ μονάχα θά φτάσουν.
Εὐπνα, ξύπνα καί κοιτά,
τεντωμένο μυαλό
καί καρδιά μέσ στή φλόγα πού βράζει·
σ' ἕνα σῶμα μαζί
προχωρήστε καί φτάστε.

'Αγλ. Ζάννου. 'Από τά "Ποιήματα"

ΝΑ ΞΥΠΝΑΣ ΨΥΧΕΣ

Κύτταξε νά ἔχης ἓνα σκοπό, κι αὐτός εἶναι νά ξυπνᾷς ψυχές. Κυρίως γι' αὐτό τό λόγο γίνεται ὄλη ἡ πνευματική κίνησις. Τίποτα ἄλλο δέν ἔχει σημασία.

Ἐπί τῷ βιβλίῳ "Ὁ Σίλβερ Μπέρτς μιλεῖ καί πάλι"
Μετάφρ. Ἐλένης Βάλβη

II ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ἈΜΑΡΤΩΛΩΝ

Ὁ Χριστός ἦταν ρεαλιστής. Αὐτό τό χαρακτηριστικό τό ἔχασαν πολλοί πού ἔγιναν κήρυκες τῆς διδασκαλίας Του. Παίρνουν κάποιο δόγμα καί τό τεντώνουν τόσο, πού χάνει τήν πρακτικότητά του. Ἢ ἔτσι ὁ Χριστιανισμός μας γίνεται μιᾶ ἰδέα πού ἔν τήν ἐφαρμοζαμε θά ἔκλεβε ἀπό τήν ζωή τήν ζωντανία της καί τήν χαρά της. Ἢ ἁμαρτία εἶναι διάχυτη ἀνάμεσά μας. Οἱ ἁμαρτωλοὶ μᾶς περιτριγυρίζουν. Τί πρέπει νά κάνουμε ἐμεῖς οἱ θρησκευόμενοι; Νά ρίξουμε μιᾶ ματιά στόν ἁμαρτωλό κόσμο καί νά ἀποσυρθοῦμε σέ κανένα μοναστήρι, σέ κανένα κελλί; Κάνουμε τόν ἐξῆς συλλογισμό: "Ἄν βάλουμε τό καλό τό μῆλο μέ τά χαλασμένα, δέν μπορεῖ τό καλό νά φτιάξῃ τά χαλασμένα. Μᾶλλον τά χαλασμένα θά ἐπιδράσουν στά καλά τά μῆλα. Κ' ἔτσι προέρχεται ἡ θρησκευτική ἀπομόνωσις ἐκείνων πού νομίζουν ὅτι εἶναι υγιεῖς καί ἐκείνων πού θεωροῦνται ὡς ἐπικίνδυνοι καί ἀπεχθεῖς ἁμαρτωλοί.

Ἦνας γέρος, πραγματικά ἅγιος ἄνθρωπος, παραπονέθηκε πού ὁ ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας δέν ἐρχόταν νά τόν ἐπισκεφθῇ συχνά. Στό παράπονό του αὐτό ὁ ἐφημέριος ἀπήντησεν: "Ἄκουσε φίλε μου, ἀδελφέ" εἶμαι τόσο ἀπληροχρησμένος, προσπαθῶντας νά φέρω ἁμαρτωλοὺς στόν δρόμο τοῦ Χριστοῦ, πού δέν μοῦ μένει καιρός γιά τούς ἁγίους. "Ὅταν, ὅμως, θά βρεθοῦμε στίς οὐράνιες μονές μας θά ἔλθω καί θά καθήσουμε μαζί ὅσο θέλεις".

Τό 1ε' κεφάλαιον τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Λουκᾶ ἀρχίζει: "Ἦσαν δέ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καί οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ". Πήγαιναν κοντά του, ἀλλά δέν πήγαιναν κοντά αὐτοῦς τακτοῦς ἱερεῖς καί θρησκευτικοῦς των ἡγέτας. Αὐτοὶ ἀπεσύρθησαν σέ μιᾶ Γοιωνία αὐτοαγιασμοῦ καί αὐτοδικαιοσύνης. Οἱ δέ ἁμαρτωλοὶ ἄς πᾶνε στήν αἰώνια Γόλασι, ἀρχεῖ οἱ δικές μας ψυχές νά σωθοῦν. Ἄλλά δέν ἔφθανε αὐτό. Τά ἔβαλαν μέ τόν Χριστό, γιατί δέν τούς ἀκολουθοῦσε στήν τακτική τους αὐτή. Στ' ἀλήθεια, τί θράσος ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Καταστρώνει ἓνα πρόγραμμα πίστεως καί διαγωγῆς καί θέλει καί τόν ἐνανθρωπήσαντα Θεό νά τόν βάλῃ στό ἀνθρώπινο καλούπι του. Γι' αὐτό καί προκοπή δέν βλέπουμε. Γι' αὐτό οἱ ἁμαρτω-

λοί γίνονται άμαρτωλότεροι και οί Φαρισαίοι φαρισαϊκώτεροι. Δέν βλέπουμε άνάμεσα μάς τήν ενέργεια τή σωτήρια του Θεού, γιατί δέν κάμνουμε ό,τι θέλει Έκείνος, αλλά προσπαθοΰμε νά Τόν κά- νουμε νά κάμη ό,τι θέλουμε έμείς. Άποτέλεσμα. Παράλυσις πνευ- ματική. Αύξησις τής σαπίλας. Διαίρεσις μεταξύ Λαού και Ιλήρου. "Έχθρα και καχυποψία μεταξύ τους.

Τού θυμίζουν τήν γυναίκα εκείνη πού θυμωμένη στράφηκε στον Έροκήρυκά της, λέγοντάς του ότι έπρόκειτο νά φύγη μιά για πάν- τα άν μιά κοπέλλα, πού έρχόταν και καθόταν δίπλα της, δέν άλλα- ζε θέσι. "Κυρία μου, αυτή ή κοπέλλα τελευταία σώθηκε από μιά προμερά άμαρτωλή ζωή. Ήταν άσωτη. Έσπασε τήν καρδιά του Θεού και τής μάννας της. Ένα θαΰμα έγινε στή ζωή της, όταν δέχθηκε τον Χριστό ως Σωτήρα της και Κύριον. Άναγεννήθηκε. Έγινε και- νούργιο κτίσμα έν Χριστώ Ήησού. Παραπονεΐσθε ότι κείνεται και κλαίει διαρκούντος του κηρύγματος και σάς ένοχλεΐ; Άλλ' αυτό συμβαίνει γιατί ή καρδιά της είναι γεμάτη από χαρά κι' εύγνωμο- πνία για τον Χριστό, πού τήν έσωσε. Μαζί της πρέπει νά χύνετε έξυγνα χαράς, παρά νά σηκώνετε φωνή κατακρίσεως". "Όχι, δέν μπο- ρώ νά τό κάμω. Τί; Ή εκκλησία μάς θά γεμίση από κλαίοντασ ά- μαρτωλούς; Άντοί οί συναισθηματισμοί νά μάς λείπουν. Χρειάζον- ται ή σοβαρότης και ή συγκράτησις των συναισθημάτων. Έγώ πάν- τως έζησα μιά ζωή δίκαιη, καλή. Δέν κάμνω κανένα θόρυβον για' αυ- τό". "Άκουσε κυρία μου, θά σέ συμβουλευσω νά πᾶς νά βρῆς τήν κοπέλλα αυτή ιδιαιτέρως και νά μιλήσης μαζί της, θά σέ βοηθήση πολύ ν' άπαλλαγῆς από τήν αυτοδικαιώσιν σου και νά ένδυσῆς τον Χριστόν".

Μία τέτοια συμβουλή θά ήθελα νά δώσω κι' έγώ σέ σένα φίλε ά- μαρτωστά μου, πού προσπαθεΐς νά διατηρήσης τήν άπομόνωσι τής ά- γιότητός σου και τήν άποκλειστικότητα τής Έκκλησίας του Χρι- στού: Μή μοιάσης μέ τον πρεσβύτερο υίο τής παραβολῆς, πού θυμω- ησε, όταν έμαθε ότι ό άσωτος υίός, ό χαμένος άδελφός του, γύρισε στο σπίτι, και δέν ήθελε νά μπῆ, για νά γιορτάση τήν σωτηρία κι' επιστροφή του. Νά, τί έγινε: Ό αυτοδικαιωμένος πρεσβύτερος υί- ός έμεινε έξω τής πατρικής οικίας, ένω ό επιστρέφας άσωτος βρέ- θηκε τελικά μέσα. Τό τέλος είναι τό σπουδαίο. Δέν θέλει ό Πατέ- ρας Θεός νά νομίζης ότι είσαι δίκαιος όλη τή ζωή σου και στο τέλος του δρόμου ν' άποκλεισθῆς από τήν ίδια τήν αυτοδικαιώσιν σου. Μιά μονάχα πράξις σου μπορεΐ νά σέ οδηγήση στήν άγκαλιά του Θεού: Ή άναγνώρισις τής άσπτείας σου και ή επιστροφή σου στον Θεό διά του Ήησού Χριστού. Σήκω. Έλα στο σπίτι του Θεού. Μά έκπλαγῆς, όταν δέν βρῆς τον πρεσβύτερο υίο, πού νόμιζε πως ήταν του Πατέρα πάντα. Οά βρῆς όμως τήν άγκαλιά του Πατέρα Θεού κατάνοικτη για' σένα. Οά σέ κατακρίνουν οί Φαρισαίοι και οί γραμ- ματεΐς, άλλ' εκείνο πού σ' ένδιαφέρει είναι ή θέριη τής θείας άγ- γαλις. Άς τούς πρεσβυτέρους νά θυμώνουν όσο θέλουν. Μελέτησε

προσεκτικά τήν παραβολή τοῦ άσώτου άπό τό έλατήριο τῆς άφετηρί-
ας της, ώς τό τέλος της.

Ἡ προσευχή μου είναι νά τελειώσης όπως ό άσωτος.

Σπῦρος Ζωδιάτης, εύαγγελικός ιεροκήρυκας
(Ἐναδημοσιεύεται άπό τήν έφημερίδα "Ἔθνος, τῆς 8/2/1963).

ΑΣ ΜΗΝ ΑΠΟΣΤΡΕΦΩΜΕΘΑ

"Ας μήν άποστρεφώμεθα κανέν πλάσμα όσον βδελυρόν καί άν μās
φανῆ. Καλύτερα είναι νά ρυπανθώμεν ζητοῦντες νά βοηθήσωμεν καί
νά σώσωμεν εκείνους πού έκυλίσθησαν εις τόν βόρβορον παρά νά ά-
πομακρυνθώμεν άπό αὐτούς διά νά μή κηλιδωθῆ ἡ άγνότης μας.

Δημ. Νομικός. Ἐπό τήν έμιλ. "Περί θυσίας"
(Βλ. "Θεοσοφικά μελέται" σελ. 63 έκδ. "Ούρσος").

ΤΟ ΠΙΠΡΑΚΙ

Νερό για νάχεις καθαρό άπό κάθε μόλεμα, μέ φρέσκο μύδαλο
νά τρίψεις πρέπει τό μέσα τῆς στάμνας πού θά τό βάλεις κ' ύστερα
στόν ήλιο νά τήν άφήσεις.

Μέ τῆς έγκαρτέρησης τό μύδαλο έτριφα τή στάμινα τῆς φυχῆς,
νά φύγει ό βούρκος τῆς κακίας καί νά λάμψει τό νερό τῆς άρετῆς
τό κρουσταλλένιο.

Καί νά ἡ ψυχή μου. Είναι δίχως πάθη. Ὁ ήλιος λάμπει ανάμε-
σα άπ' αὐτό τό διάφανο νερό, ανάμεσ' άπό τό νερό τῆς άμόλευτης τε-
λειότητας. Μιά τό νερό δέν πίνεται. Ἡ στάμινα τρίφτηκε μέ πιπρα-
κί.

Μωρίς Μάγκρ (Maurice Magre). Ἐπό "Τό βιβλίον τῶν μισόκλει-
στων λωτῶν". Μετάφρ. Μαρ. Οίκονόμου

ΤΙ ΓΥΡΕΥΒΙ Σ ΘΕΟΣ ΛΠΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Ὁ Θεός δέ γυρεύει άπό τούς άνθρώπους τίποτα τό έξαιρετικό.
Μόνο νάχουν έμπιστοσύνη σ' αὐτό τό κομματάκι τους πού είναι Ἐ -
κεῖνος.

Ζάν Ἐνούιγ (Jean Anouilh), ό μεγάλος σύγχρονός μας γάλ-
λος θεατρικός συγγραφέας. Ἐπό τό δράμα του "Ὁ κορυθαλφός"

Μετάφρ. Δημήτηρ Μυράτ

Η ΠΟΙΝΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ

Είναι άκατανόητο και απαράδεκτο νά διατάσσει ό Νόμος φόνο για νά άποτρέψει τούς ανθρώπους νά κάνουν αυτό τό ίδιο πράγμα πού κάνει κι αυτός, δηλαδή φόνο;

"Όχι, δέν έχει ή πολιτεία τό δικαίωμα νά παραβαίνει τή θεία έντολή "Ού φονεύσεις". Τίποτα δέ μπορεί νά τής δώσει αυτό τό δικαίωμα. Τίποτα δέ μπορεί νά τήν κάνει νά παραβαίνει τά λόγια του Άπόστολου Παύλου: "... μηδενί κακόν. Προνοούμενοι καλά ενώπιον πάντων τών ανθρώπων· εί δυνατόν, τό έξ υμών μετά πάντων τών ανθρώπων ειρηνεύοντες· μή έαυτούς εκδικούντες, αγαπητοί, αλλά δότε τόπον τή όργη· γέγραπται γάρ έμή ή εκδίκησις, έγώ ανταποδώσω λέγει Κύριος (Ρωμ. ιβ΄17-19).

Ότε τά λόγια τής Γραφής: "μή ειπής τίσομαι τόν έχθρόν μου, άλλ' ύπέμεινον τόν Κύριον ίνα σοι βοηθήσῃ" (Παροιμ. κ' 22). Καί ούκ εκδικάται ή χείρ σου και ού μηνιείς τούς υίούς του λαού σου" (Λευϊτ ιθ' 18).

Η θανατική ποινή είναι ανεπανόρθωτη. "Αν δηλαδή άποδειχθῃ ότι μιá θανατική εκτέλεση είναι άποτέλεσμα δικαστικής πλάνης δέν μπορούμε βέβαια νά ξαναδώσουμε τή ζωή σ' αυτόν πού σκοτώσαμε από πλάνη. Είναι ζωντανό ακόμα τό φρικιαστικό παράδειγμα εκτέλεσης άθώου στην Άγγλία. Είναι τάχα μοναδικό αυτό τό παράδειγμα στον κόσμο;

Σκοπός τής κοινωνίας δέν πρέπει βέβαια νά είναι ή καταστροφή του ανθρώπου στό πρόσωπο του έγκληματία, αλλά ή καταστροφή του έγκληματία πού υπάρχει μέσα στον άνθρωπο.

Τό έγκλημα είναι άποτέλεσμα νοσηρής ήθικῃς και συναισθηματικῃς κατάστασης του έγκληματία, και τόσο περισσότερο νοσηρής όσο τό έγκλημα διαπράττεται μέ ψυχραιμία και περίσκεψη. Κάθε έγκληματίας είναι λοιπόν άρρωστος ήθικά και ψυχικά. Ο ήθικά άρρωστος άνθρωπος, πού ρέπει προς τό έγκλημα, εγκληματεϊ μ' όλες τίς άπειλές των νόμων, ενώ ό διανοητικά και ήθικά υγιής άνθρωπος και όταν δέν υπάρχει άπειλή ποινῃς δέν εγκληματεϊ.

Οι σημερινές πολιτισμένες κοινωνίες, όταν ένας άνθρωπος είναι σωματικά άρρωστος, τόν βάζουν στό νοσοκομείο και τόν περιποιούνται τρυφερά ώσπου νά βρῃ τήν υγεία του. Άντίθετα, τά άγρια θηρία σκοτώνουν ή διώχνουν τό άρρωστο ζωο από τήν αγέλη για νά μή τή μολύνει. Τό ίδιο άπάνω κάτω κάνουν και οι άγριοι άνθρωποι. Λοιπόν έμεϊς για τούς ψυχικά και ήθικά άρρώστους άδελφούς μας θά μιμηθούμε τούς άγριους και τά θηρία τής ζούγκλας ή τίς πολιτισμένες κοινωνίες;

Και όμως στίς κοινωνίες πού διατηρεϊται ακόμα ή μεσαιωνική ετή ποινή όχι μόνο μιμούνται τά θηρία, αλλά κατά κανόνα κάνουν και κάτι χειρότερο. "Όταν τύχει ν' άρρωστήσει ένας καταδικασμένος σε θάνατο φροντίζουν πρώτα νά τόν γιατρέψουν για νά έχουν

Ξπειτα τήν εὐχαρίστηση καί τήν ἱκανοποίηση νά χύσουνε τό αἷμα ἐ-
νός γεροῦ καί ὄχι ἄρρωστοῦ ἀδελφοῦ τους.

Οἱ κοινωνίες εἶναι βέβαια σωστό νά καλλιεργοῦν τό σεβασμό
στήν ἀνθρώπινη ζωή καί ὄχι τό φόβο γιά τό χαμό της, φόβο πού προ-
σπαθοῦν ἀνώφελα νά ἐμπνεύσουν μέ τήν ἀπειλή τῆς θανατικῆς ποινῆς
καί τίς θανατικές ἐκτελέσεις.

"Ἄν ἐξετάσουμε τή σκοπιμότητα τῆς ὁποιασδήποτε ποινῆς θά κα-
ταλήξουμε στό συμπέρασμα ὅτι κάθε ποινή ἔχει σκοπό νά διορθώσει
τόν ἐγκληματία καί νά ἐπανορθώσει τό ἄδικο πού ἔγινε στόν παθόν-
τα. Ἡ θανατική λοιπόν ποινή, πού δέν κάνει οὔτε τό ἕνα οὔτε βέ-
βαια τό ἄλλο, μᾶς κάνει νά σκεφθοῦμε πολύ ἄν εἶναι πραγματική
ποινή ἢ ἄλλος καί ἄσκοπος φόνος πού κάνει ἢ πολιτεία ἀπό σκοπιμό-
τητα, ὅπως λένε, μέ βάση τό μεσαιωνικό νόμο πού ἐπικρατεῖ ἀκόμα
στόν τόπο μας.

Δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε πῶς ἡ ζωή εἶναι ἀναφαίρετο δικαίωμα
πού ἔδωσε ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο γιά νά κάνει ὁ κάθε ἄνθρωπος τόν
προορισμό του, πού μόνο στό Θεό εἶναι γνωστός, καί γι'αυτό τό δι-
καίωμα τῆς ζωῆς εἶναι τό πολυτιμότερο ἀνθρώπινο ἀγαθό. Λοιπόν
τό ν'ἀφαιρεῖ κάποιος τή ζωή τοῦ ἄλλου, εἴτε πολιτεία εἶναι αὐτός
ὁ κάποιος εἴτε ἄτομο, εἶναι μιᾶ ἀφαιρέτη ἐπέμβαση στό ἄγνωστο
γι'αὐτόν ἔργο τοῦ Θεοῦ καί αὐτή ἡ ἐπέμβαση ἔχει φυσικά τή σχετι-
κή κύρωση, γιατί κανεῖς δέν ἔχει τό δικαίωμα νά ἀφαιρεῖ προπᾶν-
των ὅ,τι δέν μπορεῖ νά δώσει. "Ἐμή ἡ ἐκδίκησις, ἐγώ ἀνταποδώσω
λέγει Ὁ Κύριος".

Ἡ ἀφαίρεση λοιπόν τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀπό τήν πολιτεία εἶ-
ναι ἀμάρτημα ἐναντίον τῶν βουλῶν τοῦ Ὑψίστου.

Ἡ θανατική ποινή εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετη μέ τή χριστιανική δι-
δασκαλία. Ἐμεῖς θά ἰδοῦμε τώρα μόνο μερικές εὐαγγελικές περικο-
πές.

"Καί μή κρίνετε, καί οὐ μή κριθῆτε, μή καταδικάζετε καί οὐ
μή καταδικασθῆτε, ἀπολύετε καί ἀπολυθήσεσθε" (Λουκ. 5' 36) "... ἀ-
γαπήσατε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταραμένους ὑμᾶς, κα-
λῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς καί προσεύχεσθε ὑπέρ τῶν ἐπηρεα-
ζόντων ὑμᾶς καί διωκόντων ὑμᾶς (Ματθ. 5' 44). "Ἐάν γάρ ἀφήτε
τοῖς ἀνθρώποις τά παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καί ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν
ὁ οὐράνιος (Ματθ. 5' 14)." ... καί καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν
οἱ ἄνθρωποι, καί ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως" (Λουκ. 5' 36) καί
τόσα ἄλλα.

Καί λένε μερικοί: "Ἐτσι λοιπόν θά ἀφίνουμε ἀνενόχλητους τοὺς
στυγεροὺς ἐγκληματίες νά σκοτώνουν τοὺς ἀδελφούς μας;"

Σ'αὐτό ἔχω ν'ἀπαντήσω πῶς δέν ὑπάρχει κανεῖς ἐγκληματίας πού
νά μὴν εἶναι κι αὐτός ἀδελφός μας καί πῶς κανεῖς δέν εἶπε νά ἀ-
φίνουμε τοὺς ἐγκληματίες ἀνενόχλητους καί ἀγιάτρευτους. Εἴπαμε
μόνο πῶς δέν πρέπει νά τοὺς σκοτώνουμε, ἀλλά νά τοὺς κλείνουμε
χωρὶς μίσος καί ἐκδίκηση σέ φυλακές πού θά εἶναι εἰδικὰ νοσο-

κομεία για τήν αρρώστεια τους τήν ήθικη και πνευματική, νοσοκομεία πού απ'αυτά δέν θά μπορούν νά πάρουν έξιτήριο γιατί τό θέλησε κάποιος ισχυρός...

"Όλα όσα είπαμε παραπάνω για τούς λόγους πού επιβάλλουν τήν κατάργηση τής θανατικής ποινής αναφέρονται στην έξωτερική όψη του πράγματος. Βέβαια δέν έχει τή θέση του έδω τό νά εξετάσουμε τί λέει γι'αυτό τό θέμα ή έσωτερική φιλοσοφία. Μπορούμε όμως νά πούμε πώς εκείνοι πού ζητοῦνε τήν κατάργηση τής θανατικής ποινής τή ζητοῦν όχι μόνο για νά σώσουν από τό σκληρό βίαιο θάνατο τούς έγκληματίες, αλλά και για νά απαλλάξουν από τίς φρικτές μεταθανάτιες συνέπειες τούς αίτίους τής θανατικής ποινής, δηλαδή τούς νομοθέτες, τούς δικαστές, αυτούς πού διατάσσουν και αυτούς άκόμα πού εκτελοῦν τίς θανατικές καταδίκες, τούς δύστυχους αυτούς άκούσιους φονιάδες, αλλά άκόμα και όσους είναι υπέρομαχοι αυτής τής βάρβαρης και άδικαιολόγητης ποινής, πού όπως είπαμε παραπάνω δέν είναι καν ποινή, αλλά φόνος άσκοπος και άδικαιολόγητος.

Τ. Τ. Βρατσάνος

'Απόσπ. από όμιλία πού δόθηκε στον Γαρνασό τίς 4 του Γενάρη του 1956.

ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

Συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο

Φθινόπωρο. Θυμῶμαι κάποιο βράδυ
πίσω απ'τίς λεῦκες έσταζε αίμα ό ούρανός.
Στήν άγκαλιά μας πέφτανε τά μαραμένα φύλλα
και στά μαλλιά μας σφύριζε ό βορριάς.

'Εκείνη τότε φώναξε:

"Τά μάτια σου γυαλίζουνε

όπως γυαλίζουν τών θεριῶν τά μάτια στό σκοτάδι.

Φοβῶμαι... Τοῦ κακοῦ ή πνοή τό στηθος σου φουσκάνει.

Μές στό χωριό sé λέν τρελλό

κι όλοι στό κοιτάγμα σου ανατριχιάζουν.

Φοβῶμαι!..."

'Ήταν εκείνο τό στερνό μας βράδυ.

Πίσω απ'τίς λεῦκες έσταζε αίμα ό ούρανός...

Κ'έμεινα πάλι μοναχός.

Μά σάν τόν άνεμο πού άκράτητος όρμάει

έτσι κ'έμένα κάποια όρμή

στίς στράτες και στά μονοπάτια μέ τραβούσε.

Ποιά νάσαι έσύ, ώ άνήσυχη πνοή

πού στήν καρδιά μου βράξεις;

(Συνεχίζεται)

'Αγλ. Ζάννου. 'Από τά "Γοιήματα"

Κ Α Τ Α Φ Υ Γ Η

Πόσο χαρούμενες κι ευτυχισμένες ήταν
κεινες οι πρώτες μέρες μου,
τότες πού ακόμα άστράφτανε
οί άγγελικές μου του μωρου παιδιου φτερουγες,
προτου τή χώρα τούτη νά τή νιώσω
σαν τοποθέτηση σε κάποια ράτσα ξεχώρη
ή μάθω στην ψυχή μου νά φαντάζεται πολλά
κι όχι μονάχα στοχασμούς ούράνιους, άσπρους.
Τότες πού ακόμα άπ'τήν 'Αγάπη μου τήν πρώτη
δέν είχα φύγει πιό μακριά από χίλια ή δυό χιλιάδες βήματα
κι ήτανε μπορετό, πίσω γυρίζοντας τό βλέμμα μου,
τήν όψη Του τή φωτεινή νά βλέπω.
Όταν σε κάποιο άνθρακι ή τή χρυσή κορνίζα σύγγεφου,
ήτανε μπορετό
τό βλέμμα τής ψυχής μου για λιγάκι νά φωλιάζω
καί μέσ σ'αυτές τίς διαβατάρικες τίς όμορφίες
κάποιες άπ'τής αιωνιότητας τίς σκιές νά θαμποβλέπω.
Προτου μ'άρχους άμαρτωλους ή γλώσσα μου δασκαλευτεί
καί μάθει νά πληγώνει τή συνείδησή μου
κι έχει τή μαύρη τέχνη για βοηθό
για νά μπορεί και ν'άφηφά τίς τόσες άμαρτίες
κι ύστερα αλλάζοντας τό όρεμα,
νά νιώθει πάλι για, χαρούμενη κι αιώνια.
Α. πόσο νοσταλγώ, βηματισιά βηματισιά
του γυρισμου νά κάνω τό ταξίδι
πάνω στό μονοπάτι τό παλιό
κι έτσι και γι'άλλη μιά φορά
νά φτάσω στό λειβάδι κείνο τό τρανό
πού τήν καταγωγή μου τή λαμπρή πρωτόνιωσα,
κει πού τό φωτισμένο πνεύμα ξαντικρύζει
κείνη τήν ήσκιερή τήν Πόλη με τά φοινικόδεντρα.
Μά από τό χασομέρι τό πολύ
νυχτώθηκε, ζαλίστηκε ή ψυχή μου
καί στό στρατί παραπατεί.
"Άλλοι άγαπουν νά ξεμακρύνουν κι άλλο
μά έγώ αποθύμησα του γυρισμου τά βήματα νά πάρω.
Κι όταν στην τεφοδόχη μέσα πέσει ή στάχτη μου,
θά'χω γυρίσει πάλι κει
άπ'δπου κάποτες ξεκίνησα.

Χένρυ Βάν (Henry Vaughan, 1622-1695),
άγγλος μυστικιστής ποιητής
Λεύτερη άπόδοση Δημ. Θεοδωρίδη

Σ Τ Ο Ρ Γ Η

Μέ τί στοργή, μέ τί φροντίδα μητρική,
τυλίγεις στό άπαλό βαιβάκι καί στό χνούδι
τά πλάσματά σου τά πρωτοφανέρωτα.
Σκεπάξεις μέ βελουδο καί μέ πούπουλο
κάθε νεογέννητο
τό τρυφερό βλαστάρι, τό μπουμπούκι,
τό νεοσσό, τῆς έλαφίνας τό μικρό, τό μοσχαράκι.
"Όλες τίς φλέβες σου τρυπᾶς νά τρέξει γάλα.
Μέ ύπνο καί μ' όνειρα σκεπάξεις τό παιδί.
Κι ύστερα πάλι, μέ τί μητρική σκληράδα
άπ'τό μαστό σου τ'άποκόβεις όλα.
Τό βλασταράκι πέφτει φύλλο κίτρινο
στοῦ φθινοπύρου τούς άνασασμούς.
Φύλλο τό φύλλο κάθε άνθός μαδάει.
Σκύβει τόν τράχηλο τό βῶδι στό ζυγό,
πέφτει τό άλάφι άπό τοῦ κυνηγοῦ τό βέλος,
μ'όλάνοιχτες φτεροῦγες πέφτει τό πουλί
καί τό παιδί ξυπνάει στό φῶς, πού τό πληγώνει.
Μέ τί σκληράδα μητρική τό ζώνεις τό σπαδί
καί τό ξεπροβοδᾶς στή μάχη.
"Η τάν, ή επί τάς" ...
Στῆθος μέ στῆθος τό πάλαιμα άρχινάει,
βόγγος, κατάρες, θρήνοι, κοπετοί,
ρόγγος θανάτου καί μαζί φωνές θριάμβου ...
Μά σιγά - σιγά
καταλαγιάζει ό σάλαγος τῆς μάχης,
πάνω στό ίδιο χῶμα κείτονται μαζί
δήμιοι καί κορμιά σφαγμένα, σπαραγμένα.
Μέ τί στοργή, μέ τί φροντίδα μητρική
τά ξαναπαίρνεις όλα τότε στήν άγκάλη σου.
Μέ τί σκοπό, μέ τί νανούρισμα τ'άποκοιμίζεις.
Μέ ύπνο καί μ'όνειρα, σκεπάξεις τό νιογέννητο παιδί,
μέ νέα χλόη τούς νεκρούς σκεπάξεις.
"Υστερα άπό τό σάλαγο τῆς μάχης, σιωπή:
Σιωπή. "Όλα μέ τή στοργή σου τά σκεπάξεις,
όλα έχουνε συγχωρηθεί.
(άνέκδοτο)

Μελισσάνθη

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Στις 29 Αύγουστου χτύπημα βαρύ κι άνεπανόρθωτο χτύπησε τη Θεοσοφική Ένωση. Ένα από τὰ κύρια ιδρυτικά της μέλη, ένας θεόσοφος μέ πολύπλευρη και έξαιρετικά αποδοτική δράση, ένας άνθρωπος προικισμένος με πολλές και μεγάλες αρετές, ο πολυαγαπημένος μας αδελφός και πολύτιμος συνεργάτης Τίμος Βρατσάνος, έφυγε από τό γήινο κόσμο.

Μένει σ' όλους μας ο πικρός ο πόνος, η αΐσθηση του χωρισμού, η στέρηση τής όρατης παρουσίας του Τίμου. Μας μένει κ' η γλυκιά η θύμηση τής αγαθής, τής αισθαντικής, τής άδολης καρδιάς του, τής καρδιάς που με τή ζεστασιά τής αδελφικής του διάθεσης απέναντι στο δίπλανό του δημιουργούσε γύρω του άτμόσφαιρα άπλης και έγκάρδιας οικειότητας κ' έκανε τίς φιλικές συντροφίες πιο θερμά φιλικές. Τής καρδιάς του που φλογίστηκε από ιερό ένθουσιασμό για εθγενικά, υπερατομικά, πανανθρώπινα ιδανικά.

Ο "στρατηγός Βρατσάνος" ήτανε για τους που τον γνωρίσανε από κοντά, γεροντότερους, συνομήλικους, νεώτερούς του, ο Τίμος, ο καλός φίλος, ο γελαστός, ο άπλός κι άπροσποίητος σαν παιδί.

Εΐχε πλατιά μόρφωση, άσυνήθιστη πνευματική καλλιέργεια, ζωηρά πνευματικά ένδιαφέροντα, ιδέες προοδευτικές.

Βαθιά μελέτησε τή θεοσοφία καί τήν αγάπησε όλόψυχα. Στάθη-
κε ακούραστος εργάτης τῆς θεοσοφικῆς ιδεολογίας, πιστός στυ-
γιώτης τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καί τῆς παγκόσμιας ἀδελφότητος.

Στίς ὁμιλίαις του -ὁμιλίαις πλούσιαις σέ περιεχόμενο καί γε-
μάτες παλμό- τόνιζε πρῶτα πρῶτα, τόνιζε πάντα, πανομοιότυπα,
ιεροτελεστικά πῶς ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων μαζί μέ τή ζωὴ τῶν ὄρυ-
κτῶν, τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων εἶναι μιά καί μοναδική ζωὴ, ἡ ζωὴ
τοῦ Δημιουργοῦ Λόγου. Καί πῶς σπουδάζουμε τήν ἀρχαία σοφία μέ
τόν ἀποκλειστικό σκοπό νά προετοιμαστοῦμε γιά νά βοηθήσουμε τήν
ἀνθρωπότητα. Αὐτή ἡ πίστη, ἡ ἀφοσίωση σ' αὐτό τό σκοπό ἦτανε τό
πολιτικό ἀστέρι τῆς πνευματικῆς του σταδιοδρομίας.

Ἦταν ἡ πίστη του ζωντανή πίστη κ' ἐκδηλώθηκε σέ ἔργα. Καί
τόν ὅπλισε μέ ἀποφασιστικότητα, μέ ἀφοβη μαχητικότητα, μέ ἀλη-
θινή παληκαριά. Ποτέ δέν τοῦ ἔλειψε τό θάρρος τῆς γνώμης του,
ποτέ δέν τόν τρόμαξε ὁ κίνδυνος τῆς καταλαλιᾶς καί τοῦ κατα-
τρεγμοῦ, ποτέ οἱ ἀντιδράσεις, τά ἐμπόδια, οἱ κόποι δέν τόν στα-
ματήσανε, ποτέ δέ δίστασε νά δώσει τό "παρών" στό προσκλητήριο
κάθε εὐγενικοῦ ἀγῶνα. Ἀγωνίστηκε κατά τῆς ἀδικίας καί τῆς προ-
κατάληψης, κατά τῆς στενομυαλιᾶς καί τοῦ φαρισαϊσμοῦ, κατά τῶν
φυλετικῶν διακρίσεων, κατά τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ἀγωνίστηκε
καί γιά τό ἰδανικό τῆς εἰρήνης καί γιά τή ζωντανή γλώσσα τοῦ
λαοῦ μας. Στάθηκε πάντα ἀγωνιστής. Κι ὅσες φορές παρουσιαζόταν
ἄλυτο τό πρόβλημα πού θρῶνόντανε μπροστά του, δέ δίσταζε νά κό-
ψει μέ τό σπαθί τόν πανάρχαιο, τόν αἰώνιο τό γόρδιο δεσμό.

Εἶναι πολύτιμη κληρονομιά τό ἔργο τῆς πέννας του- γραμμένο
πάντα μέ σαφήνεια, μέ ἐκφραστική ἀκριβεία, σέ ὀλοζώντανη δημο-
τικῇ.

Τίς ἑκδόσεις "Θύρσος" τιμοῦν οἱ μεταφράσεις πού ἔκανε δύο
σπουδαίων βιβλίων τῆς Μπέζαντ, τῆς "Ἀρχαίας σοφίας" καί τῶν
"Βασικῶν νόμων τῆς θεοσοφίας" καί ἡ πραγματεία του "Ὁ ἑπτα -
σύνθετος ἄνθρωπος".

Μά τό ἔργο του δέν περιορίζεται σ' αὐτά τά βιβλία. Οἱ θεο-
σοφικές ἐκδόσεις ἔχουνε βγάλει τήν ἐρημνευτική του μελέτη " Τό
θεοσοφικό ἔμβλημα", τίς μεταφράσεις ἄλλων δύο βιβλίων τῆς Μπέ-
ζαντ, τοῦ "Κάσμα" καί τῆς "Μετενσάρκωσης", κι ἄλλες του μετα-
φράσεις, τῆς "Φωνῆς τῆς σιγῆς" τῆς Μπλαβάτσκι, τοῦ "Διαλογισμοῦ
γιά τούς ἀρχάρχους" τοῦ Οὐτέτζουντ καί τήν ἀπόδοση τοῦ πολυστι-
χου ἐπικοῦ ποιήματος τοῦ "Εντουϊν "Αρνολντ "Τό φῶς τῆς Ἀσίας"
σέ λέφτερο στίχο, ἐξιοθαύμαστη γιά τήν παραστατικότητά της καί
γιά τό πλούσιο κι ὠραῖο της λεξιλόγιο . Μιά ἄλλη σημαντική με-
ταφραστική του ἐργασία, τή λέφτερη ἔμμετρη ἀπόδοση τῆς "Μπαγκα-
ζάντ Γκιτά", ἐπεισόδιου τῆς μεγάλης ἀρχαίας ἰνδικῆς ἐποποιίας,

1. Ἐπαινετικά καί γιά τό ποίημα τοῦ "Αρνολντ καί γιά τήν ἀπό-
δοση του ἀπό τόν Τίμο Βρατσανο μίλησε ὁ γνωστός κριτικός Ἀν-
δρέας Καραντώνης σέ κριτική πού δημοσιεύτηκε στό περιοδικό
"Ἰλιός" (ἔτος Α' τεύχος 3 σελ. 193).

της "Μαχαμπαράτα", μέ κοσμολογικό καί μεταφυσικό περιεχόμενο, τήν ἔχει ἐκδώσει ὁ ἴδιος ὁ μεταφραστής, ὅπως καί τή μετάφραση τῆς ποιητικῆς συλλογῆς τοῦ Κρισναμούρτι "Ὁ ἀθάνατος φίλος", πού κυκλοφόρησε σέ λίγα ἀντίτυπα. Ἡ μετάφραση τοῦ "Κλειδιοῦ τῆς θεοσοφίας" μένει ἀνέκδοτη.

Τό περιοδικό Πελεκάν τό ἔχουνε πλουτίσει ἐνδιαφέροντα ἄρθρα τοῦ Τίμου Βρατσάνου καί ἀποσπάσματα ἀπό μεταφράσεις του. "Ἀς θυμίσουμε μόνο τό φιλοσοφικό ἄρθρο "Τό καλό καί τό κακό" (τεῦχ. 12 σελ. 41), τό ἄρθρο "Ἀσπροι, μαῦροι, κόκκινοι, κίτρινοι", πού χτυπάει τίς φυλετικές διακρίσεις (τεῦχ. 7 σελ. 12), τίς μεταφράσεις ποιημάτων τοῦ Κρισναμούρτι (τεῦχ. 7 σελ. 22, τεῦχ. 10 σελ. 8, τεῦχ. 11 σελ. 14).

Δείγματα τῆς μεταφραστικῆς του ἐργασίας βρίσκονται καί στό περιοδικό Ἴλισός (ἔτος Α': 1957 τεῦχ. 1 σελ. 58, τεῦχ. 2 σελ. 84, τεῦχ. 3 σελ. 165, ἔτος Β': 1958 τεῦχ. 5 σελ. 79, τεῦχ. 7 σελ. 231).

Τό τωρινό τεῦχος τοῦ Δελτίου μας προσφέρει στούς ἀναγνῶστες του τό τέλος τῆς ὀμιλίας πού ἔδωσε τό 1960 στή στοιά Πλάτων τῆς Θ.ΕΝ. ὁ πολύτιμος Πρόεδρος τῆς μέ θέμα "Ὁ Θεός καί οἱ θεοί", τήν ἀρχή ἄλλης του ὀμιλίας τοῦ 1960 μέ τίτλο "Στό βουνό κατάσθηθα" καί ἀπόσπασμα ἀπό δημόσια ὀμιλία του κατά τῆς θανατικῆς ποιητῆς δοσμένη τό 1956 στόν Παργασσό, καθώς καί μεταφράσεις του, ἀπόσπασμα ἀπό τό "Φῶς τῆς Ἀσίας", ἀπόσπασμα ἀπό τίς "Ἐννεάδες" τοῦ Πλωτίνου, ἀρχηγοῦ τῆς νεοπλατωνικῆς σχολῆς, καί λίγα λόγια τοῦ διάσημου βιολόγου Ἄλ. Καρρέλ (σελ. 14, 43, 46, 53).

Ἡ Θεοσοφική Ἐνωση, ὁ Θύρσος καί ὁ Πελεκάν αἰσθάνονται βαρδιά εὐγνωμοσύνη γιά τίς ἀνεχτίμητες ὑπηρεσίες πού τούς ἔχει προσφέρει ὁ ἀξέχαστος ἀνάδοχος τους. Πενθοῦν μαζί μέ τά παιδιά τοῦ Τίμου καί μέ τούς ἄλλους δικούς του. Πενθοῦν γιά τό χαμό τῆς αἰσθητῆς παρουσίας τοῦ ἀξιαγάπητου ἀνθρώπου, τοῦ διαλεχτοῦ θεοσόφου, πού ἔφυγε γιά φωτεινότερους κόσμους.

Ἡ Θεοσοφική Ἐνωση ὁ Θύρσος, ὁ Πελεκάν

ΜΑΤΙΝΑ ΣΠΟΡΙΑΔΟΥ

Λίγες μέρες πρὶν ἀπό τόν Τίμο Βρατσάνο, στίς 22 Αὐγούστου, ἔφυγε ξαφνικά ἀπό τόν κόσμο τῆς ἀγαπῆς ὑλῆς ἕνα ἄλλο πολύτιμο μέλος τῆς Θ.ΕΝ, μιά συνειδητὴ θεοσοφός, μιά ἐκλεκτὴ ψυχή, ἡ πολυαγαπημένη μας ἀδελφή Ματίνα Σποριάδου.

Μέ ζήλο μελέτησε τὴν θεοσοφίαν καὶ ἐμιά προσηλώθηκε στά θεοσοφικά ἰδανικά, τὰ ἔζησε στ' ἀλήθειαν τὰ ἔκανε σάρκα καί αἷμα τῆς.

Ἀθόρυβα τὰ ἔζησε, μέ θαυμαστὴ ἀσκήσια καὶ μετριοφροσύνη.

Ἀλησμόνητο θά μας μείνει τό χαριόγελο τῆς τό φωτεινό, τό πάντα νεανικό, πού καθρέφτιζε τὴν καλοσύνη τῆς, τὴ ζωντανία τῆς, τὴν πνευματικότητά τῆς.

Ὀλόθεσμα συμμεριζομαστε τό βαρὸν πένθος τῶν παιδιῶν τῆς καὶ τῶν ἄλλων δικῶν τῆς. Πρὸς τὴν εὐγενική ἀδελφή πού μας ἔφυγε κατευθύνομε τὴ σκέψη μας μέ ἀγάπη καὶ μέ πίστη στὴν πνευματικὴ τῆς πρόοδο.

Ἡ Θεοσοφική Ἐνωση

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Χαρ. Τρικούλη 26

Είναι πνευματικό σωματείο ανεγνωρισμένο με απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών αρ. 18684/1959 και καταχωρημένο στο βιβλίο ανεγνωρισμένων σωματείων στις 2.1.60 με αύξοντα αριθμό 3054.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ

Άρθρον 4ον Το έν γένει πνεύμα και τās εργασίας τής Θ. Έν. κανονίζει ή ακόλουθος διακήρυξις :

« Η Θ. Έν. είναι άφορισμένη εις τās Θεοσοφικές άρχάς χωρίς να εξαρτάται από καμίαν θεοσοφικήν οργάνωσιν.

Άκολουθεί τās θεοσοφικές διδασκαλίας τās διατυπωθείσας υπό τής εκ τών ιδρυτών τής θεοσοφικής κινήσεως εις τόν κόσμον, μεγάλης Διδασκαλίσης τών θεοσοφικών άρχών Έλενας Πετρόβνας Μπλαβάτσου και τών διαδόχων αυτής συγγραφέων θεοσόφων, εκπαιδευτών παγκοσμίου ήμης, δέν άσχολεΐται όμως ούτε με τās άτομικές διχογνωμίας ούτε με τās μεταξύ ομάδων διαστάσεις.

Η εργασία τήν όποιαν έχει να επιτελέση και οι σκοποι τούς όποιους επιδιώκει είναι τόσον ύψηλοι και τόσον εργώδεις ώστε ούτε χρόνος διαθέσιμος ούτε και πόθος υπάρχει διά να άσχοληή αυτή με οίασδήποτε διχογνωμίας ή θεοσοφικές αίρέσεις.

Η εργασία και οι σκοποι τής Θ. Έν. αποβλέπουσιν εις τήν εξάπλωσιν τών θεμελιωδών άρχών τής θεοσοφίας, προπάντων δέ αποβλέπει αυτή εις τó να τίθενται εις πρακτικήν εφαρμογήν αι θεοσοφικαι διδασκαλίας, ώστε να καταστή κατορθωτή ή συνταύτισις με τó ΕΑΥΤΟ, ή όποια μόνον δύναται να δώση την βιαιυτάτην πεποίθησιν επί τήν παγκόσμιον αδελφότητα.

Η Θ. Έν. διακηρύσσει ότι άσάλευτον θεμέλιον τής ενότητος όλων τών θεοσόφων ανεξαρτήτως τούτου διαμονής και ιδιαιτέρις έν γένει καταστάσεως έκείνου, είναι ή ταυτότης τού σκοπού, τών τάσεων και τών διδασκαλιών και ότι ή βάση αυτή τούς συνδέει μεταξύ των άδιασπαστάς

Η Θ. Έν. θεωρεί πραγματικούς θεοσόφους όλους εκείνους οι όποιοι έχουν αι αφιερώσει τήν ζωήν των εις τήν πραγματικήν υπηρεσίαν τής ανθρωπότητος, διά τήν όποιαν δέν παραδέχεται διακρίσεις πίστεως, φυλής, φύλου, τάξεως, χρώματος, ήθικης αξίας ή συμμετοχής εις οίονδήποτε οργάνωσιν.

Η Θ. Έν. δέχεται εις τούς κόλπους της όλους τούς συμφωνούντας με τούς όρους τής παρουσίας διακηρύξεως και επιθυμούντας ειλικρινώς όπως διά τής μελέτης και παντός άλλου μέσου καταστώσιν ικανότεροι να βοηθούν και να διδάσκουν τούς άλλους Η Θ. Έν. θεωρεί πραγματικούς θεοσόφους, εκείνους οι όποιοι δέν είναι προσκεκολλημένοι εις καμίαν λατρείαν και εις καμίαν αίρεσιν, και όμως άνήκουν εις εκάστην εξ αυτών και εις πάσας.

Άρθρον 7ον.— Οι επιθυμούντες να γίνωσι μέλη τής Θ. Έν. υπογράφουσι τήν ακόλουθον δήλωσιν :

Συμφωνών με τούς σκοπους τής Θ. Έν. όπως διατυπώνται ούτοι εις τήν διακήρυξιν αυτής, επιθυμώ να γίνω μέλος τής Στοάς . . . (αναγράφεται τó όνομα τής Στοάς) με τήν προϋπόθεσιν ότι ή έγγραφή μου δέν συνεπάγεται δι' έμέ άλλην υποχρέωσιν εκτός εκείνης τήν όποιαν όρίζω κατωτέρω».

Γιά περισσότερες πληροφορίες απευθυνθήτε : Χαρ Τρικούλη 26, Ισόγειον, πύλη Τρίτη και Παρασκευή ώρα 7-30'-9 μ.μ.

